Regd. No. H. 18

విడిప్రతి 30 పైసలు

శుక్రవారం 3-11-72

"ఆల్‌విటాల్"

నరముల పటుత్వము, రక్తపుష్టి, వీర్యశక్తి కలిగించి నూతన తేజస్సు నొసంగును

220 మి. లీ. రూ. 5-90 లు

450 మి. లీ. రూ. 10-90 లు

అన్ని మందుల షాపులలోను దొరకును.

☞ కోరినవారికి లేబిలాగు ఉచితం.

ఏ. యన్. ఫార్మా,

రాయాజీవీధి - నెల్లూరు.

జమీన్ రైతు

స్థాపకులు : నెల్లూరు వెంకట్రామానాయుడుగారు

సంపుటి 44 సంపాదకుడు : నెల్లూరు శ్రీరామమూర్తి సంచిక 44

యేషియన్

పెయింట్సు కంపెనీ

ఆఫ్‌కొలైట్ రంగులు అన్నియు కంపెనీ వెలలకే మావద్ద లభించును.

మద్రాసుకు పోనవసరంలేకుండానే!

మాదాల బాలతిమ్మయ్య,

సంతపేట – నెల్లూరు

మరో పెద్దమనుషుల ఒప్పందం ఢిల్లీలో తయారవుతుందా?

కేంద్రమంత్రి చవాన్ హైదరాబాదుకు వచ్చి ముల్కీ నిబంధనల అమలునుగూర్చి వివిధ పక్ష నాయకులతో రెండురోజులు సంప్రతించి ఢిల్లీ వెళ్ళారు. ముఖ్యమంత్రి పి. వి. కూడా ఢిల్లీ వెళ్ళారు. వారితోపాటు ఇరుప్రాంతాలకు చెందిన ఎనిమిది మంది మంత్రులు ఈనాడు ఢిల్లీలోనే మకాంచేసి వున్నారు.

ముల్కీ నిబంధనలపై సుప్రీమ్‌కోర్టు తీర్పు దాదాపు రాష్ట్రసమైక్యతకే భంగం వాటిల్లేటటువంటి ఉద్రేకాలను కలిగించింది. ఈ పరిస్థితిని ఎవరికివారు తమ ఇద్దాను సారం ఉపయోగించుకోవాలనే తాపత్రయానికి అస్కారం కల్పించింది.

ఏది ఏమైనా ఈ ఆందోళన కొందరిలో నిద్రాణంగావున్న భ్రమలను మేల్కొల్పింది. ఆంధ్రప్రాంతంవారిలో కొందరు కూనంక్కరణలు వాయిదా వేయించడానికి దీన్ని వుపయోగ పర్చుకోవాలనుకున్నారు. ఇటువైపు కొందరు పత్రీ విద్యార్థులను రెచ్చగొట్టి తెలంగాణా వేర్పాటు ధోరణిని బలపర్చాలనుకున్నారు. మరికొందరు ఆంధ్రరాష్ట్రం వేర్పాటు ఉద్యమానికికూడా ఇదే అదననుకొన్నారు.

కిటాకీ సమస్య జనసామాన్యాన్ని అంతగా కదల్చలేదు. మొత్తం నాలుగున్నర లక్షల ప్రభుత్వోద్యోగులకు కూడా యిది వర్తించదు. ఈనాటి ప్రభుత్వ ఆర్థిక స్థితిని చూస్తే, నేడోరేపో సిబ్బంది జీతాలు పెంచవలసిన సమస్యవస్తే ఏమవుతుంది

మా హైదరాబాదు విలేఖరి

అనుకొనేట్టుగా వుంటుంటే; రాబోయే ఉద్యోగాలకు ఏ నిష్పత్తి అనేదిగాని, మొత్తం ముల్కీనిబంధనలు నిర్నిబంధంగా అమలు కావాలనేదిగాని వాదనకోసం చేసే ప్రతిపాదనలుగానే మిగిలిపోతాయి.

సుప్రీమ్‌కోర్టు తీర్పు ప్రకారం, పార్లమెంటు ఏదైనా చర్యతీసుకొనేవరకు ముల్కీ రూల్సు సజీవంగానే వుంటాయి. పార్లమెంటు ఏమైనా చేయడానికి ఆ సమస్యకు సంబంధించిన వారంతా ఇక్కడే వున్నారుకదా- రాజకీయ నాయకులు, ఉద్యోగసంఘ నాయకులు వగైరాలు.

అందుకనే చవాన్ ఢిల్లీనుండి హుటాహుటిన వచ్చి సమాలోచనలు సాగించారు. తక్కుంగలవారినందర్నీ విచారించారు. ముల్కీనిబంధనలు తుచ తప్పకుండా అమలు చేయాలనే తెలంగాణీయులు, నస్సీమిరా కూడదనే ఆంధ్రప్రాంతీయ నాయకులుకూడా వాస్తవాన్ని గమనించే వున్నారు. అంటే ఒక సామరస్య విధానాన్ని అవలంబించాలన్నారు. మొత్తం కాంగ్రెసు వారందరూ రాష్ట్ర సమైక్యత కావాలన్నారు; యథాతథంగా ముల్కీ రూల్సు అమలుకు వ్యతిరేకత తెలియచేశారు. అంటే అవ్వాకావాలి, బువ్వాకావాలన్నారన్నమాట! ఇది విలాగుసాధ్యమంటే ప్రధాని నిర్ణయానికి కట్టుబడి వుంటామన్నారు. రాష్ట్ర విభజన కావాలనేవారెవ్వరూ లేరనిమాత్రం చెప్పవచ్చు.

అందుకనే చవాన్ మొట్టమొదట స్పష్టం చేసిన విషయమదే; రాష్ట్ర సమైక్యత పరిధిలోనే ఈ సమస్యను పరిష్కరించాలన్నారు. అంతవరకు పి.వి. కృతకృత్యుడు కాగలిగాడు. పోతే ఉద్యోగాల పంపిణీ నిష్పత్తి ఇదని నలుగురూ నిర్ణయిస్తే తన ప్రభుత్వం దానికే కట్టుబడి వుండటానికి ఆయనకు అభ్యంతరంలేదు.

మరి ప్రభుత్వం బయటనున్న కొందర్ని కూడగట్టుకొని రావాలికదా! అందుకనే చర్చల రంగాన్ని ఢిల్లీకిమార్చారు. ప్రధాని ఇందిరాగాంధి ఢిల్లీకివచ్చాక డాక్టర్ చెన్నారెడ్డి, బొక్కారావు, బ్రహ్మానందరెడ్డి గార్ల అభిప్రాయాలను ఆమె వింటుంది.

అంటే 1968-69 నాటి పరిస్థితులు మళ్లీ అవృతమౌతాయన్నమాట. ప్రధాని అష్టసూత్ర ప్రణాళికలోను, చెన్నారెడ్డి షట్సూత్ర ప్రణాళికలోను భాగమైన ఉద్యోగాల పంపిణీకి కొత్తసూత్రాలు తయారుచేయాల్సివస్తుంది. అంటే గత 15 సంవత్సరాల అనుభవాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని మరొక 'పెద్దమనుషుల ఒప్పందం' చేసుకోవల్సివుంటుంది. ఈనాటి ఢిల్లీ చర్చలకు అర్థం.

ఈసారి 'పెద్దమనుషుల ఒప్పందం' బహుశా జనాభా ప్రాతిపదికపై, ఆంధ్ర తెలంగాణా ప్రాంతాలమధ్య ఉద్యోగ నియామకాలు అనుకూలంగా జరగవచ్చు. ఇంతవరకు 2:1 నిష్పత్తిలో జరుగుతున్నాయి. ఇకపై 3:2 నిష్పత్తిలో జరగవచ్చు. ఇంత తొందరలో దీనివల్ల వచ్చే ప్రమాదంలేదు. కానీ ఈసారి ఒప్పందానికి భారతప్రభుత్వస్థాయిలో ప్రాణప్రతిష్ఠ జరుగుతుంది; శాసనస్థాయి లభిస్తుంది.

కాని ఇదంతా జరిగేసరికి కాలం పడుతుంది. మిగతారంగల్లో రెండుప్రాంతాల మధ్య సామరస్యం కుదిరినట్లే. ఉద్యోగాల విషయంలోకూడా రాజీకుదిరితే మళ్లీ రాష్ట్ర

—కారవ 12 వ పేజీలో

నిర్మల వక్కపొడి

తగ్గింపు ధరలు

18-10-1972 నుండి 18-11-1972 తేదివరకు విజయదశమి, దీపావళి పండుగల సందర్భమున నిర్మల వక్కపొడి 3 పైసలు శాంపిల్ వక్కపొడి గ్రోసు 1-కి రూ. 13-00 లు; స్పెషల్ వక్కపొడి, డీలక్సు వక్కపొడి 1 కిలో 1-కి రూ. 2-00 లు తగ్గించబడినది.

		ప్రస్తుతధరలు	తగ్గింపుధరలు
3 పైసలు శాంపిల్ వక్కపొడి	1 ప్యాకెట్	రూ. 1-20	రూ. 1-10
	12 డజన్లు	రూ. 168-00	రూ. 155-00
స్పెషల్ వక్కపొడి	1 కిలో	రూ. 18-00	రూ. 16-00
రిటైల్	100 గ్రాములు	రూ. 1-90	రూ. 1-70
డీలక్సు వక్కపొడి	1 కిలో	రూ. 20-00	రూ. 18-00
రీటైల్	100 గ్రాములు	రూ. 2-10	రూ. 1-90
500 డీలక్సు వక్కపొడి	1 కిలో	రూ. 19-00	రూ. 17-00
రిటైల్	1 ప్యాకెట్	రూ. 9-75	రూ. 8-75

నిర్మల నట్‌పౌడర్ మాన్యుఫ్యాక్చరింగ్ కంపెని,

మేనేజింగ్ పార్టనరు:

బి. కొండారెడ్డి,

ట్రంకురోడ్డు - నెల్లూరు.

ఫోన్సు: 795, 796

అంకెలలో ఆంధ్ర-తెలంగాణ మధ్య ఉద్యోగాల తేడాలు

ఆంధ్ర, తెలంగాణా మధ్య ఉద్యోగాల యథాతథ పరిస్థితిని వివరించే ఒక కరపత్రాన్ని నెల్లూరు ఎన్. జి. ఓ. సంఘం విడుదల చేసింది. అందులోని అంశాలు దిగువ యిస్తున్నాము.

	ఆంధ్ర	తెలంగాణా
మంత్రులు	15	14
నామినేటెడ్ ఐ. ఎ. ఎస్.	17	39
రెవిన్యూబోర్డు మెంబర్లు	2	4
ఎ. పి. ఎస్. సి. మెంబర్లు	2	1
చీఫ్ ఇంజనీర్లు	3	6
డెప్యుటీకలెక్టర్లు	84	79
కమర్షియల్ టాక్సు ఆఫీసర్లు	51	31
జిల్లాట్రెజరీ ఆఫీసర్లు	14	10
అసిస్టెంట్ ,,	17	6
అసిస్టెంట్ ట్రెజరీఆఫీసర్లు ,, అకౌంట్సుఆఫీసర్లు	7	2
అకౌంటు ఆఫీసర్లు, పెన్షన్ పేమెంట్ ఆఫీసర్లు	6	15
డెప్యుటీడైరెక్టర్లు, చీఫ్ అకౌంటెంట్ ఆఫీసర్లు	-	6
జిల్లా సోషల్‌వెల్ఫేర్ ఆఫీసర్లు	19	24
ము. కమీషనర్లు (స్పెషల్‌గ్రేడ్)	7	9
,, (1గ్రేడు)	4	3
,, (2గ్రేడు)	43	16
పి. డి. ఫషరీస్	10	18
డెప్యుటీకమీషనర్లు (ఎండోవ్‌మెంట్సు)	7	5
ఇండస్ట్రీస్‌జాయింట్, డెప్యు. అసిస్టెంట్ డైరెక్టర్లు	13	6
ఎలక్ట్రిసిటీబోర్డు చేర్మన్	–	1
సెక్రెటరీ	–	1
జాయింట్‌సెక్రెటరీ	–	1

* * *

1970 నుండి 72 వరకు తాత్కాలిక జాబీలను భర్తీచేసిన తీరు–

—కారవ 12 వ పేజీలో

దీపావళి పండుగకు

డి. సి. యం. చీరలు

అందంలోను, నాణ్యతలోను, మన్నికలోను పేరెన్నికగన్నవి

మీ అభిరుచులకు అనుగుణంగా, ఆకర్షణీయమైన డిజైన్లలో, ట్రెంకా రూబియా, ఫుల్‌వాయిల్, హాఫ్ వాయిల్, మరెన్నో రకాల చీరలు ఇవిగాక, పాపా, మెటాడర్, స్కిప్పర్, టెరికాట్ సూటింగులు, షర్టింగులు.

పేరెన్నికగన్న డి.సి.యం. టవల్సు, ఫర్నిషింగ్సుగలవు.

ఒకసారి మా షో రూము దర్శించండి

డి. సి. యం. గుడ్డలు అన్నివిధాల పాటిలేనివని ఋజువు కాగలదు.

మిల్లువారు నిర్ణయించిన ధరలకే లభించును.

డి. సి. యం. షో రూమ్

ట్రంకురోడ్డు :—: నెల్లూరు.

జమీన్ రైతు

శ్రీ పరీధావి ఆశ్వయుజ బహుళ త్రయోదశి శుక్రవారం 3-11-1972

ఆశారేఖ

నవంబరు ఒకటవతేదీ వ్రాస్తున్న సంపాదకీయం ఇది. అంటే ఆంధ్రప్రదేశ్ అవతరణ దినోత్సవంరోజు వ్రాస్తున్నదన్న మాట. ముక్కోటి ఆంధ్రులు ఒక్కటైన రోజు; ఆనందంగా ఉత్సవం జరుపుకోవలసినరోజు. పదహేనేళ్ళుగా నవంబరు 1 తేదీ అటువంటి ఉత్సవాలే జరిగాయి; ఉత్సాహంలేని గత మూడునాలుగేళ్లలో కూడా జరిగాయి. కాని రాష్ట్రం ముక్కలయ్యే అవాంతరం తప్పిపోయిందని; ఇరుప్రాంతాలవారు అన్నదమ్ములుగా ప్రేమానురాగాలతో కలసి బ్రతకడం ధృవపడిందని అనుకొంటున్న సమయంలో, పెద్ద ఉపద్రవమే వచ్చి పడింది. రాష్ట్ర సమైక్యత మళ్ళీ పెద్ద ప్రశ్నార్థకమైంది. సమైక్య ఆంధ్ర సంతోషోత్సవాలు జరగవలసినరోజు, విభజనాందోళనల రచ్చలు రాజ్యలతో కుతకుత వుడుకుతున్నది రాష్ట్రం. విదారకరమైన పరిణామం ఇది.

ఏమవుతుంది?- ఈనాడు ఎవరినోట విన్నా ఇదే ప్రశ్న. ఎవరిలోవిన్నా ఇదే ఆలోచన, ఇదే ఆందోళన. పరిపాలన స్తంభించిపోయింది; చదువులు శూన్యమయ్యాయి; వీధులు గందరగోళంగా వున్నాయి; ఈ పరిస్థితే కొద్దికాలం కొనసాగితే, రాష్ట్రంలో అరాజకం తాండవిస్తుంది. రాష్ట్ర భవిష్యత్తు అంధకార మయమవుతుంది.

విభజన తప్పదా? రాష్ట్ర సమైక్యతను నిల్పుకునే మార్గంలేదా?

రాష్ట్రంలో- అటు తెలంగాణాలోకాని, ఇటు ఆంధ్రలోకాని- పరిస్థితులు, వాతావరణము చూస్తేమాత్రం విభజన అనివార్యమనిపిస్తుంది. గతపర్యాయం ప్రత్యేక రాష్ట్రం కావాలన్నది తెలంగాణావారి వంతు అయితే, ఈసారి ఆంధ్ర ప్రాంతీయుల భాగమైంది. తెలంగాణా ముల్కీ రూల్సును యథాతథంగా అమలు జరపమనే ఆందోళనతప్ప, రాష్ట్ర విభజన నినాదాలు వినబడడంలేదు. దాని ఫలితమూ పరోక్షంగా ప్రత్యేక తెలంగాణే ననుకోండి! ఆంధ్రలో మాత్రం ప్రత్యేక రాష్ట్రవాదం లోతుగానే పాతుకున్నట్లనిపిస్తుంది. కాని ఈసారి ఒక సుగుణముంది- ఇరుప్రాంతాలలోని రాజకీయ వాదులు, ముఖ్యంగా కాంగ్రెస్ వాదులు, ఈప్రత్యేకవాదానికి దూరంగావున్నారు; ఇప్పటివరకు దూరంగానే వున్నారు. ముల్కీ నిబంధనలకు సంబంధించి కూడా మూర్ఖంగాలేరు, పిడివాదానికి దిగడంలేదు. ఏదో ఒక విధమైన సామరస్య పరిష్కారాన్ని వాళ్ళు అభిలషిస్తున్నట్టు అర్థమవుతుంది. ఇది సుగుణమే; శుభసూచకమే. మొలలంటి దుఃఖంలో మోహాటిరోజు సంతోషం అన్నట్లు; ఈ అయోమయ పరిస్థితుల్లో కనబడుతున్న ఆశారేఖ అదే!

ముల్కీసమస్యకు మూడవతేదీ కాకపోయినా, నాలుగైదు తేదీలలో నైనా పరిష్కారం దొరుకుతుందనే నమ్మకం చిగురిస్తున్నది. ఢిల్లీ వార్తలు, వైఖరులు ఆ చిగురింపుకు ఆస్కారం కలిగించే రంగం ఢిల్లీకి మారింది; డాక్టరు చెన్నారెడ్డి, డాక్టరు గోపాలరెడ్డి ప్రభృత నాయకులుకూడా మూడవతేదీకి ఢిల్లీకి చేరుకోబోతున్నారు కాబట్టి, ఆనాటికి రంగం పూర్తిగా ఢిల్లీకి మారుతుంది. ఆంధ్ర- తెలంగాణా మంత్రులు మంతనాలు జరుపుతున్నారు; సామరస్య మార్గాలన్వేషిస్తున్నారు; కేంద్ర నాయకులతో చర్చిస్తున్నారు. కేంద్ర ప్రభుత్వమూ ఈసారి తుదిపరిష్కారానికి నడుంకట్టినట్లేవుంది. ఏ పరిష్కారమైనా సమైక్యరాష్ట్ర పరిధిలోనే జరగాలనే నిర్ణయానికి రావడం జరిగిందికాబట్టి, కేంద్రమూ ఆ విషయంలో దృఢంగా వున్నదికాబట్టి, అందరూ ప్రధానితీర్పుకు కట్టుబడి వుండగలమని ప్రకటిస్తున్నారు కాబట్టి- గండం గడచిపోవచ్చుననే అనిపిస్తున్నది. సమస్య రాజకీయస్వరూపం పొందనంతవరకు, రాజకీయనాయకులు సర్దుబాటుగా వున్నంతవరకు ప్రమాదం పరిమితమనే అనుకోవచ్చు.

రాష్ట్ర విభజనోపద్రవం తప్పిపోవడమే చాలదు; ప్రాంతీయ విభేదాల అంతరాలకు, ఆందోళనలకు శాశ్వతంగా స్వస్తి చెప్పగలిగే చర్యలుకూడా అవసరం. ఇరుప్రాంతాలవారు విశాలదృక్పథంతో ఆలోచించగలిగినప్పుడు, సర్దుబాటుగా వ్యవహరించగలిగినప్పుడే అది సాధ్యం. తెలంగాణావారికి అన్యాయంజరిగిందంటే, అది సరిదిద్దడానికి ఆంధ్రులు ఆక్షేపించలేదు. తెలంగాణాలోని ఆంధ్రులను నిలువునా దంపినా, చిత్రహింసలు పెట్టినా, అవమానాలపాల్జేసినా సహించారు. ఆంధ్ర వుద్యోగులు తాము అన్యాయంపాలై పోతున్నామని ఆర్తనాదాలు చేసినా ఓర్చుకున్నారు. ఓర్పుకూ పరిమితి వుంటుందనేవిషయం మరచిపోకూడదు. ఈ బాధలు, అవమానాలు ఆంధ్రులు ఎందుకు సహించారు? రాష్ట్ర సమైక్యతకోసం! తెలంగాణాలో వుద్యోగాలు చేసుకోడానికి లేనప్పుడు, తమ పిల్లలు చదువుకోడానికి లేనప్పుడు, అక్కడ తాము పరాయివారుగా చూడబడేటప్పుడు- వారు రాష్ట్ర సమైక్యతను ఎందుకు కోరాలి? సమైక్యతవల్ల కలిగే ప్రయోజనమేమిటి? ఇటువంటి ఆలోచనలు ఆంధ్రుల హృదయాల్లో గాఢంగా పనిచేస్తున్నాయి. ఈ విషయాన్ని తెలంగాణావారు గుర్తించాలి. గతపర్యాయం ఆంధ్రులు ఏ విధంగా వుదారంగా, వుదాత్తంగా వ్యవహరించారో, ఈసారి అది తమవంతని తెలంగాణావారు భావించాలి. వెనుకబడిన ప్రాంతం కాబట్టి, కొన్ని అదనపు సౌకర్యాలు కోరడం అసమంజసంకాదు కాని; నిజాం సంస్థానమే నామరూపాలు లేకుండా పోయినప్పుడు, యాభైఏళ్ళ క్రితం భిన్నపరిస్థితులలో నిజాం జారీ చేసిన ఫర్మానా అమలు జరపాలని కోరడం విడ్డూరంగా వుంటుంది. ఏ నిజాం రాజరికం నిర్మూలనం కావాలని తెలంగాణావాసులు పోరాడారో, ఇప్పుడు ఆ నిజాం రాజరికానికి చెందిన ఫర్మానా అమలు జరగాలని పట్టుపట్టడం హాస్యాస్పదంగా వుంది. రాగద్వేషరహితంగా ప్రశాంతచిత్తంతో ఆలోచించగలిగితే తమవైఖరి సమంజసమైందికాదని తెలంగాణా ప్రజలు, ముఖ్యంగా నాయకులు గ్రహించకుండాపోరు. అటువంటి ఆలోచన, అవగాహన వారిలో రావాలని మాకోర్కె.

ఏమైనా ఇది అగ్నిపరీక్ష. ఈ అగ్నిపరీక్షను విజయవంతంగా అధిగమించగలమని, ఉభయులకు సమ్మతకరమైన పరిష్కారం సాధ్యపడగలదని, రాష్ట్రసమైక్యతకు భంగపాటు వుండబోదని మా ఆశ; ఆకాంక్ష.

——

భ్రమలు తగ్గాయి!

మైసూరులోని ఒక శాసనసభ ఉపఎన్నికలోను, అహమ్మదాబాద్ నగరంలోని పార్లమెంటు ఉప ఎన్నికలోను కొత్తకాంగ్రెస్ అభ్యర్థులు ఓడిపోయారు. మైసూరులో పాతకాంగ్రెస్ గెలిచింది; అహమ్మదాబాద్‌లో ప్రతిపక్షాలు బలపరచిన స్వతంత్ర అభ్యర్థి-పార్లమెంటు ప్రథమ స్పీకరు స్వర్గీయ మవులంకర్ కుమారుడు- విజయం పొందారు

ఈ వ్యతిరేక ఫలితాలు కొత్త కాంగ్రెస్‌ను కలవరపరచినట్లే వున్నాయి. ఇందిరమ్మగారి, సోషలిజం భ్రమలు సామాన్య జనంలో తగ్గుతున్నాయి!

జనవాణి ★ ★ ★

రాష్ట్ర సమైక్యతకు భంగం కలగకూడదు

ముల్కీ నిబంధనలపై సుప్రీమ్ కోర్టు తీర్పు రాష్ట్రంలో తీవ్రసంక్షోభానికి దారి తీస్తూంది. యువకులు, విద్యార్థులు, ఉద్యోగులు ఆందోళన చెందుతున్నారు. అది సహజమే!

అసమాన త్యాగాలతో, అమరజీవి పొట్టిశ్రీరాములు ఆత్మబలిదానంతో సమగ్ర ఆంధ్రరాష్ట్రాన్నిసాధించుకున్నాం. ఆంధ్రప్రదేశ్ దేశంలోని పెద్ద రాష్ట్రాల్లో ఒకటిగా పేరు పొందింది; గౌరవింపబడ్తూంది. అలాంటి రాష్ట్రాన్ని విడదీయడానికి, విభజించడానికి దోహదపడే చర్యలకు ఏ ప్రాంతీయులూ పాల్పడడం, వేర్పాటు ధోరణులను ప్రోత్సహించడం ఎవరికీ క్షేమకరంకాదు; సమంజసంకాదు. సమైక్య రాష్ట్ర పరిధిలోనే, సమగ్రతకు భంగం వాటిల్లని విధంగానే, ఏ ప్రాంతానికి అగౌరవం, అసౌకర్యం కలగకుండా ముల్కీ సమస్యను సముచిత ప్రజ్ఞతో పరిష్కరించుకోవాలి. సమైక్య ఆంధ్ర రాష్ట్రంలోనే అందరికీ ఉజ్జ్వల భవిష్యత్తు కలదనే సత్యాన్ని ఎవ్వరూ విస్మరించకూడదు.

ఈ క్లిష్టపరిస్థితిని తొలగించడానికి సమస్యను సామరస్యంగా పరిష్కరించడానికి, అందరికీ ఆమోదయోగ్యమైన మార్గం సూచించడానికి ఒక్కప్రధానికే సామర్థ్యం, ధైర్యం కలదని నా భావన.

ఇలాంటి సమయంలో గోరంతలు కొండంతలయ్యే ప్రమాదముందిగనుక ఈ పరిస్థితుల్లో యువకులు, విద్యార్థులు, ప్రతిపక్షాలవారు బాధ్యతాయుతంగా వ్యవహరించి సంయమనాన్ని ప్రదర్శించడం అవసరం.

తురిమెర్ల —డి. బుజ్జిరెడ్డి

▲

మురుగునీటి కాల్వలేక 20 లక్షలు నష్టం!

రాకరాక చిత్తకార్తెలో వచ్చాయి వానలు, వీరు! కొన్నిగ్రామాల్లో నాట్లు వేయడం ప్రారంభించారు. ఇంతలో మళ్ళీ వర్షాలు పడ్డంతో నెల్లూరుతాలూకాలో పెన్న డెల్టాకిందవుండే కాకువల్లి, మాదరాజుగూడూరు, బ్రహ్మదేవం, తాళ్ళపూడి, వల్లూరు, మామిడిపూడి, నేటూరు, కృష్ణాపట్నం గ్రామాల్లో షుమారు పదివేల ఎకరాలు మునిగిపోయి, దాదాపు 20 లక్షల రూపాయల నష్టం సంభవించింది. ఈ గ్రామాల్లో వేసిన పైర్లు ఇంచుమించు పూర్తిగా దెబ్బతిన్నాయి. ఇందుకు ముఖ్య కారణం వర్షాలు వచ్చినప్పుడు మురుగునీరు పోవడానికి సరైన కాలవలు లేకపోవడం. ప్రతిఏడూ అధికార్లకు ఈగోడు విన్నవించుకొంటున్నామేగానీ ఫలితం కనపడ్డంలేదు. పేదరైతులపట్ల సానుభూతిగల కలెక్టరు పార్థసారధిగారు వెంటనే విచారించి మా ఇబ్బందులు కడతేర్చాలని కోర్తున్నాము. కలెక్టరుగారు ఇప్పుడొకసారి ఆ గ్రామాలు చూచి, రైతుల పరిస్థితులను పంటలదుస్థితిని అవగాహనం చేసికొని; ఈ లక్షలనష్టాన్ని నివారించాలని కోరుతున్నాము.

—నష్టపడిన రైతులు

▲

ఆఫీసుల్లో తెలుగు టైపురైటర్లు కావాలి

ప్రభుత్వ కార్యాలయాల్లో, పంచాయితీ కార్యాలయాల్లోనూ ఇంకా ఇంగ్లీషులోనే ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలు వగైరా సాగుతున్నాయి. 1972 అక్టోబరునుండి తెలుగును వాడుకలోకి తెస్తారని అన్నారుకాని యింతదాకా ఆ విధానం అమల్లోకిరాలేదు. ప్రతి ఆఫీసుకు ఒక తెలుగు టైపురైటరు వుంటే ఆ విధానం అమలు సులువవుతుంది. తెలుగు టైపురైటర్లు కావలసినన్ని లేనందువల్ల ప్రభుత్వ కార్యాలయాల్లో ఇంగ్లీషు తప్పనిసరి అవుతూంది. కాబట్టి ప్రభుత్వం వెంటనే అన్ని ఆఫీసులకు తెలుగు టైపురైటర్లు విరివిగా సరఫరా చేయాలి.

కాకొల్లువారిపల్లె —పి. బ్రహ్మానందం

▲

'విజేత'కు అన్యాయం!

గతవారం 'జమీన్‌రైతు'లో 'విచిత్ర బంధం'పై గ్రిద్దలూరు గోపాలరావు సమీక్ష నిర్మొహమాటంగావుంది. ఆయన వ్రాసినట్టు ఆ చిత్రం 'విజేత' నవలకు తీరని అన్యాయం చేసింది. ఉన్నదివున్నట్టు వ్రాసినందుకు గోపాలరావును అభినందిస్తున్నాను.

నెల్లూరు — శారద

▲

ఊరితీశారు!

'విచిత్రబంధం' చిత్రసమీక్ష నిశితంగా, నిష్పాక్షికంగావుంది. సినిమా ప్రకటనల కోసం చెత్తచిత్రాలనుకూడా ఉత్తమచిత్రాలని పొగడకుండా 'జమీన్‌రైతు' సినిమా పరిశ్రమకు నిజమైన మేలు చేస్తూంది. అందుకు గోపాలరావుగారి గతవారం చిత్రసమీక్ష ఒక ఉదాహరణ. నిజంగా 'విజేత' నవలను సినిమావాళ్లు ఊరితీశారు!

'మాటకచేరి'లో మాటలను ఈటెలుగా వుపయోగిస్తూ, కాలేజీల్లోని కలుషిత వాతావరణాన్ని తీవ్రంగా విమర్శిస్తున్నందుకు 'గోపి'ను అభినందించక తప్పదు. రాష్ట్ర భవిష్యత్తుమీద ఈవారం మీకలం పసందుగా సాగింది. సాంఘికాభివృద్ధికి అన్ని విధాలా తోడ్పడుతున్న 'జమీన్‌రైతు'కు అభినందనలు.

గూడూరు — పి. నాగరాజ

▲

వర్ణాంతర వివాహాలను ప్రోత్సహించాలి

ఇటీవల ఎ. ఐ. సి. సి లో కులాంతర మతాంతర వివాహాలను ప్రోత్సహించాలంటూ చర్చలు సాగడం హర్షనీయం. ఆ ఆదర్శం ముందు కాంగ్రెసు మంత్రులే అనుసరించాలి. కాంగ్రెసు వాదులు తమ కుమార్తెలకు కుమారులకు వర్ణాంతర వివాహాలు చేయించాలి; అప్పుడే ప్రజలు ఆ బాటన నడవగలరు. అంతేకాదు, వర్ణాంతర వివాహాలు చేసికున్నవారికి ప్రభుత్వం వుద్యోగావకాశాలు కల్పించి,

—తరువాయి 12 వ పేజీలో

ఇండియన్ ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఆఫ్ బిజినెస్ మేనేజిమెంట్

మార్కెటింగ్ కరస్పాండెన్స్ కోర్సులు

బిజినెస్ మేనేజిమెంట్, కరస్పాండెన్స్ కోర్సులలో 12 నెలలు శిక్షణ పొందుటకు S. S. C, Intermediate, Seventh form, P. U. C, Matric చదివిన అభ్యర్థినీ, అభ్యర్థులు దరఖాస్తులు చేయవచ్చును. సెలక్షన్ కమిటీచే అభ్యర్థులు ఎన్నుకొనబడుదురు. ఏ విధమయిన సిఫార్సులు చేయరాదు. ఈ కోర్సు ప్యాసయినవారు బిజినెస్ మేనేజర్సు, మార్కెటింగ్ సూపర్‌వైజర్సు, క్వాలిటీ అసిస్టెంట్సు, ట్రేడింగ్ ఇన్‌స్పెక్టర్సు, కమర్షియల్ సూపర్‌వైజర్సు, కరస్పాండెంట్సుగను నెల 1కి రూ 250/- ల జీతముపై వుద్యోగములు పొందెదరు. మెరిట్ స్కాలర్‌షిప్పులు గలవు. స్త్రీలకు ప్రత్యేక తరగతులు కలవు.

అప్లికేషను, వివరములు రూ 1-50 పైసలు
ఎం. ఓ. చేసి పొందవచ్చును.

1) సూపరింటెండెంట్
ఇండియన్ ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఆఫ్ బిజినెస్ మేనేజిమెంట్
మార్కెటింగ్ కరస్పాండెన్స్,
కొలపల్లి బాలకృష్ణయ్య బిల్డింగ్,
వార్డు నెం 2. డోర్ నెం 5
నవాబుపేట - నెల్లూరు-2.

2) సూపరింటెండెంట్
ఇండియన్ ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఆఫ్ బిజినెస్ మేనేజిమెంట్
మార్కెటింగ్ కరస్పాండెన్స్,
డోర్ నెం. 6/185, నెహ్రూబజార్.
మదనపల్లి.

డబ్బు..డబ్బు..డబ్బు!
అమెరికా ఎన్నికల్లోనూ ధనమే బలం—
అభ్యర్థి ఎలక్షన్ ఖర్చు 36 కోట్లట!

7 తేది దగ్గరపడేకొద్దీ అమెరికా ప్రెసిడెంటు ఎన్నికల ప్రచారం ఉధృతమౌతూంది. దాంతోపాటు ఈ ఎన్నికల్లో డబ్బు ప్రభావం మితిమీరి పోతున్నదనే ఆందోళన రాజకీయ పరిశీలకుల్లో ప్రబలమౌతూంది. గ్యాలప్, హారిస్ సంస్థలు జరిపిన సర్వేలనుబట్టి డెమొక్రటిక్ అభ్యర్థి మెగవర్న్‌కన్నా రిపబ్లికన్ అభ్యర్థి నిక్సన్ 28 పాయింట్లు ఆధిక్యతలో వున్నాడు అయితే ఈ మెజారిటీ ఎన్నికనాటికి తగ్గవచ్చునని, మెగవర్న్ బలం పుంజుకొని నిక్సన్‌తో తీకొనవచ్చునని రాజకీయ పండితులు అంచనాలు వేస్తున్నారు. ఒక్క నెలలో మెగవర్న్ పరిస్థితి బాగా మెరుగయింది. కాని అది అంతకన్నా పెరగడానికి వీల్లేదని, అక్కడితో మెగవర్న్ నిల్చిపోగలడని కొందరు దృఢంగా నమ్ముతున్నారు.

డాలరుకొక సంతకం!
డెమొక్రటిక్ అభ్యర్థి మెగవర్న్ సంతకాలతోఎన్నికలనిధి సేకరిస్తున్నారు— డాలరుకొక చేవ్రాలట!
('టైమ్' చిత్రం)

దీంతోపాటు తిట్లయుద్ధంకూడా జోరుగా సాగుతూంది. నిక్సన్ పాలన లోపభూయిష్టమే కాకుండా లంచగొండితనం, ఆశ్రిత పక్షపాతంతో కళ్ళిపోయిందని మెగవర్న్ విమర్శిస్తున్నాడు. ఈ ఆరోపణలు బాధ్యతారహితం, ఓడిపోవడం తప్పదనే పరిస్థితి ఏర్పడ్డప్పుడు చేసే అర్థంలేని ప్రేలాపన అని నిక్సన్ అంటున్నాడు. ఏది ఏమైనా యీ ఎన్నికలో నిక్సన్ గెలుపు తప్పదని సర్వత్రా వినిపిస్తూంది. డెమొక్రాట్లలో కూడా ఈ అభిప్రాయం ఏర్పడ్డట్టు పత్రికలు వ్రాస్తున్నాయి. మెగవర్న్ గెలవడం దాదాపు అసంభవమే ననుకోవచ్చు.

ఇప్పుడు అమెరికా రాజకీయవేత్తలను కలవరపరుస్తున్నది ఈ ఎన్నిక ఫలితం కాదు; ఎన్నిక విధానం. ప్రచారం పరాకాష్ఠనందుకునే కొద్దీ డబ్బు ప్రభావంకూడా విపరీతమౌతూందని రాజకీయజ్ఞులు ఆందోళన చెందుతున్నారు మెగవర్న్ ఎన్నికల నిధి 22 మిలియను డాలర్లు (అంటే 16 కోట్ల 50 లక్షల రూపాయలు) సేకరించవలసి వుందట. ఆ మొత్తం ప్రోగుచేయడం తలకుమించిన పనిగా డెమొక్రాట్లు భావిస్తున్నారు. నిక్సన్ 45 మిలియను డాలర్లు (దాదాపు 24 కోట్లరూపాయలు) సమకూర్చడానికి ప్రయత్నిస్తున్నాడు. ఆ మొత్తం సేకరించడం నిక్సన్‌కు పెద్ద కష్టంకాదుగాని, మెగవర్న్ మాత్రం నిధుల విషయంలో చాలా వెనకపడ్డున్నాడట. ఎలాగైనా డబ్బుకొరత లేకుండా చేసుకోడానికి మెగవర్న్ అతని ప్రచారకులు పడుతున్న తంటాలుచూస్తే అమెరికన్ ఎన్నికలు ఎంతగా దిగజారి పోయాయో అని పరిశీలకులు ఆశ్చర్యపడుతున్నారు. నిక్సన్ గెలవడం ఖాయమేఐనా, గుండెలుబాదుకోవల్సినంత మెజారిటీ రాకుండా చేయడానికి డెమొక్రట్లు నిధులసేకరణ ఉధృతంగా జరుపుతున్నారు.

దీన్నిబట్టి అమెరికన్ ఎన్నికల్లో డబ్బు ప్రభావం ఎంతగావుందో గమనించవచ్చు. ప్రస్తుత విధానం జరుగుప్రాకారంగా, లోపభూయిష్టంగావుందని పరిశీలకులు విమర్శించడానికి ఇదొక ముఖ్యకారణం. అమెరికా ప్రజాస్వామ్యానికి ఇది మాయని మచ్చగావుందని చాలామంది అభిప్రాయపడుతున్నారు. సెనెటర్ ఎడ్వర్డ్ కెన్నెడీ ఈ ధన ప్రభావం అమెరికా ప్రజాస్వామ్యానికి తీవ్రమైన కళంకాన్ని ఆపాదిస్తుందని అంటున్నారు.

ప్రతిసారీ ఈ నిధులసేకరణ వుండేదే! అది ఈ ఎన్నికలకే కొత్తగా ఏర్పడిన సంప్రదాయంకాదు. ఐతే ఈసారి డబ్బు వసూలుచేసే పద్ధతులనుగూర్చి అందరూ బాహాటంగా విమర్శిస్తున్నారు. ముఖ్యంగా మెగవర్న్ కు చాలినంత నిధులు లేకపోవడంతో డెమొక్రాట్లు అన్నిరకాలా డబ్బుపోగుచేయడానికి ప్రయత్నిస్తున్నారు మెగవర్న్ న్యూయార్క్ వీధుల్లో నిలబడి డాలరొకొక ఆటోగ్రాఫ్ చొప్పున యిస్తూ వసూళ్లు చేశాడట. షికాగోలో కెన్నెడీ గొడుగు వేలానికిపెట్టి కొంతడబ్బు ప్రోగు చేశారు. అంతేకాదు; డెమొక్రట్లు పెద్దవీ, చిన్నవీ పార్టీలు ఏర్పాటుచేసి, వాటికి ధనికులను ఆహ్వానించి, వాళ్ళవద్ద విరాళాలు గుంజుతున్నారు. ఇటీవల ఒక హోటల్లో 70 మంది సంపన్నులకు ఒక డిన్నరు యివ్వబడింది. మెగవర్న్ ముఖ్యసలహాదారడొకడు ఆపార్టీ ఏర్పాటు చేశాడు. ఆ విందుకు మెగవర్న్‌వచ్చి 20 నిమిషాలసేపు తన ఎన్నికల ప్రచారంగూర్చి, విజయావకాశాలనగూర్చి ఆశాజనకంగా అందరితో మాట్లాడాడు. తర్వాత 'అతిథులు' మెగవర్న్‌ను కొన్ని ప్రశ్నలు వేశారు; వాటికాయన సమాధానాలిచ్చాడు. అవి నిజానికి ప్రశ్నలేకాదు. ఎందువల్లనంటే వాటికి మెగవర్న్ యిచ్చే సమాధానం ఆ 'అతిథు'లకు ముందేతెలుసు. ఏదో అడగాలకాబట్టి, మెగవర్న్ తమతో ప్రత్యేకంగా తన విధానాలనుగూర్చి ముచ్చటించాడని పదుగురితో చెప్పుకునేందుకు అతిథులు ప్రశ్నలు వేశారు; ఆ సంగతి తెలిసే మెగవర్న్ రెడీమేడ్ జవాబులిచ్చాడు! ఆ తతంగం పూర్తవతూనే మెగవర్న్ అందరివద్దా సెలవుతీసుకుని వెళ్ళిపోయాడు. ఆయన అటువెళ్తూనే మరొక డెమొక్రాట్ ముఖ్యుడు అతిథులనుద్దేశించి ఉపన్యసించాడు. మెగవర్న్‌కు వెంటనే డబ్బుకావాలి; టెలివిజన్ కార్యక్రమాల ఏర్పాట్లకు, తిరుగుడు ఖర్చులకు చాలాడబ్బు కావల్సివస్తూంది; కాబట్టి దయచేసి మెగవర్న్ కు అప్పు యివ్వండి. ఈ అప్పుకు వడ్డీగిడ్డీ ఏమీలేదు; సెక్యూరిటీకూడాలేదు; నష్టంక్రింద జమచేసుకోవచ్చండి– అని అతిథులను కోరాడు. 50 వేల డాలర్లు ప్రోగయ్యాయి. కాని మెగవర్న్ ఆ విందులో కనీసం రెండున్నర లక్షల డాలర్లు రాల్తాయని ఆశించాడట!

మెగవర్న్ యాచన ఈ విధంగావుంటే నిక్సన్ మరొక దారిలో పోతున్నాడు. ఎన్నివిధాల విరాళాలను ప్రోగుచేయడానికి అవకాశముందో అన్నివిధాలా రిపబ్లికన్స్ ప్రయత్నిస్తున్నారు. ప్రభుత్వంతో పనుల్లేని దెవరికి? మాజీ కామర్స్ సెక్రటరీ మారిస్ స్టాన్స్‌ను పెద్ద పెద్ద వ్యాపార సంస్థల నుండి, సంపన్నులనుండి నిధుల సేకరించేందుకు నిక్సన్ వుపయోగించుకొంటున్నాడు. పాలనాయంత్రాంగం నిక్సన్ చేతిలో వుండగా ఇక డబ్బు ప్రోగు చేయడం అంత కష్టంగాలేదట. స్టాన్స్ ప్రతి స్టేట్‌లోనూ చిన్న కాక్‌టైల్ పార్టీలు ఏర్పాటుచేసి, వణిక్ప్రముఖులను ఆహ్వానించి ఒక్కొక్కరికి యింతింత కోటా అని నిర్ణయించాడట

రిపబ్లికన్ పార్టీ తరపున విరాళాలు ప్రోగుచేసే పద్ధతికూడా విచిత్రంగా వుంది.

—తరువాత 10 వ పేజీలో

వారం..వారం..

వియత్నాంలో సహ జీవనం ఒక సమస్యగ పరిణమించింది!

చుండి జగన్నాథం

దాదాభాయ్ నౌరోజీ ఒక గ్రంథం వ్రాసెను. దాని పేరు Poverty and Un-British Rule in India (దారిద్ర్యం-బ్రిటిష్‌వారికి అపకీర్తిని గల్గిచే భారత పరిపాలన) నౌరోజీ పార్శీవర్తకుడు, మేధావి, భారతదేశంలో, ఇంగ్లండులో వుంటూ బ్రిటిష్ పార్లమెంటుకు ఎన్నికై, ఆంగ్లేయులలో భావుకులైన వారికి ఆనాడు ఈయన ఆదరణీయుడైనాడు. బుద్ధిమంతులైన బ్రిటిష్‌వారికి మనదేశంలో తమ ప్రభుత్వం చేసే పాలన విషయమై ఆ గ్రంథం ద్వారా కనువిప్పు కలిగింది. (కాంగ్రెస్ మహాసంస్థ స్థాపనాచార్యులలో ఒకడు నౌరోజీ)

స్వతంత్ర భారత రజతోత్సవంలో నౌరోజీవంటి మాన్యుడు గ్రంథం వ్రాస్తే దానిపేరు ఈ విధంగా వుంటుంది: Poverty and Un-Gandhian rule in India (దారిద్ర్యం, గాంధీకి అపకీర్తిని గల్గించే భారత పరిపాలన).

ఈ పరిస్థితిని సవరించడానికై గ్రామస్వరాజ్యోద్యమం నూత్నంగా సాగుతున్నది. సర్వోదయ నాయకులు ఇందుకై పూనుకున్నారు.

ప్రధానమంత్రి గరీబీ హటావో ఉద్యమం సఫలం కావలెనన్నా, ప్రభుత్వాలు (కేంద్ర–రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు) పనుల కొరకై ఇచ్చే గ్రాంట్లు, కరువు పనులతో సహా, పేదలదాకా పోవలెనన్నా, ఖాదీగ్రామోద్యోగ పరిశ్రమలు వాస్తవంగా పల్లెలతో జీవనాధారాలను కల్పించవలెనన్నా, గ్రామీణులు తమ వనరులను పెంచుకొని దోషాలను తొలగించుకోవలెనన్నా, నిరుపేదలైన వారికి శక్తి ఒక రూపం ధరించి ఫలితము లివ్వవలెనన్నా, తమ గ్రామ సభల ద్వారా పల్లెటూరి ప్రజానీకం తమ శక్తిని చైతన్యాన్ని ప్రదర్శించవలెను

గ్రామ స్వరాజ్యోద్యమం మన రాష్ట్రంలో మహబూబ్‌నగర్ జిల్లాలో ఎనిమిదవ పంచాయతీ సమితిలో సాగుతున్నది. సర్వోదయ కార్యకర్తలు ప్రబోధించే అంశాలు పోస్టర్ల ద్వారా గ్రామ గ్రామాన ప్రచారంలోకి వచ్చినవి. ఆ అంశాలు: 1) స్వతంత్రగ్రామసభ 2) పార్టీ

—తరువాత 8 వ పేజీలో

ఇంటి కప్పులపై నుండి ఎలుగెత్తి చాటండి...   మీ ఇంటి గోడలకి వాడండి...

నెరొలాక్ ఇప్పుడు మీ కోసం ఎంతో తీరైన ఇంతకు ముందు ఎన్నడూ లేనంత నాణ్యమైన ఏక్రలిక్ ఎమల్షన్ పెయింట్ తయారుచేస్తున్నారు!

అందం ఉట్టిపడే 30 రంగుల్లో.
ఇంకా నలుపూ, తెలుపూ రంగుల్లో.
ఇతర ఏక్రలిక్ ఎమల్షన్ పెయింట్లలోని లక్షణాలే గాక యింకా ఎన్నో విశేషాలు గలది!
* చిక్కగా, వెన్నవలె మెత్తగా ఉంటుంది. వాడకంలో ఎంతో పొదుపు.
* ఎక్కువ జాగాకి వేయటానికి సరిపోతుంది. ఒక్క 1 లీటరు డబ్బా 18-21 చ. మీటర్ల జాగాకి వేయటానికి సరిపోతుంది.

* నేడే, అదిరిలో యిది పాత్రపోదు. పంటింటికి, స్నానాల గదికి వాడటానికి యిది ఎంతో వీలు.
* ఆరి గాకుండా ఊహించలేనంత నున్ననైన ఫినిష్, ఆకర్షణీయమైనది.
కాని కేవలం మా మాటలనే నమ్మనక్కర్లేదు. మీ అంతట మీరు మీ గోడలపై వాడండి. మీ చుట్టూ గుడ్‌లాస్ ఏక్రలిక్ ఎమల్షన్ యొక్క రంగులతో నిండిన ఆనందాన్ని అల్లుకో నియ్యండి! మీకు యింటి కప్పులపై నుండి ఎలుగెత్తి చాటాలని అనిపిస్తుంది.

నెరొలాక్ వాడండి—ఆనందాన్ని పొందండి

గుడ్‌లాస్ నెరొలాక్ పెయింట్స్ లిమిటెడ్

ULKA-GN-24 lel

మల్లెను తట్టుకొని

ఇతర దేశవాళీరకాలకంటే రెట్టింపు ఫలితమిచ్చే ఎన్-13 నంద్యాలజొన్న

ఆంధ్రప్రదేశ్ వ్యవసాయ విశ్వ విద్యాలయానికి అనుబంధించిన నంద్యాలలోని ప్రత్తి పరిశోధనా కేంద్రంలో మల్లెను తట్టుకొని అధిక దిగుబడినిచ్చే యన్-13 అనే జొన్నరకం సృష్టించబడింది. మల్లె మొక్కలు పరాన్నభోక్తలు. ఇవి జొన్న మొక్కల వ్రేళ్ళనుండి జొన్న మొక్కల ఆహారాన్ని దొంగిలిస్తాయనే విషయం అందరకు తెలిసిందే!

వార్తలు-విశేషాలు

యన్-13 జొన్నకంకులు మరి కొన్ని దొడ్డగుణాలేమంటే - దంటు తియ్యగాను, గింజ మేలిమిరంగున వుంటాయి. ఈరకం విత్తిన 110 నుండి 115 రోజులలోనే కోతకు వస్తుంది. వర్షాధారంగా పండించే ఏ ఇతర దేశవాళీ జొన్నరకం కంటే యన్. 13 జొన్న రెట్టింపు దిగుబడి, అంటే హెక్టారుకు 750 కిలోలమేర పండుతుంది.

పైరులపై యూరియా ద్రావణం

రాజస్థానులో కోటాపట్టణమందు జరిగిన వ్యవసాయ శాస్త్రజ్ఞుల సమావేశంలో-'నేలద్వారా నత్రజని ఎరువులయిన యూరియాలాంటి వాటిని అందించడానికి అవకాశం లేనపుడు-యూరియాను నీటిలో కలిపి ఆ ద్రావణాన్ని పైరుపై చల్లటం సులభమైన పద్ధతి అని సూచించారు.

కొండవాలు భూములందు, నీరు నిలవ యుండే లోతట్టుభూములందు, మెట్టభూములందు పండించే పైరులకు నేలద్వారా యూరియాలాంటి ఎరువులను అందించటం ద్వారా పెద్ద ఫలితం వుండదు. అట్టి పరిస్థితులలో నీటిలో కలిపి ఆ యూరియా ద్రావణాన్ని చల్లటమే ఉత్తమ పద్ధతి. ఇక ఇతర ప్రాంతాలలో నేలద్వారా పైరులకు యూరియాను వేయుటతోపాటు, పైరుపై యూరియా ద్రావణాన్ని చల్లటం మూలంగా తక్కువ ఖర్చుతో ఎక్కువ ఫలితం చేకూరుతుందని ఆ శాస్త్రజ్ఞుల గోష్ఠిలో నిర్ణయించారు.

యూరియాతోపాటు అవసరమైన క్రిమి సంహారక మందులనుకూడా కలిపి చల్లినట్లయితే-'దెబ్బకు రెండు పిట్టలు'-అన్నట్లుగా అటు పైరుకు ఆహారం అందుతుంది; ఇటు పైరుకు రక్షణకూడా కలుగుతుందని వారు తీర్మానించారు.

వంగ అక్షింతల పురుగుకు థురసైడ్ మందుపొడి

వంగ ఆకులను పట్టి వాటిని తినివేసే అక్షింతల పురుగులను 'థురసైడ్' అనే సూక్ష్మ దండికలకు సంబంధించిన మందుతో హతమార్చవచ్చునని

—కొరవ 10 వ పేజీలో

రైతు లోకం

- రైతుకు ప్రత్యక్షంగా వుపయోగపడని ఐ.సి.ఎ.ఆర్., ఎఫ్.ఐ.యు. వ్యాసాలు
- అధిక దిగుబడి రకాలకే ఎరువులు ఇస్తే, తక్కినవాటికి?
- యూరియా స్ప్రేయింగును జిల్లా వ్యవసాయశాఖ ప్రవేశ పెట్టకూడదా?
- 100 రోజులవరిరకం 'తెల్లహంస'

'ఇండియన్ కౌన్సిల్ ఆఫ్ అగ్రికల్చరల్ రిసెర్చ్' వాళ్ళు, ఫారం 'ఇన్ఫర్మేషన్ యూనిట్' వాళ్ళు పత్రికల ద్వారా కొత్త కొత్త రకాలను గూర్చి, కొత్త వ్యవసాయ పద్ధతులను గూర్చి - వ్యవసాయ రంగానికి సంబంధించిన ఇతర అనేక విషయాలను గూర్చి రైతాంగానికి అందిస్తుంటారు. 'ఆమీణరైతు'కూడా ఈ శీర్షికలో ఆ వ్యాసాలను, వార్తలను క్రమం తప్పకుండా ప్రకటిస్తున్నది. వీటిని రైతులు చాల ఆసక్తితో చదువుతున్నారు; కాని ప్రక్కనే ఆశాభంగం చెందుతున్నారు.

ఆశాభంగం ఎందుకంటే, ఒక కొత్త వరి రకాన్నిగూర్చో, జొన్న రకాన్నిగూర్చో, మరేదైనాదాన్నిగూర్చో నోట్లో నీళ్ళూరేట్టు వర్ణించి చెప్పడమేకాని; ఆ రకం ఎక్కడ దొరుకుతుంది, ఎవర్ని అడగాలి, ఎట్లాచేయాలి మున్నగు వివరాలేమీ వుండవు. వీళ్ళ పరిశోధనా వ్యాసాలు రైతులు చదివి సంతృప్తిపడాల్సిందేకాని; అవలంబించి ఆదాయంపొందే అవకాశం లేదన్నమాట. కొన్ని కొన్ని వ్యాసాలు ప్రకటించినప్పుడు వెంటనే రైతులు మాకు వ్రాస్తున్నారు, నేరుగా మా ఆఫీసుకేవచ్చి అడుగుతున్నారు-వివరాలు కావాలని. మా వద్ద ఎక్కడుంటాయి? కొన్ని సందర్భాలలో అడ్రసు కావల్సి మేము ఢిల్లీకి వ్రాస్తే జవాబు వస్తుంది. అడ్రసులాంటి దానికైతే వ్రాయగలుగుతాము కాని, వివరాలకు వ్రాయడం ఎక్కడ సాధ్యమవుతుంది?

ఒక తాజా ఉదాహరణ: సెప్టెంబరు 22 తేది సంచికలో 'ఓషధులు-వాణిజ్య పైర్లు' అనే వ్యాసాన్ని 'రైతులోకం' క్రింద ప్రకటించాము దాని రచయిత డాక్టర్ రాజేంద్రప్రసాద్‌గుప్త. ఆ వ్యాసంలో సర్పగంధి, [illegible], నిమ్మగడ్డి – పామ్‌రోజా వగైరాలను గూర్చి వ్రాయబడింది. ఈ వ్యాసాన్ని చదివిన అనేకమంది పాఠకులు వీటి విత్తనాలెక్కడ దొరుకుతాయి, సాగు వివరాలేమిటి వగైరా సమాచారం కావాలని వ్రాస్తున్నారు. ఒక రైతైతే మా ఆఫీసుకు వచ్చి ఆ వ్యాసం వ్రాసిన డాక్టరు రాజేంద్రప్రసాద్‌గుప్తతో మాట్లాడాలి అన్నాడు. వాళ్ళకు చెప్పాల్సింది చెప్పి పంపామనుకోండి. అగ్రికల్చరల్ రిసెర్చ్ వాళ్ళ వ్యాసాలు రైతుల్లో కల్గిస్తున్న ఆసక్తి, వుత్సాహం ఈ విధంగా నిరుపయోగమై పోతున్నాయి. అందువల్ల ఏ కొత్త విషయాన్ని గూర్చి అయినా వ్యాసం వ్రాసేటప్పుడు, అన్ని వివరాలు అందులో పొందుపరచడం అవసరం. రైతు ఆ వ్యాసాన్ని దగ్గర పెట్టుకుంటే, ఇతరులసహాయం లేకుండా సాగుచేసుకోగలగాలి. అప్పుడే ఆ వ్యాసాలు ప్రయోజనం.

* * *

కోపూరుతాలూకా రేబాలనుండి శ్రీ కాళహస్తి లక్ష్మీకాంతశర్మగారు రసాయనిక ఎరువుల సరఫరానుగూర్చి ఒక వ్యాసం వ్రాశారు. పెద్దవ్యాసమే అది. వ్యవసాయశాఖతనవద్దవున్న సి. ఎ. ఎన్., యూరియా, అమ్మోనియం సల్ఫేట్ ఎరువులనుకూడా దొంకతిరుగుడు పద్ధతిలో కాకుండా, అవసరమైన రైతుకు సకాలంలో ఇవ్వక, రైతులను ఇబ్బందిపెట్టేస్తున్నదని, వారిని బ్లాక్‌మార్కెట్ వ్యాపారులకు అప్పజెప్పుతున్నదని శ్రీ శర్మ విమర్శిస్తున్నారు. ఎరువు ఋణాలకు వ్యవసాయశాఖ తన వద్దవున్న ఎరువు ఇవ్వడంలేదని; ఒకవేళ ఇచ్చినా అధిక దిగుబడి రకాలంటేనే ఇవ్వడంలేదని; మామూలురకాలు వేసినా, హై-ఈల్డింగ్ వెరైటీస్ వేసినట్లు దొంగసర్టిఫికేట్లు సృష్టించుకోవలసి వస్తున్నదని శ్రీ శర్మగారు వ్రాస్తున్నారు.

శర్మ స్వంతంగా సేద్యం చేసేవాడు కాబట్టి, వున్నసంగతి వున్నట్టు చెప్తున్నాడు! ప్రభుత్వమే ప్రజలకు దొంగతనము, మోసము నేర్పిస్తున్నది అయితేమో ఎక్కువధర; వ్యవసాయశాఖేమో తనవద్ద వున్న ఎరువును ఇవ్వదు; ఒకవేళ ఇచ్చినా అదును తీరిపోతుంది. అదను పోయిన తర్వాత తీసుకునే ఎరువును చేయాలి? -అధికధరకు అమ్ముకోవాలి! కాదా? అది మామూలు రకంకాని, అధికోత్పత్తి రకం కాని, ఎరువులు వెయ్యందే పండవు. వ్యవసాయశాఖ అధిక దిగుబడి రకాలకే ఎరువులు ఇస్తే, మామూలు రకాలకు ఎక్కడ తెచ్చుకోవాలి? బ్లాక్ మార్కెట్‌లో అమ్మే వ్యాపారివద్దనైనా తెచ్చుకోవాలి, లేక మొలగొలుకువేసి ఐ. ఆర్. 20 అని మోసగించాలి! అంతేగదా? అదికాక, వ్యవసాయశాఖ పంపిణీచేసేదికూడా, ఎకరాకు చాలకొద్ది దామాషాన ఇస్తున్నదట. దానివల్ల పదిఎకరాలు సాగుచేసేవుంటే, ఇరవై ముప్పయి ఎకరాలు సాగుచేసినట్లు మోసగించాలి. వ్యవసాయశాఖవాళ్లు ఎకరాకు 12 కిలోల విత్తనాలు సరిపోతాయంటారు. రైతు 22 కిలోలు (ఇరవ) పోసినా చాలడంలేదు; కొన్ని అధికదిగుబడి రకాలైతే ఎకరాకు 43కిలోలు(భూమి)పోయవలసివస్తున్నదని రైతులు చెప్తున్నారు. ఎరువుల పంపకంకూడా ఆ విధంగానే వుందేమో!

వ్యవసాయశాఖ వాళ్ళ ఎరువుల పంపకంకూడా కలెక్టరుగారి వుత్తరువుల మేరకు జరుగుతున్నదో ఏమో తెలియదు. రైతుకు సి. ఎ. ఎన్., యూరియాలు ఇవ్వడవసరం. ఆలస్యమైతే దండగ. అధికోత్పత్తి రకాలకనే కాకుండా, మొలగొలుకు తదితర పైర్లకుకూడా వున్న వరకు ఆలస్యం లేకుండా అడిగిన రైతుకు ఇప్పించే ఏర్పాటు చేయవలసిందిగా డి. డి. ఎ. గారిని కోరుతున్నాము.

మా కర్షక విలేఖరి

* * *

ఈపేజీలోనే 'ఫారం ఇన్ఫర్మేషన్ యూనిట్' వారి వార్తవొకటి మీరు చదువుతారు-పైరుపై యూరియా ద్రావణం చల్లటాన్ని గూర్చి. ఇది బహుళ ప్రయోజనకర పద్ధతి అని, లాభదాయకమైనదని చాల రోజుల నుండి ప్రచారం జరుగుతున్నది. వ్యాసాలు చదవడమేకాని, ఇక్కడ అమలు జరపబడితేగదా!

నాకు చాలరోజులనుండి కోర్కె; యూరియా పైరుమీద స్ప్రే చేయించాలని. దానికి కారణం లేకపోలేదు. నాది ఇసుక నేల. నీళ్ళు పెడితే జల్లెడలోవలె పోతాయి. ఫిబ్రవరి మొదలు సెప్టెంబరు వరకు ఇదే స్థితి. వేసే ఎరువులో అధికభాగం నీళ్ళవలెనే క్రిందకుపోయి, వ్యర్థమవుతుంది. స్ప్రే చేస్తే ఈ నష్టం లేకుండా వుంటుంది గదా అని అభిప్రాయం. నేను స్వంతంగా చేయించడానికి పైరు దెబ్బతింటుందేమోనని భయం. శాస్త్రపరిజ్ఞానము, అనుభవము వున్నవాళ్ళు నిలబడి ఒకటి రెండు చోట్ల చేయిస్తే, తర్వాత అందరూ అనుసరించగలరు. జిల్లా వ్యవసాయశాఖ ఆ సహాయానికి పూనుకుంటే సంతోషిస్తాము.

* * *

మన వ్యవసాయశాఖ కొత్తరకం వరి విత్తనాలను రైతులకు పంచిపెడుతుంది. కాని, వాటికి సంబంధించిన సమాచారాన్ని అందివ్వదు. వ్యవసాయశాఖను విమర్శించడంకాదు కాని, వాళ్ళ వ్యవహారమంతా ఈ విధంగానే అంతరగా వుంటుంటుంది. గత జనవరిలో 'మినికిట్ ప్రోగ్రాం' ప్రవేశపెట్టారు; ఐ.ఇ.టి. 1991 విత్తనాల ప్యాకెట్లను ఇచ్చారు. 1991ని గురించిన వివరాలు మాత్రం ఇవ్వలేదు. అది ఎన్ని రోజులకు పండేరకమని అడిగితే చెప్పగలిగినవారు లేరు; ఎరువులు ఏ మోతాదులో వేయాలి, సాగుపద్ధతులేమిటి అన్నా తెలియదు. రైతు కళ్ళుమూసుకొని గ్రుడ్డిగా సాగుచేశాడు. ఒక కొత్తరకంవస్తే ఇట్లనేనా జరగవలసింది? వ్యవసాయశాఖ ఇట్లనేనా పనిచేయవలసింది? హైదరాబాదు స్థాయిలో అన్నిటికి సంబంధించిన లిటరేచర్ వుంటుంది; కాని అది క్రిందకు

—కొరవ 10 వ పేజీలో

తెలుసా?

ఉదయగిరి పంచాయతీ ఆఫీసు మెడబట్టి గెంటబడిందట!

ఈ రోజుల్లో వార్తాప్రసారానికి పత్రికలు పనిలేదు, రేడియోలు అక్కర్లేదు. ఎక్కడైనా ఒక సంఘటన జరిగితే క్షణాల మీద నాలుగు దిక్కులకు ప్రాకిపోతున్నది, గోలగోలగా చెప్పుకోబడుతున్నది. ఆ విధమైన గుసగుసల వార్తే ఈ ఉదయగిరి సంఘటన:

ఉదయగిరి గ్రామపంచాయితీ కార్యాలయం ఆకస్మాత్తుగా మెడబట్టి బయటకు గెంటబడిందట! పంచాయితీ ఆఫీసు పరాయిపంచనే పడివుండినదట; కాని మొన్న 24 గంటల నోటీసుతో,

పల్లెల వార్తావళి

తాళాలు పగులగొట్టబడి, ఫైళ్ళుగియిళ్లు కట్టకట్టి బయటవేయబడినాయట. ఆ పంచాయితీ అధ్యక్షుడు ఉరుకులపరుగులమీద హైకోర్టు శరణువేడితే, ఆ రక్షణ వచ్చేలోగానే ఈ పని జరిగిపోయిందట!

ఉదయగిరి పంచాయితీ ఆఫీసు-సొంతది-ఇదివరకు కాలిపోయింది. ఆ కాలిపోవడానికి కారణాలు అప్పుడుఅనేక రకాలుగా అనుకున్నారు. అప్పటినుండి, ఆఫీసు 'పీస్‌మెమోరియల్ క్లబ్'ను ఆక్రమించుకొని అక్కడే పనిచేస్తున్నదట. ఆ క్లబ్ భవనంలోకి ఆఫీసు మారింది 1966 లో నట. అంటే ఆరేళ్లనుండి అక్కడే వుంటున్నదన్నమాట. పంచాయితీవాళ్ళు ఆ క్లబ్బును దురాక్రమణచేశారో, లేక వారి అనుమతితోనే ప్రవేశించారో తెలియదు. తెలియని మరో విషయం-ఆ క్లబ్బు ఎవరిది, అది కారం ఎవరిది, దాన్ని ఎవరు కట్టించారు అనే విషయాలుకూడా తెలియదు. గ్రామస్థులు, అధికారులు కలిసి కట్టించారు అని ఒకమాట. అప్పం అధికార్లదేనని మరో మాట ఎవరిదైనా, పంచాయితీ ఆఫీసు ఆరేళ్ళనుండి అక్కడ పనిచేస్తుంటే అడిగినవాడులేడు, లేపొమ్మన్నవాడు లేడు, అది మాది అని హక్కు తెల్పుకున్నవాడు లేడు కాగితాలమీద, ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాల్లో ఏమైనా జరుగుతుండినదో ఏమోకాని, బయటమాత్రం ఈ విషయాన్ని గూర్చి అనుకున్నవాడులేడు. అసలు క్లబ్బు భవనంలో పంచాయితీ ఆఫీసు కాపురం చేస్తున్నదనే సంగతి స్థానికులకుతప్ప బయటివారికి తెలియదు.

అటువంటిది ఇప్పుడేమివచ్చిందో, ఉదిమేళంగా ఈ పని జరిగింది. అది రీడిన్యూ వాళ్ళదని, తాలూకాఫీసు జరగ్గా వున్నందున దీనినికూడా వుపయోగపెట్టుకోదలచి కలెక్టరుగారు ఈ చర్య తీసుకున్నారని ఒకవార్త. కాదు- ఇందులో రాజకీయా లున్నాయని ఇంకోవాదం. అది రెవిన్యూ వాళ్ళ సొంతమనే అనుకొందాం, దానిని స్వాధీనంచేసుకొని ఆఫీసుకు వినియోగపెట్టుకో దలచుకున్నారనే అనుకుందాం; దానికి ఒక క్రమంలేదా? ఒకపద్ధతిలేదా? పంచాయితీ రికార్డులు, వస్తువాహనాలన్నీ బయటపారెయ్యడానికి (తాలూకాఫీసులో భద్రపరచారటలెండి!), భవనాన్ని స్వాధీనంచేసుకోడానికి కలెక్టరుగారికి అధికారముండవచ్చు; కలెక్టరుగారి దృష్టిలో తాను తీసుకున్నచర్య నూటికి నాలుగు వందలపాళ్ళు న్యాయమైందే కావచ్చు; కాని లోకం హర్షించటములేదా? సంసారి న్యాయమనేది ఒకటిలేదా?

జిల్లాలో గ్రూపు సంఘర్షణలున్న ప్రదే

—తరువ 11 వ పేజీలో

అకాడమీ సభ్యులకు సింహపురి స్వాగతం

కార్యవర్గ సమావేశానికి నెల్లూరు విచ్చేసిన ఆంధ్రసాహిత్య అకాడమీ సభ్యులకు వర్ధమాన సమాజం స్వాగతం చెప్పింది. స్వాగత వేదికమీద ఎడమనుండి కుడికి వరుసగా: ఎల్. మాలకొండయ్య ఐ. ఎ. ఎస్, నోరి నరసింహశాస్త్రి, దేవులపల్లి రామానుజరావు, మరుపూరు కోదండరామరెడ్డి, అకాడమీ అధ్యక్షులు డాక్టరు బెజవాడ గోపాలరెడ్డి, బోయి భీమన్న, గడియారం వెంకటశేషశాస్త్రి, డాక్టరు దివాకర్ల వెంకటావధాని.

ఆంధ్రభాషకు, వాఙ్మయానికి అపారమైన సేవచేస్తున్న సాహిత్య అకాడమి

—నెల్లూరులో సమావేశాలు

పదిహేనేళ్లుగా హైదరాబాదులో సాహిత్య సమాలోచనలు, సభలు సమావేశాలు జరుపుతూ; ఆంధ్రదేశంలోని ఉద్దండ పండితులకు, కవిప్రకాండులకు, విమర్శకులకు ఒక సారస్వత కూటమిగా వుంటూ, తాను నిర్దేశించుకున్న లక్ష్యాల మేరకు బహుముఖీనంగా కృషిచేస్తూ, తన నాశ్రయించిన సాహితీపరులకొక కల్పతరువుగా, చల్లనినీడగావుంటున్న ఆం. ప్ర. సాహిత్య అకాడమీ డాక్టర్ బెజవాడ గోపాలరెడ్డిగారి పుణ్యమాఅని గత 29 తేది ఆ 'కళాభవన్' ను వదలి తెలుగు జనంలోకి వచ్చింది. తన కార్యాలయాన్ని కార్యవర్గ సమావేశాన్ని ఒక్కసారి నెల్లూరికి తరలించింది; ఒక్కరోజు నెల్లూర్లో వుండిపోయింది. సాహిత్య అకాడమి సకలాంధ్ర దేశానికి సంబంధించిందిగనుక దాని కార్యకలాపాలు కార్యక్రమసరళి ఆంధ్రావళికి సన్నిహితం కావాలని, అవగాహనం కావాలని, ఆమోదముద్ర పొందాలని ఈ సారి కార్యవర్గ సమావేశం నెల్లూరులో ఏర్పాటు చేశారట.

కార్యవర్గ సమావేశంతోపాటు వర్ధమాన సమాజ నిర్వాహకులో, రేబాల పట్టాభిరామరెడ్డి రీడింగు రూములో, సాహిత్య అకాడమి గత 15 ఏళ్ళలో ప్రచురించిన, సహాయమందుకొన్న దాదాపు 500 పుస్తకాల ప్రదర్శనకూడా ఏర్పాటుచేశారు. గోపాలరెడ్డిగారు ఆ ప్రదర్శనను ప్రారంభించారు.

ఉదయంనుండి గునుపాటి అతిథి గృహంలో (మొన్నటి జిల్లా కాంగ్రెసు సమావేశ దుర్గంధం ఈ సాహిత్య సమావేశ సుగంధంతో కొట్టుకపోయివుండాలి!) జరిగిన కార్యవర్గ సమావేశానికి అధ్యక్షుడు గోపాలరెడ్డి, కార్యదర్శి దేవులపల్లి రామానుజ రావు, ఉపాధ్యక్షుడు గడియారం వెంకటశేషశాస్త్రి, సభ్యులు పురిపండా అప్పలస్వామి, బోయి భీమన్న, డాక్టర్ బి. ఎన్. రెడ్డి, గడియారం రామకృష్ణ శర్మ, నోరి నరసింహశాస్త్రి, సుబ్బావధాని, మరుపూరు కోదండరామరెడ్డి, ప్రత్యేక ఆహ్వానితుడుగా డాక్టర్ దివాకర్ల వెంకటావధాని హాజరయ్యారు. భీమన్నకు ఇటీవల పద్మశ్రీ బిరుదివ్వటం ఆ సమావేశ ప్రత్యేకత.

సాయంకాలం కార్యవర్గ సభ్యులకు వర్ధమానసమాజం టౌనుహాల్లో గోపాలరెడ్డిగారి అధ్యక్షతన స్వాగతసభ ఏర్పాటు చేసింది. ఆ సభలోనే బోయి భీమన్న 'మణిమానసం' కావ్యాన్ని గోపాలరెడ్డి గారు ఆవిష్కరించారు.

అకాడమీని మరుపూరాయన పరిచయం చేసినాక, దివాకర్లవారు అకాడమి ప్రధానోద్దేశాలను, పనిచేస్తున్న తీరుతెన్నులను సమీక్షించారు. ఆంధ్రభాషకు సమగ్రమైన ప్రామాణికమైన నిఘంటువును నిర్మించడం; శబ్దకోశాలు, విజ్ఞాన కోశాలు, వృత్తిపదకోశాలు వ్రాయించడం, ఆంధ్రభాషా సారస్వతాలకు పెంపుగల్గించడం అకాడమి ఒకలక్ష్యంగా పెంచుకున్న దంటూ; నన్నెచోడుడు, తిక్కన పదవైరి త్రినిగూర్చి ముచ్చటించారు. నన్నెచోడుడు

—తరువ 11 వ పేజీలో

సాహిత్య అకాడమీ కార్యవర్గ సమావేశ సందర్భంలో నెల్లూరులో అకాడమి ప్రచురించిన పుస్తకాల ప్రదర్శనం ఏర్పాటుచేయబడింది. ఆ ప్రదర్శనశాలలో పుస్తకంతో రామానుజరావు, ఆసక్తితో తిలకిస్తున్న డాక్టరు గోపాలరెడ్డి-ఎల్. మాలకొండయ్య; చిత్రంలో ఎడమవైపు పురిపండా అప్పలస్వామి, గడియారం వెంకటశేషశాస్త్రి.

ఇల్లు అమ్మబడును

నెల్లూరు స్టోన్‌హవుస్‌పేట, పార్కుకు తూర్పు 6-వ వార్డు, 139 నెంబరు షుమారు 50 అంకణముల ఖాళీస్థలం, మిద్దె, పెంకుటిల్లు కలిసి 10 అంకణములు కట్టుబడి. వివరములకు:

పవని వెంకటేశ్వర్లు,
6/139 స్టోన్‌హవుస్‌పేట,
నెల్లూరు.

ఇల్లు అమ్మబడును

మండపాలవీధిలో షుమారు 20 అంకణములలో 9 అంకణములు మిద్దెకట్టుబడి. రెండువైపుల మిద్దెమెట్లు గలదు. కొళాయి, బావి, కరెంటు వసతిగలదు.

— వివరములకు —

వి. జె. రమణయ్య,
16/1131 కస్తూరిదేవినగర్,
నెల్లూరు-1.

కోవూరు డి॥ ము॥ కోర్టులో

E. P. 13 of 72

యేటూరు గోవిందరెడ్డి -డి.హో.
ముప్పరాజు వెంకయ్యనాయుడు -జె.డి.

జె. డి. తాలూకు షెడ్యూలుదాఖలా ఆస్తిని హైకోర్టులో 20-11-72 తేది వేలం జరుగును.

షెడ్యూలు

నెల్లూరు రి.డి యిలాకా అల్లూరు సబ్ రి.లో చేరిన కోవూరు తా॥ దంపూరు గ్రామములో (1) పట్టా నెం. 271 సర్వే నెం. 395/బి యం 2-48 ట్లలో యం 0-25 ట్లు లేక 0-101 హెక్టార్లు. మాగాణిభూమికి హద్దులు:- [తూ] డొంక. [ద-ప] బండి వెంకటసుబ్బయ్య భూమి. [ఉ] పారుదల కాలువ. వాదిక్రయం రు. 500-00
అమినాక్రయం రు. 1250-00

(2) పట్టా నెం. 256 సర్వే నెం. 394/బి యం 1-1ట్లలో యం 0-32 ట్లు, పట్టా నెం. 154 సర్వే నెం. 393/బి యం 1-32 ట్లలో యం 0-33 ట్లు కల్లు యం 0-65 ట్లు లేక 0.263 హె. మాగాణి భూమికి హద్దులు: [తూ] ముప్పరాజు వహాలక్ష్మమ్మ భూమి [ద] పారుదలకాలువ [ప] చెరువుకట్ట [ఉ] పిడికా రామయ్యభూమి. వాదిక్రయం రూ. 1300 లు, అమీనాక్రయం రూ. 3500 లు.

—కలికి కోదండరామరెడ్డి,
వాది అడ్వకేటు.

గూడూరు డి॥ ము॥ కోర్టులో

O. S. 129 of 72

యస్. యం. ఉస్మాన్‌సాహెబ్ —వాది
2. దూది చెంగమ్మ వగైరా —ప్రతివాదు
దూది చెంగమ్మకు,

నీ వగైరాలపై ప్రోనోటునుబట్టి దావా తెచ్చియున్నందున 9-11-72 తేది ఉ. 10-30 గంటలకు హైకోర్టువారియెదుట నీ అక్షేపణలు తెలుపుకోవలసినది. లేదా నీ పరోక్షములో తీర్మానించబడును.

— యం. దశరథరాం, అడ్వకేటు.

ఇల్లు అమ్మబడును

17/84 తిప్పరాజువారివీధి, నెల్లూరు
మిద్దెకట్టుబడి: 8 అంకణములు
పెంకుటిల్లు: 6 ,,
ఖాళీస్థలము 16 ,,
ఎలక్ట్రిసిటి, బావి, కొళాయి వసతులున్నవి (రూ. 25,000 లకు బేరాలు) వేలయువారు క్రింది అడ్రసుకు వ్రాయవచ్చును.

టి. వి. రమణారావు,
18/1 క్రిష్ణాపురం,
కోడంబాకం - మద్రాసు-24.

నెల్లూరు ముచ్చట్లు

విమర్శకుడు

కలెక్టరు సెలవు

కలెక్టరు శ్రీ ఆర్. పార్థసారథి రేపటి నుంచి పదిరోజులు సెలవులో పోతున్నారు. 13 తేది వరకే చార్జితీసుకుంటారట. పి. ఎ. గారు ఇంచార్జి అట. అంటే రేపటినుండి కలెక్టరు, డి. ఆర్. ఓ., పి. ఎ.- అన్నీ వెంకటశివయ్యగారేనన్నమాట!

పదిరోజులపాటు జిల్లాలోని అధికార వర్గం వూపిరి పీల్చుకుంటుందేమో!

గూడూరు ఎల్. ఎం. బి.- హైకోర్టు స్టే రద్దు

కోర్టుల్లో స్టేలు, రద్దులు చూస్తుంటే స్టంట్ చిత్రంలో ముష్టియుద్ధాలు చూసినట్టుగానే వుంటుంది. ఒకసారి హీరో క్రింద పడతాడు, మరోసారి విలన్ నేల కరుచుకుంటాడు. హీరోయినేమో తెచ్చుకున్న కలవరంతో బిత్తరగా చూస్తుంటుంది. కోర్టు వ్యవహారాలకు సంబంధించి జనం స్టంట్ చిత్రాన్నిచూచే ప్రేక్షకులుగా వుంటారు.

గూడూరు భూమితనఖా బ్యాంక్ పాలక వర్గానికి కలెక్టరు గారు నోటీసివ్వడం; అధ్యక్షుడు శ్రీ ఎద్దల వేణుగోపాలరెడ్డి హైకోర్టులో రిట్ వేసి స్టే తేవడం పాఠకులకు తెలుసు. ఆ స్టే మీద ప్రభుత్వం అప్పీలుచేయగా, స్టేను రద్దుచేస్తూ ప్రధాన న్యాయమూర్తి శ్రీ కుమరయ్య, న్యాయమూర్తి శ్రీ లక్ష్మయ్య గారలు 30 తేది తీర్పుచెప్పారు. స్టేను రద్దుచేయడమేకాదు; అంతకుముందు స్టే ఇస్తూ న్యాయమూర్తి శ్రీ ఎం. కృష్ణరావు యిచ్చిన వుత్తరువులను, వెలిబుచ్చిన అభిప్రాయాలను (అబ్జర్వేషన్స్) కూడా న్యాయమూర్తులు రద్దుచేశారు. అంటే గూడూరు ఎల్.ఎం.బి. విషయంలో కలెక్టరు తీసుకోదలచిన చర్యకు అటంకం లేకుండా పోయిందన్నమాట

వేణుగోపాలరెడ్డిగారి రిట్ పిటిషన్‌పై స్టే యిస్తూ, న్యాయమూర్తి శ్రీ కృష్ణరావు పంటాయిపీ యిచ్చుటకు పిటిషనర్‌కు వ్యవధిపెంచవలసిందని; సెంట్రల్ ల్యాండు మార్టిగేజ్ బ్యాంక్‌కుకూడా మరికొంతవ్యవధి నివ్వవలసిందని ఆదేశించారు. విచారణకు ఒక డిప్యూటీ రిజిస్ట్రారును నియమించవలసిందిగా రిజిస్ట్రారును ఆదేశించారు. అంతేకాక కలెక్టరు పాక్షికదృష్టితో విచారణను తప్పుత్రోవ పట్టించడానికి తగినంత అధారాలున్నాయి కాబట్టి,ఆయన కాకుండా మరొకరు విచారణ జరపడం మంచిదిగా తనకుతోస్తున్నట్లు న్యాయమూర్తి వెలిబుచ్చారు.

హైకోర్టు స్టేను కొట్టివేసిన తర్వాత, ఇది ఏ దశలో వుందో తెలియలేదు.

గూడూరు బ్యాంకుకు సంబంధించి కలెక్టరుగారిచ్చిన నోటీసులోని అంశాలను సాంతం చదివితే; అయన ఒక్క గూడూరు బ్యాంకినే పట్టుకున్నాడనే ఆక్షేపణ తప్పు; అయన ఎత్తిచూపిన లోటుపాట్లు, ఆశ్రిత పక్షపాతాలు, అధికార దుర్వినియోగాలు కాదనడానికిలేదు. ముఖ్యంగా రాజకీయాలకు బ్యాంకిని కేంద్రం చేసుకొని, ఒక పబ్లిక్ సంస్థను సొంతానికి వాడుకున్నారనే విషయాన్ని కాదనడానికి లేదు. కాని ఇటువంటి లోటుపాట్లే, ఇటువంటి అధికార దుర్వినియోగాలే ఇతర బ్యాంకుల్లో లేవా అంటే వుండవచ్చు; తప్పక వుంటాయికూడా. లేకుంటే సహకార సంస్థలకు స్వాహాకార సంస్థలనే అన్వర్థనామం ఎందుకు వస్తుంది? ఇతర సంస్థల విషయం విచారణ జరపకపోయినంత మాత్రాన ఈ సంస్థలోని లోటుపాట్లు సమసిపోవు. విచారణ అనేది ఎక్కడో ఒకచోట ప్రారంభంకావాలి; గూడూరు కాకుంటే నెల్లూరు; నెల్లూరు కాకుంటే అల్లూరు. ఎక్కడ ప్రారంభించినా ఆక్షేపణ రాకుండాపోదు. అందువల్ల గూడూరు బ్యాంకి విషయం విచారణ జరిపినందుకు అక్షేపించడంకంటే ఈ విధంగానే అన్ని బ్యాంకుల విషయం విచారణ జరపమని కోరడం సబబుగా వుంటుంది.

అయినా నేనే కలెక్టరనైవుంటే, లోకం కోసమైనా, గూడూరు బ్యాంకు విచారణకు వ్యక్తిగతంగా పూనుకొనక వుండను; ముందు మరొక బ్యాంకును నామకార్థంగానైనా పరిశీలించి, ఆ పిమ్మట గూడూరుకు వచ్చివుండును! అనామకులైతే ఎవరి దృష్టికీరారు; వారి విషయం ఎవరూ అంతగా పట్టించుకోరు కాని ప్రముఖులు, నిత్యం వార్తలలోవుండే విమర్శకా,గేసరులైన పెద్దలు అందరిదృష్టినీ ఆకర్షిస్తుంటారు. కలెక్టరు శ్రీ పార్థసారథి విచారణకు తొలిగా గూడూరు బ్యాంకును ఎన్నుకున్నాడంటే బహుశా అప్రాముఖ్యతే కారణంగా వుంటుందేమో! లేక, ప్రజాహిత జీవన పాటవర్ధ్య కార్యక్రమాన్ని భుజస్కంధాలమీద వేసుకున్న వారి ఇల్లు ఏమాత్రం శుభ్రంగావుందో చూద్దామని మొదటగా గూడూరును తొంగిచూదామనుకున్నాడేమో! అదీకాకపోతే, సబ్ కలెక్టరుగా గూడూరు, గూడూరు ప్రజలు, గూడూరు సమస్యలు తెలిసినవాడుగనుక, అనుభవమున్నచోటనే మొదలుపెడదామనుకున్నాడేమో! ఏమైనా, కలెక్టరుగారి విచారణ ఒక్క గూడూరుతోనే అగిపోకూడదు; సహకార తదితర సంస్థలన్నిటికీ అది విస్తరించాలి. అప్పుడే గూడూరు విచారణ సమర్థనీయ మవుతుంది; వ్యక్తిగత వైషమ్యంతో కూడినదన్న విమర్శకు తావు లేకుండాపోతుంది.

సమ్మెలు : రైళ్ళ అటకాయింపులు

ముల్కీ రూల్సుకు విరుద్ధంగా జిల్లాలో చెప్పుకోదగిన దుస్సంఘటనలేమీ లేవు. 1 తేది బిట్రగుంట- అల్లూరు రోడ్డువద్ద; 2 తేది నెల్లూరు సౌత్‌వద్ద విద్యార్థులు రైళ్ళనాపి, తర్వాత ప్రశాంతంగా సాగనంపారు.

జిల్లాలోని కాలేజిలు, హైస్కూళ్ళన్నీ సమ్మెలో వున్నాయి మొదట సమ్మెలో పాల్గొనని వి. ఆర్. కాలేజి. కాలేజికూడా, కలెక్టరుగారి వుత్తరువుమీద, మూసివేయబడింది; 9 తేది తెరువబడుతుంది నీటి కరవువల్ల దీర్ఘకాలం మూసివేయవలసి వచ్చిన కావలి కాలేజిమాత్రం మామూలుగా పనిచేస్తున్నదట. హైస్కూళ్లలో గూడూరు జి వ. హైస్కూలు విద్యార్థులు సమ్మె విరమించారట. సమ్మెల పరిస్థితి ఇది విద్యార్థులు ఇంతవరకు చాల ప్రశాంతంగా, బాధ్యతాయుత యువకులుగా వ్యవహరిస్తున్నారు. నెల్లూరు టవున్‌లోను, ఇతర చోట్ల మొదట రెండుమూడు రోజులు బస్సులు, లారీలు, కార్లను ఆపడం; వాటి మీద నినాదాలు వ్రాయడం; డబ్బులు వసూలుచేయడం వంటి గలభాలు వుండినాయి కాని, తర్వాత అవికూడాలేవు ప్రశాంతంగా వ్యవహరిస్తున్న విద్యార్థులను అభినందిస్తున్నాము. ముల్కీ సమస్య తేలే వరకు విద్యాలయాలను తెరవకుండడం బాగుంటుంది.

2 తేది కాని, 3 తేది కాని నెల్లూరులో బంద్ ఏమీలేదు.

ముల్కీ ఆందోళన- మనవారి చొరవ

ముల్కీ వ్యతిరేకాందోళనలో మనజిల్లా శాసనకర్తలుకూడా చొరవ తీసుకుంటున్నారు అందులో ముఖ్యులు ముగ్గురు: బెజవాడ పాపిరెడ్డి, నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి, నేదురుమల్లి జనార్దనరెడ్డి. వీరు భిన్నవైఖరులనే అవలంబిస్తున్నారు. జనార్దనరెడ్డి అసం సంజీవరెడ్డి ప్రభృతులతోకలిసి దవాఖా వద్దకు రాష్ట్రసమైక్యత కోసం రాయబారం పోతే; శ్రీనివాసులురెడ్డి రాష్ట్ర విభజనకోసం రాయబారాలు, ప్రకటనలు దంచిపారేస్తున్నారు. అధికారంలో వున్నవారికి అధికారమే బలం; పైగా వారికి బాధ్యతాభారం ఎక్కువ. ప్రజలకు ఎప్పుడు ఏ మాటలైతే రుచిగా, ఆకర్షణీయంగా వుంటాయో వాటిని చెప్పి మెప్పించుకోవడం ప్రతిపక్షీయుల బలం; వారు తెగిసగా లివటాలు. అందువల్ల శ్రీనివాసులరెడ్డి వైఖరి సమర్థనీయమే! వైఖరులు భిన్నమైనా, ఇరువైపులా మనవారు వెలుగులో వుండడానికి సంతోషిస్తాము.

ముల్కీసమస్యా పరిష్కారానికి ఢిల్లీలో జరుగుతున్న మంతనాలకు ప్రధాని నుండి డాక్టర్ బెజవాడ గోపాలరెడ్డి గారికి కూడా పిలుపు వచ్చింది. పిలుపు వచ్చినప్పుడు అయన నెల్లూరులోలేరు. బహుశా వారూ ఈ రోజుకు ఢిల్లీ చేరుకొని వుండవచ్చు.

విమానాశ్రయం- వివరాల సేకరణ

నెల్లూరులో విమానాశ్రయాన్ని నెలకొల్పజేసే కృషిజరుగుతున్నదనే విషయం పాఠకులకు తెలుసు. దానికి సంబంధించి కలెక్టరు పార్థసారథి జిల్లాలోని అధికార, అనధికార ముఖ్యులందరికి ఒక జాబు వ్రాశారు. ప్రథమంలో హైదరాబాదు-మద్రాసు, మద్రాసు-తిరుపతి విమానాలు నెల్లూరులో దిగాలని కలెక్టరుగారు ప్రతిపాదిస్తున్నారట. అప్రతిపాదనకు బలంగా రాకపోకల వివరాలు సేకరించడం కలెక్టరుగారి జాబు వుద్దేశ్యం.

(1) నీవు మద్రాసు, తిరుపతి, హైదరాబాదులకు నెలకెన్నిసార్లు పోతావు? ఏపని మీద పోతావు? (2) విమానసౌకర్యం కల్గితే కమాసంలో ప్రయాణించడం నీకు సమ్మతమేనా? ఈ సౌకర్యం కల్గితే- పైమూడుప్రదేశాలకు విమానంలో ప్రయాణించగల మీస్నేహితులు, పరిచయస్తుల పేర్లు (4) ఈ సౌకర్యాన్ని వుపయోగించుకోగలవారు ఒక్కొకనెలలో, ఒక్కొ టవున్‌లో ఎంతమంది వుంటారు? (5) విమానయానం అవసరమైన ముఖ్యమైన వ్యాపారాది కార్యాలు- కలెక్టరుగారి జాబులో అడిగిన ప్రశ్నలివి. ఈప్రశ్నలకు జాబు అందినవారేకాదు; ఇతరులుకూడా జవాబు వ్రాయవచ్చు. విమానప్రయాణికులు తగినంతమంది వున్నారంటే, విమానాశ్రయాన్ని కోరడానికి అస్కారము, అర్థమువుంటుంది. అందువల్ల జవాబులు వ్రాయడం అవసరం.

ప్రధానివంటి ముఖ్యనాయకులు ఆంధ్ర ప్రవేశకువస్తే, విమానాశ్రయాలున్న పట్టణాలకేవస్తున్నారు. విశాఖపట్టణం, విజయవాడ, హైదరాబాదు, కడప-మద్రాసుకు దగ్గరకాబట్టి తిరుపతి; ఈ టవున్లు సందర్శిస్తున్నారేకాని, ఇంకోచోటకు రావడం లేదు. ట్రంకురోడ్డుమీద, ప్రధాన రైల్వే మార్గంలోవున్న నెల్లూరుకు ఎవ్వరూ ఎప్పుడూరారు; వచ్చినా చాలా అరుదు. అదిగాక, విమానాలలో హైదరాబాదుకు పోయేవాళ్లు ఎక్కువగానేవుంటారు బహుశా గన్నవరకంటే తక్కువగాకుండా వుండవచ్చు. ఇప్పుడే కొంతమంది మద్రాసుకు పోయి విమానంలో హైదరాబాదుకు ఎక్కుతున్నారు;హైదరాబాదునుండి మద్రాసులో దిగి నెల్లూరు వస్తున్నారు చార్జీలు ఒక మోస్తరుగావుంటే, మద్రాసు, తిరుపతి ట్రాఫిక్‌కూడా బాగనేవుండవచ్చు విమాన సౌకర్యమనేది కలగాలేకాని - అప్పగాని సప్పగాని-అందరూ దానికే ఎగబడతారు; మనపోట్లకు రైల్లో సీట్లయినా దొరుకుతాయి!

విమానాశ్రయకృషికి అందరూ సహకరించడం వాంఛనీయం.

'లయన్స్' వార్తలు

నెల్లూరు నరసింహాల (లయన్స్) క్లబ్బు ప్రజాసేవలో కొత్తకొత్త రంగాలలో ప్రవేశించడం అభినందనీయమైన విషయం.

లయన్స్ క్రొత్త శని-అదివారాల కార్యక్రమం: ప్రతి శనివారం లయన్స్ డాక్టర్ల బృందం ఒక్కొస్కూలుకు పోవడం, పిల్లల కళ్ళు పరీక్షించడం, వుచితంగా మందులివ్వడం; అవసరమైనవారిని అదివారం పెద్దాసుపత్రిలో డాక్టరు రఘునాథరెడ్డి ద్వారా ఉచితంగా పరీక్షచేయించడం- ఇదీ కార్యక్రమం. ఇప్పటికి ఈ విధంగా 5, 6 వందలమంది పిల్లల్ని చూచారట. డాక్టరు రఘునాథరెడ్డి డైరెక్టరుగాగల ఈ బృందంలో డాక్టర్ కె.ఎస్.టి. హెబ్బార్, డాక్టర్ ఎ. శ్రీనివాసులు వున్నారు. శ్రీ టి. డి. రామచంద్రన్ పిల్లలు అస్పత్రికి పోవడానికి వుచిత రవాణా సౌకర్యం కల్గిస్తున్నాడట ఎంత సార్థకమైన నిర్మాణ

—తరువాత 7 వ పేజీలో

దీపావళి శుభదినములలో

31-12-1972 తేది వరకు

ఫిలిప్సు కంపెనీవారి 15 RL 211 ఫిలెట్టినా రేడియో కొన్నవారికి

ఉచితముగా: లెదరుకేసు, బ్యాటరీలు, లైసెన్సు యివ్వబడును

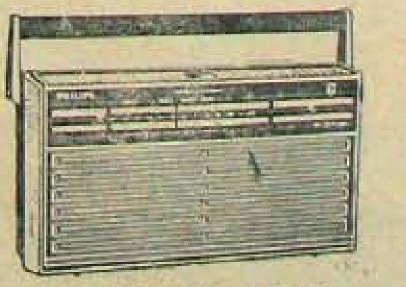

(రూ. 197 లుపన్నులతోసహా)

సాయినాథన్ అండ్
కంపెని,
ట్రంకురోడ్డు - నెల్లూరు
ఫోన్: 78

ask for PHILIPS

గమనిక: మా ఖాతాదార్లకు పండుగసందర్భముగా మావద్ద పండుగరోజులలో, అనగా, 4, 5 తేదులలో బల్బులు ట్యూబ్‌లైట్లుకొన్నవారికి స్వీట్సుప్యాకెట్టు ఉచితము.

ఆదర్శాధ్యాపకుడు శ్రీ సుందరేశన్

"ఆత్మశుద్ధిగ మున్పదమ్మేల్ బోధక
వృత్తిధర్మము నిర్వహించినాడు
స్మితపూర్వభాషియై చిన్న పెద్దలనోట
బంగారమని పేరు వడసినాడు
బిడ్డ సొంతబిడ్డలుగా భావించి వేతుట్ల
పనిసల్పుటకు మంది పందినాడు
గ్రామముకు మేలొర్చ కడగి పాదు లొనర్చు
సేవలో తనవంతు చేసినాడు
శాంతి దాంతి దయాసత్య శౌచ సరళ
శాదుకు పాదు గంగ్ గోపట్లు సాదు;
బళిర! త్రిపురారి సుందరేశ్వరుని గూర్చి
ఎంత చెప్పిన కొంతయే — ఇది నిజము!"

బి. వ. హైస్కూళ్ళ హెడ్మాస్టరుగా పనిచేసిన చోటంతా ఆర్జియుత్తె, అజాతశత్రువుగా గౌరవాభిమానాలను చూరగొని, ఆదర్శ హెడ్మాస్టరుగా ఖ్యాతినొంద బడిన శ్రీ త్రిపురారి సుందరేశన్‌గారిని గూర్చి శ్రీ మదివర్తి కొండమాచారి ఒక్క పద్యంలో ఎంత నిండుగా చెప్పాడో చూడండి! ఉద్యోగ విరమణ చేసిన (ఆయన విరమించి రెండేళ్ళు దాటింది!) శ్రీ సుందరేశన్ రూపపటాన్ని బి. వ. చేర్మెన్ శ్రీ గోపాలకృష్ణారెడ్డి గూడూరు హైస్కూల్లో గత 20 తేది ఆవిష్కరించారు. పెద్ద సభ జరిగింది. బి. వ. సెక్రటరి డి. సిహెచ్. వెంకటపతిరాజు, నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి, డాక్టర్ సి ఆర్. రెడ్డి, గుర్రం రాధాకృష్ణయ్య, సి. వి. కృష్ణయ్య, పలువురు విద్యార్థులు సుందరేశన్‌గారి సేవలను కొనియాడుతూ ఉపన్యసించారు. శాల్వలు, వస్త్రాలు, ఫ్లాన్లు, వాచీలతో సుందరేశన్‌గారికి పలువురు గురుపూజ జరిపారు. సభా ప్రారంభంలో కె. ఎల్. నరసింహారావు స్వాగతం చెప్పారు.

(6వ పేజీ కొరవ)

కార్యక్రమమో చూడండి ఇది!

విద్యారంగంలో కూడా లయన్స్ క్లబ్బు కృషివుంది. మొన్న యు. ఎన్. ఓ దినోత్సవ సందర్భంలో కాలేజి విద్యార్థులకు వక్తృత్వ పోటీలు నిర్వహించింది. జిల్లాలోని వివిధ కాలేజీలకు చెందిన 25 మంది విద్యార్థులు పాల్గొన్నారు. ఫస్టుప్రైజ్ డి. కె. డబ్ల్యు.- బి. ఎ. విద్యార్థిని భాస్కర లక్ష్మి; రెండవ బహుమతి వి. ఆర్. కాలేజి బి. కాం. విద్యార్థి ఎ. మురళీకృష్ణారెడ్డి; మూడవ బహుమతి గూడూరు కాలేజి బి. కాం విద్యార్థి కె. హనుమంతరావు సంపాదించుకున్నారు. డాక్టర్ ఎ. వి. యస్. రామమూర్తి, డాక్టరు పి. మధుసూదనశాస్త్రి బహూకరించిన రెండు స్పెషల్ ప్రైజులు- సర్వోదయ కాలేజి బి. కాం విద్యార్థి ని. రవీంద్రనాథ్, వి. ఆర్. కాలేజి బి. ఎస్‌సి విద్యార్థి పి హరిహరశాస్త్రి పొందారు.

లయన్సుక్లబ్బు మహిళావిభాగం కూడా చురుగ్గానే పనిచేస్తున్నది వాళ్ళిప్పుడు వంటవర్ధన కాలనీ, గాంధీ కాలనీలో పిల్లలకు బలవర్ధకాహారం తయారుచేసి రోజూ పంచుతున్నారట.

లయన్స్ పిల్లల విభాగం 'లియోక్లబ్' పేరుతో వెలసింది. వి కృష్ణకుమార్ అధ్యక్షుడు; ఎ రవీంద్రనాథ్ కార్యదర్శి ఈ క్లబ్బు ఇంటర్‌లో 486 మార్కులు తెచ్చుకున్న వి.ఆర్. కాలేజి విద్యార్థి జి. ఎం. రామమూర్తిని రూ 116లతో; టెన్త్ క్లాస్‌లో 494 మార్కులు తెచ్చుకున్న సెంట్ జోసెఫ్స్ విద్యార్థిని సి గాయత్రిని అర్థనూట పదార్లతో సత్కరించింది. ఈ సత్కారం ప్రిన్సిపాల్ శ్రీ ఆర్. సుబ్బారెడ్డిగారి చేతులమీదుగా జరిగింది

విలేజ్ డెవలెప్‌మెంట్ ఆఫీసర్ల సమావేశం

పేరుబాగుంది - విలేజ్ డెవలెప్‌మెంట్ ఆఫీసర్లు! ఈ ఆఫీసర్లవల్ల మనపల్లెలెంతగా వర్ధిల్లుతున్నాయనేది అటుంచండి. గత 22 తేది బి. వ హాల్లో జరిగిన ఆంధ్రప్రదేశ్ వి. డి. ఓ. సంఘ వార్షికోత్సవంలో వారు తమ యిబ్బందులు, సర్వీస్ కండిషన్లు, జీతభత్యాలు వగైరా సమస్యలు చెప్పుకున్నప్పుడు అసలిలాంటి ఉద్యోగాలు ఎందుకు పెట్టాలి; పెట్టిన తర్వాత వాళ్ళందరిలా చూడకుండా, ఇతర ఉద్యోగులకిచ్చే సౌకర్యాలు ప్రమోషన్లు కలగనివ్వకుండా యెందుకు చెయ్యాలి అనిపించింది. వార్షిక సదస్సుకు బి. వ. చేర్మెన్ గోపాలకృష్ణారెడ్డి అధ్యక్షత వహించారు. కలెక్టరు ఆర్. పార్థసారథి సదస్సును ప్రారంభించారు. ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షుడు కె. నారాయణస్వామి స్వాగతం చెప్పాడు. కాని కట్టుకోడానికి ఇళ్ళస్థలం కావాలని కోరగా కలెక్టరు పొదలకూరు రోడ్డులో కేటాయిస్తానన్నారు. వి. డి. ఓ హోమ్‌కు తన ప్రత్యేక నిధులనుండి వెయ్యి, బి.వ. నుండి 5 వేలు యిప్పిస్తానని వాగ్దానం చేశారు వి. డి. ఓ ల న్యాయమైన కోర్కెలు ప్రభుత్వం తీర్చాలని; వి. డి. ఓ లు కూడా తమ బాధ్యతలను గుర్తెరిగి, గ్రామాల్లో తాము చేయాల్సిన విధులను సక్రమంగా నిర్వర్తించాలని, రైతులకు మార్గదర్శకులుగా వుండాలని అన్నారు.

రాష్ట్ర వి డి ఓ సంఘాధ్యక్షుడు టి. ఎల్. బాబూరావు, కార్యదర్శి ఎం. అనంతరాములు, శాసనసభ్యులు ఆనం వెంకటరెడ్డి, ఎన్ వెంకటరత్నం, ఎం. పి. జనార్దనరెడ్డి, బి వ. కార్యదర్శి డి. సిహెచ్ వెంకటపతిరాజు, జిల్లా ఎన్జీవో సంఘాధ్యక్షుడు పి. జితేంద్రనాథ్ బాబు ప్రసంగించారు.

ఎన్జీవో హాస్పిటల్

జిల్లా ఎన్జీవో సంఘం టౌన్లో ఒక ఉచిత వైద్య సలహా కేంద్రాన్ని ప్రారంభించింది. ఎన్జీవో హోమ్‌లో స్థాపించిన ఆ ఆస్పత్రికి జిల్లా కలెక్టరు ఆర్. పార్థసారథి 26 తేది ప్రారంభోత్సవం జరిపారు. డెప్యూటీ డి. ఎం. ఓ డాక్టరు ఎ లక్ష్మినారాయణ ఉచిత వైద్యసలహాలివ్వడానికి ముందుకు వచ్చారు. ప్రైవేటు డాక్టర్లనుకూడా ఒప్పించి తెచ్చుకోవాలని ఎన్జీవో సంఘం ప్రయత్నిస్తూంది. వారికంత ఓపికా? రెడ్‌క్రాస్ వారు మందులు ఉచితంగా యిస్తామన్నారట. కలెక్టరు తన నిధుల నుండి మందులకు వెయ్యి రూపాయలు, బోను మధ్యలో క్లినిక్ కట్టుకోడానికి 5 వేల రూపాయలు యిస్తామన్నారు టౌన్లో, అందరికీ అందుబాటులో ఎన్జీవోలకు ప్రత్యేక వైద్య సౌకర్యం ఏర్పర్చడం అవసరమే.

దర్గామిట్టలో, ఎస్ పి బంగళా వెనుక ఎన్జీవో సంఘం మరొక భవనం నిర్మింపబోతూంది దానికూడా ఆ రోజే కలెక్టరు శంకుస్థాపన చేశారు.

జిల్లా ఎన్జీవో సంఘాధ్యక్షుడు పి జితేంద్రనాథ్‌బాబు ఉత్సాహంతో పనిచేస్తున్నాడు. సంఘానికి సమగ్రత, పటిష్టత తేవడానికి కృషిచేస్తున్నాడు. గుడ్.

నవంబరు 1- కవి సన్మానాలు

ఎవరెట్లపోయినా ప్రభుత్వం వారు మాత్రం తంచనుగా నవంబరు 1 తేది ఆంధ్రప్రదేశావతరణ దినోత్సవం 'గ్రాండు'గా జరిపి మొక్కు తీర్చుకున్నారు. కలెక్టరు పి వి. శ్రీ కె వెంకటశివయ్య అధ్యక్షతన దాదాపు పాతికమంది కవికాకరులకు ఇద్దరు శాలువాల కరుకైన సన్మానంకూడా చేశారు. ఒక్కొక్కాలవా ఒక్కో 'కవిత'ను గానంచేసి, పాతికమంది సదస్యులను ఆనందరసాబ్ధి నోలలాడింపచేసి తరింపచేసింది. జిల్లాపబ్లిక్ రిలేషన్సు ఆఫీసరు పి. పెంచలయ్య స్వాగతం చెప్పాడు. గూడూరు సమితి అన్నమేడు పంచాయతి అప్పర్ ప్రైమరీస్కూలు హెడ్మాస్టరు కె. గోవిందు ఉత్తమ ప్రాథమికోపాధ్యాయుడుగా సత్కరించబడ్డాడు. తర్వాత శ్రీనివాసులు బృందం పాటకచేరి గొప్పరిలీఫ్ యిచ్చింది.

హక్కులసభ - తలకొకమాట!

నవంబరు 1తేది ప్రభుత్వం కవితాగానామృతాస్వాదనలో పరవశమవుతుంటే, ఎన్జీవోలు తమ హక్కుల పరిరక్షణకోసం, తమ భవిష్యత్తు భద్రతకోసం సభలు, ఊరేగింపులు జరుపుకొన్నారు. టౌన్‌హాల్లో జరిగిన ఆ సభకు జిల్లా ఎన్జీవో సంఘాధ్యక్షుడు పి. జితేంద్రనాథ్‌బాబు అధ్యక్షత వహించారు. అన్ని పార్టీలవార్నీ పొట్టు పెట్టి పిల్చారట; కానీ కాంగ్రెసు శాసనసభ్యుల్లో ఒక్క పెళ్లకూరు రామచంద్రారెడ్డికే దమ్ములుండినాయి సభకు రావడానికి!

ఎన్జీవో సంఘకార్యదర్శి పి. నాగభూషణరావు, టౌనుయూనిట్ కార్యదర్శి పి. ఎస్. రామానుజాచార్యులు ముల్కీరూల్సు పుట్టుపూర్వోత్తరాలు, ప్రస్తుత అవతారం వివరించినాక ముందుగా పెళ్ళకూరాయనే మాట్లాడాడు. వారం పదిరోజుల్లో అంతా పరిష్కారమైపోతుంది; అప్పటిదాకా ఓపిక పట్టండి; కాకపోతే అప్పుడు మనసత్తువ చూపిస్తాం అన్నాడాయన. రైతు కమ్యూనిస్టు పి రామకోటయ్య కేంద్రప్రభుత్వంలోని కొందరు ఈ సమస్యను పెద్దది చేస్తున్నారని, ఉద్రేకాలకు లోనుకాకుండా, ఎవరికి నష్టంలేకుండా, ఆంధ్రదేశం ముక్కలు కాకుండా పరిష్కారం కావాలటూ, రాష్ట్ర సమైక్యత కోసం మనం త్యాగం చేయాలన్నాడు. అంతేగ్? జెవాఠ పాపిరెడ్డి పిట్టకథలతో పొట్టి ఉపన్యాసం చేస్తూ - ముఖ్యమంత్రే దీనికంతా కారణమన్నారు; అసెంబ్లీని సమావేశపరచి, ఎన్జీ. ఓ. నాయకులనుపిల్చి సంప్రదించక పోవడం తప్పు; రాష్ట్రసమైక్యత కాపాడుకోవాల్సిందే; కాని ఎన్నిరోజులని ఓపికపట్టడం; శాంతియుతంగా నిరసన తెలియచేయాల్సిందే; ఈ తప్పంతా ప్రభుత్వానిది; 29 మంది మంత్రులుండి మగ్గ లేసి ఒకవర్గంగా తయారవుతున్నారు; ఒకరు మాట్లాడే భాష యింకోరికర్థం కావడంలేదు; 29 మందిని కూడగట్టుకో లేని పి. వి. నాలుగు కోట్లమంది నెల్లా నడిపిస్తాడు?- అన్నాడు. పి. వి. పోతే సమస్య పోతుందని పాపిరెడ్డిగారి షుద్ధ శంగా వుంది; అంతేనా?

ఎల్. వి. కృష్ణారెడ్డి మొదటికే మోసం తెచ్చాడు. అసలీ కోర్టు తీర్పే రద్దుచేసి పారెయ్యమన్నాడు; 'పెద్దమనుషుల ఒప్పందం' చేసుకొన్నవాళ్ళసలు పెద్దమనుషులేకాదు పొమ్మన్నాడు; ఎవరికి రిజర్వేషన్లు దక్కడానికి లేదన్నాడు.

మార్క్సిస్టు వి. శ్రీహరి సమైక్యాంధ్ర వుండాల్సిందే; ఐతే ప్రాంతవ్యతిరేకులు అధికారంలో వున్నంతకాలం యిలాంటి సమస్యలు తప్పవు అంటూ ఆకలిబాధలు, కార్మిక కర్షక సమైక్యత వగైరా షరామామూలు పలుకులు ఆవేశంగావల్కాడు. కొత్త కాంగ్రెస్సోషలిస్టు సి. వి నరసింహం, పాత కాంగ్రెసు ఎం. సుందరాచారి విడిపోవడమే గౌరవమన్నారు. రైతుకమ్యూనిస్టు వి. అనంతరామయ్య, 'ఎక్కస్' డాక్టరు పి. మధుసూదనశాస్త్రి సమైక్యంగానే వుండాలన్నారు. విద్యార్థి ప్రతినిధులుకూడా ప్రసంగించారు మొత్తానికి ఎన్జీవోలు, విద్యార్థులు సంయుక్తంగా చేసిన ఊరేగింపు, సభ కోలాహలంగానే జరిగాయి.

నాటకాలు

'ఆంధ్రసభ'కు డాక్టర్ పి మధుసూదనశాస్త్రి అధ్యక్షుడు, టి. డి. రామచంద్రన్ కార్యదర్శి అయినతర్వాత కాస్త కదలిక కలిగించాలని ప్రయత్నించి, నాందిగా 28 తేది టౌనుహాల్లో 'తారాశశాంకం' ప్రదర్శింపచేశారు. నాటకం బాగుంది. రామసుబ్బారెడ్డి చంద్రుడుగా మంచిస్థాయి ప్రదర్శించాడు. లంబు జంబులుగా అదెప్ప, సుందరరామరెడ్డి హాస్యం మన సినిమా బఫూన్ల హాస్యంకన్నా వెయ్యిరెట్లు మేలనిపించింది.

కోవూరు శ్రీమురళీకృష్ణ సమాజంవారు ఇటీవల టౌనుహాల్లో ప్రదర్శించిన 'దేవదాసు' ఇతర జిల్లాలనుకూడా ఆకర్షిస్తూంది. ఈ నెల 18 తేది విజయవాడలో వేయబోతారట. శరత్ నవలను అనుసరిస్తూ— శ్రీ చెంచురామరెడ్డి వ్రాసిన ఈ నాటకంలో దేవదాసుగా చెంచురామరెడ్డి, పార్వతిగా జానకి (మద్రాసు) ఆకర్షణీయంగా నటించారు. చివరి ఘట్టాల్లో దేవదాసు చాలా బాగా మెప్పించాడు.

బాలయోగి జన్మదినం

శ్రీ ముమ్మిడివరం బాలయోగి 42 వ జన్మదినోత్సవం నవంబరు 9 తేది టవున్ హాల్లో జరగుతుందట. డాక్టరు గోపాలరెడ్డి ఆనం వెంకటరెడ్డి పెళ్ళకూరు రామచంద్రారెడ్డి, నన్నపరెడ్డి చంద్రశేఖరరెడ్డి గారలు వుపన్యసిస్తారట భక్తులను ఆహ్వానిస్తున్నాడు స్వామిభక్తచరణ్ వెంకటరమణాజీ.

ఇండ్లమధ్య శ్మశానమా?

దర్గామిట్ట చంద్రమౌళినగర్‌లో చాలమంది ఇళ్ళు కట్టుకొని కాపురాలుంటున్నారు. ఇంకో సంవత్సరంలో ఆ కాలనీ కళకళలాడబోతుంది అటువంటికాలనీలో వేదాయపాళెం వాళ్ళు శవాలుతెచ్చి పూడ్చుతున్నారట; దాన్ని శ్మశానంగా వాడుతున్నారట. కాలనీ వాసులు గోలపెడుతున్నారు. కలెక్టరుగారు దీన్ని నిరోధించడం అవసరం.

వర్షం

స్వాతికార్తె ఒక్కటే మన సంవత్సర వర్షపాతంలో చాలభాగం ఇచ్చేసింది. కార్తెంతా వచ్చే, చినుకులే. అక్టోబరు 28 నుండి నవంబరు 2 తేది వరకు సంగంలో 6 నెల్లూరులో 4, సర్వేపల్లిలో 2, కలిగిరి రిజర్వాయరు వద్ద 5 పదున్ల వర్షం కురిసింది.

నీటిమట్టం

సంగం అనకట్టపైన	2 . 8 అ.
నెల్లూరు అనకట్టపైన	2 . 8 అ.
కలిగిరి రిజర్వాయరు	20 . 8 అ.
సర్వేపల్లి రిజర్వాయరు	10 . 3 అ.
నెల్లూరు చెరువు	16 . 3 అ.

నెల్లూరు బజారు

మొలగొలుకులు	పుట్టి 1-కి	770-00
దొంగసంబర్లు	,,	670-00
సన్నాలు (హై)	,,	889-00
రాగులు	,,	780-00
జొన్నలు (తెల్ల)	,,	1000-00

శ్రీ విజయ ఫైనాన్స్ కార్పొరేషన్
జొన్నలగడ్డవారివీధి - నెల్లూరు-1
బెనిఫిట్ కంసేవింగ్స్ స్కీము
12 వ డ్రా : 30-10-72
1103 స్వర్ణా వెంకటేశ్వరరెడ్డి, నెల్లూరు.
984 యం. సుబ్రహ్మణ్యం, నెల్లూరు-1.
470 పొత్తూరి శ్రీరాములు & కో. 5 కొండ
925 నందిగం జనార్దన్, నెల్లూరు-1.
862 దక్కా లక్ష్మి కుమారి, కావలి.

బలాదిలేహ్యం
నరముల బలహీనత, నిస్సార, గుండె దడ, బ్లడ్‌ప్రెషరు మొ॥ పోగొట్టి, బలము రక్తపుష్టి, వీర్యవృద్ధిని కలిగించును.
400 గ్రాముల సీసా రు 11-25 లు
200 గ్రాముల సీసా రు 6-00 లు
అన్ని మందుల షాపులలో దొరుకును.
జనార్దన ఆయుర్వేద నిలయం.
కలువాయ (పోస్టు), నెల్లూరు (జిల్లా)

1972 ఆంధ్రప్రదేశ్
భూసంస్కరణల చట్టము
(వ్యవసాయ కమతములపై గరిష్టపరిమితి)
రూల్సుతో వ్యాఖ్యానించబడును. 15-11-72 తేది రిలీజ్ చెయ్యుచేస్తాము. కాపీలు కావలసినవారు త్వరపడండి. ధర రూ. 2-00 లు పోస్టేజి 0-50 పై.
చిమ్మిరి నరసింహారావు,
అడ్వకేట్.
సంతపేట - ఒంగోలు.

నోటీసు

మా కక్షిదారురాలు కావలితాలూకా బ్రహ్మణక్రాక అగ్రహారం కాపురస్థురాలు శేసరి అనంతలక్ష్మమ్మ ఇచ్చిన సంజాయిషీ మేరకు అమెభర్త శేసరి వెంకట్రామయ్య దీట్లతట వగైరా దురలవాట్లకు లోబడి కుటుంబ ఆస్తులను మా కక్షిదారురాలికిన్ని ఆమె కుమార్తెలకు, కుమారులకును చెల్లకుండా చేయవలెనని దురుద్దేశ్యముతో పరాధీనము చేయుటకు ప్రయత్నిస్తున్నాడనియు, అతనివలన ఎవరైనను కుటుంబ ఆస్తులను కొనుగోలుచేసినయెడల సదరు విక్రయము చెల్లనేరదనియు, అందుల గురించి తగు వ్యవహారము చేయుటకు నసియు ఇందుమూలంగా తెలుపడమైనది.

—పి. ఆదినారాయణమూర్తి,
ప్లీడరు, నెల్లూరు.

విజయవాడ డి॥ ము॥ కోర్టులో
O. S. No. 332 of 72.
దేవకి వెంకటసత్యనారాణ —వాది.
2. బి ఎస్ డి పి. పుల్లారావు —ప్రతివాది.
—నోటీసు:—

ఈ నంబర్సు వాది ప్రతివాదుపై దావా దాఖలుచేయగా, 2 వ ప్రతివాదికి నోటీసు నిమిత్తం 30-11-72 తేదికి వాయిదా అయి యున్నది. సదరుతేదిన పగలు 11 గం.లకు పై కోర్టువారిఎదుట 2 వ ప్రతివాది స్వయముగా అక్షేపణలు తెలుపుకొనవలయును. లేని యెడల వాది ప్రతివాది పరోక్షమున దావా పరిష్కారముల పొందగలడు.

—శెట్టి రామకృష్ణ
వాది అడ్వకేటు.

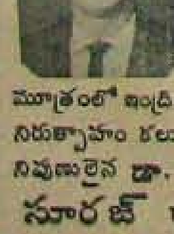
వివాహమునకు—ముందు—వెనుక
పోయిన యవ్వనమును తిరిగా పొందండి.
మీవ్యాధి పీరకమైనను దిగులుపడవద్దు. పురుషత్వంతక్కువ ఇంద్రియ బలహీనత, బాల్యంలో వృద్ధత్వం, స్వప్నస్ఖలితం శరీర బలహీనత, అజీర్ణం, మలబద్ధకం, శీఘ్రస్ఖలితం, మూత్రంలో ఇంద్రియం కలిసిపోవుట, నరముల బలహీనత, వివాహమైన తర్వాత నిరుత్సాహం కలుగుట యిటువంటి గుణములు గలవారు శృంగార రహస్య నిపుణులైన డా. సూరజ్ చౌదరి గారిని సంప్రదించండి.
సూరజ్ చౌదరి డిస్పెన్సరీ కో-ఆపరేటివ్‌బ్యాంకు ఎదుట,
(మదీనా వాచ్‌కంపెని ప్రక్కన) 16/112, ట్రంకురోడ్డు—నెల్లూరు.

మద్రాసులో
ఏకసుఖం

★

నెల్లూరు రుచులతో భోజనం
నెల్లూరు పరిచయస్తులు,
నెల్లూరి మర్యాద,
అంతా నెల్లూరు వాతావరణం

★

దయచేసి
విడిదిచేయండి

హోటల్ నవయుగ
బోర్డింగ్ & లాడ్జింగ్
1 బిషప్ అవెన్యూ రోడ్డు
మైలాపూరు
మద్రాసు-4.

టెలిఫోన్: 76164.

అమలాపురం ప్రిన్సిపల్
డి॥ ము॥ కోర్టులో
E. P. 125 of 71 O.S. 257 of 69

జయంతి అన్నపూర్ణమ్మ —డి. హో.
దంతులూరి చినవీరభద్రరాజు —జె. డి.

ఈ నెంబరు జె. డి తాలూకు దిగువ షెడ్యూలుదాఖలా స్థిరాస్తి పై కోర్టు వారి యెదుట 20-11-72 తేది ఉ. 11 గం. లగాయతు వేలంవేయబడును. వేలం పాట పాడుకొనువారు ¼ వంతు సొమ్ము తో హాజరై పాడుకొనవచ్చును. కావలసిన సంజాయిషీ డి. హో. అడ్వకేటుగారి ఆఫీసులో దొరుకును.

షెడ్యూలు: తూర్పు గోదావరిజిల్లా అమలాపురం తాలూకా, ముమ్మిడివరం సబురిజిస్ట్రారులోచేరిన అన్నంపల్లిగ్రామం తాలూకు తిరాయితీ మెరక పల్లం రి. స. నెం. 85/2 పూరా య 1-10 టుకు 4451-54 చ. మీ. భూమిన్ని యిందుల పెంకుటిండ్లున్నూ, సావిడిన్ని పైకప్పు వగైరాలకు హద్దులు: [తూ] దంతులూరు వెంకటనర్సరాజుగారి పల్లం భూమి [ద] దంతులూరు వెంకట్రామరాజుగారి భూమి [ప] దంతులూరు వెంకటనరసింహరాజు గారి కొబ్బరితోట [ఉ] రాజవీధి సదరు హద్దులు మధ్యస్థమైన య 1-10 టు భూమిన్ని యిందలి పెంకుటిల్లున్నూ సావిడిన్ని వాటియందుయున్న తలుపులు, ద్వారబంధములు, పైకప్పు వగైరాలున్నూ సదరు భూమిలోని యావత్తు నానాఫల వృక్షములున్నూ సహా. ఈ నె. బకు డిక్రీ బాకీక్రింద వేలంవేసెదరు డి. హో. కిమ్మతు రూ. 5000 లు.

—బి. వి. అచ్చయ్యశాస్త్రి,
డి. హో. అడ్వకేటు.

దావా సమను
చీరాల డి॥ ము॥ కోర్టులో
O. S. 130 of 1972

యిదూరి రామయ్య —వాది.
అరవపల్లి వెంకటేశ్వర్లు —ప్రతివాది.
ప్రతివాది అనే వారికి

వాది వ్రాయించు పరిహారం నిమిత్తం దావావేసినాడుగాన సదరు దావాలో మీకు హాజరగుటకు నోటీసు నిమిత్తం 18-11-72 తేదికి వాయిదా వేసినారు. సదరు తేది ఉదయం 11 గంటలకు మీరుగాని మీ తరఫున వకీలుద్వారాగాని హాజరై అక్షేపణలు తెలుపుకొనలేయెడల మీ పరోక్షమందు విమర్శచేసి తీర్మానింపబడునని ఇందుమూలంగా మీరు తెలుసుకొనవలెను.

—బి. వి. రాఘవయ్య,
వాది అడ్వకేటు.

పెండ్లిండ్లు

లచ్చన్న నెల్లూరు వియ్యంకుడయ్యాడు!

స్వతంత్రపార్టీ నాయకుడు, నోరుగలిగిన ప్రతిపక్షీయుడు సర్దార్ గౌతు లచ్చన్న నెల్లూరు వియ్యంకుడయ్యాడు! రాష్ట్రం ఆ చివరనున్న శ్రీకాకుళం, ఈ కొనన వున్న నెల్లూరు వియ్యమందుకున్నాయి!

లచ్చన్న-యశోదాదేవి గారల ప్రథమ పుత్రిక సౌభాగ్యవతి భూన్నలక్ష్మికి, గూడూరు శ్రీ రావెల పుల్లయ్య గారి ద్వితీయ పుత్రుడు రామకృష్ణ ఎం ఎస్‌సి కి గత 17 తేది తిరుపతి కొండ మీద వివాహమహోత్సవం జరిగింది. అబ్బాయి రామకృష్ణ గుంటూరులో లెక్చరరుగా పనిచేస్తున్నాడట.

నల్లపరెడ్డివారి పెండ్లి

జగమెరిగిన రాజకీయవాది శ్రీ నల్లపరెడ్డి చంద్రశేఖరరెడ్డి గారి తమ్ముడు, సౌమ్యుడు, వివాదరహితుడైన శ్రీ సుబ్బారెడ్డి తనయ సౌభాగ్యవతి సుజనకు; కావులూరు శ్రీ గూడూరు ఆదిశేషారెడ్డి గారి తనయుడు చిరంజీవి ఆదిశేషారెడ్డి కి 19 తేది నెల్లూరు కస్తూరి దేవి విద్యాలయంలో వివాహం జరిగింది.

తిరుపతినాయుడు కుమారుని వివాహం

ఆత్మకూరు రాజకీయ మహయోగి, జాయింటుతీపరుడు శ్రీ గంగవరపు తిరుపతినాయుడుగారి రెండవకుమారుడు చిరంజీవి సూర్యనారాయణకు; కరటంపాడు సంస్థానీయుడు, అజ్ఞాత రాజకీయవాది, సాధుస్వభావుడైన శ్రీ గూటూరు చెందురామానాయుడుగారి కుమార్తె సౌభాగ్యవతి విజయరాణికి కరటంపాడులో వధువు యింట 25 తేది పరిణయం జరిగింది.

హెడ్మాస్టర్ల సంబంధం

చురుకైన చిన్న చెరుకూరు జి. వ. హైస్కూలు హెడ్మాస్టరు శ్రీ సి. జి. కృష్ణరావు కుమార్తె సౌభాగ్యవతి శశికళకు; మద్రాసు రిటైర్డ్ హెడ్మాస్టరు శ్రీ డి. సీతారామదాసు కుమారుడు, దుర్గాపూరు ఎస్. సి. ఐ. అసిస్టెంటు ఫోర్‌మెన్ శ్రీ రాధాగోపాలకృష్ణదాస్‌కు – 18 తేది చిన్నచెరుకూరులో కళ్యాణం శాస్త్రోక్తంగా జరిగింది.

మరికొన్ని పెళ్ళిళ్ళు

★ వరుడు కాళయకాగొల్లు శ్రీ నెల్లూరు చంద్రారెడ్డి కుమారుడు చిరంజీవి గోపాలరెడ్డి; వధువు-సంగం శ్రీ కంటాబత్తిన వెంకురెడ్డి కుమార్తె సౌభాగ్యవతి సుగుణ. వీరి వివాహం 26 తేది నెల్లూరు వేణుగోపాలస్వామి ఆలయంలో జరిగింది.

★ నెల్లూరు- శ్రీనివాస ఇంజనీరింగ్ కంపెనీ స్వంతదారు శ్రీ కె. రామిరెడ్డి తనయ సౌభాగ్యవతి శైలజకు; కడపజిల్లా అనంతరాజుపేట వాసి శ్రీ వంటం చంద్రశేఖరరెడ్డి కుమారుడు సుధాకరరెడ్డికి పాండురంగ అన్నదానసమాజ భవనంలో పరిణయం జరిగింది.

★ నెల్లూరు-వేదకొమ్మ రామమూర్తి, గోపాలరావు సోదరి సౌభాగ్యవతి ఒజ్జమ్మకు; తిరుపతి- స్వర్గీయ తలుపూరు ఆదినారాయణయ్య గారి పుత్రుడు వాసుదేవరావుకు తిప్పరాజు వెంకటసుబ్బయ్య కళ్యాణసదనంలో 17 తేది కళ్యాణం జరిగింది.

★ కొమరిక- శ్రీ గూడూరు సీతారామరెడ్డి కుమారుడు చిరంజీవి ఆదిశేషారెడ్డికి; కొలగట్ల శ్రీ మేరా వెంకటరమణారెడ్డి కుమార్తె సౌభాగ్యవతి పద్మావతికి 26 తేది పాండురంగ అన్నదాన సమాజములో పాణిగ్రహణం జరిగింది.

★ కోవూరు- పూనూరు శ్రీనివాసులు రెడ్డి కుమారుడు-అంజె బి. డి. ఓ. శ్రీ పి. గోవిందురెడ్డి తమ్ముడు- చిరంజీవి దయాకరరెడ్డి; బుడంగుంట శ్రీ దాగా వెంకారెడ్డి కుమార్తె సౌభాగ్యవతి శారదకు 22 తేది నెల్లూరులో వివాహం జరిగింది.

———

వారం...వారం

(3 వ పేజీతరువాయి)

రహిత గ్రామప్రతిపత్తి-స్థిత్యము 3) పోలీసులు, కోర్టులులేని పేర్పాటు 4) గ్రామాభిముఖ ఆర్థికనీతి 5) స్వతంత్రవిద్య 6) సర్వమత సమానత్వం.

గ్రామంలోని భూమి గ్రామసభకు చెంది వుంటుంది. ప్రస్తుతం ఎవరి అధీనంలో వున్న భూమిని వారు సేద్యం చేసుకుంటారు. ఎక్కువగా భూమిగలవారు 20వ భాగాన్ని వెంటనే గ్రామంలోని భూమిహీనులకిస్తారు. ఆదాయంలో ప్రతిఒక్కరు 40 వ భాగాన్ని గ్రామనిధికిస్తారు. గ్రామదాన సొసైటీద్వారా పైనుంచి సాయం అందుకుని దానిని సద్వినియోగం చేసుకుంటారు.

గ్రామ పరిశ్రమలను గ్రామస్థులు నడుపుకుంటారు. గ్రామప్రజలు శ్రద్ధవహించక అనేక పరిశ్రమలు పాడైపోయినవి. ఖాదీ గ్రామఖాదీ అయితేనే సజీవంగా వుంటుంది. ఇప్పటి అంబర్ చరఖాలతో నూలుతీసుకుని గ్రామంలోని మగ్గాలమీద నేయించి తమ వస్త్రాన్ని తాము ధరిస్తేనే ఖాదీ ఉద్యమం వ్యాపిస్తుంది.

నేతవారికి చీరలనేస్తే కూలి గిట్టకం లేదు. ఖాదీవైపుకు వారు తిరుగుతున్నారు. కాని తమ గ్రామంలో చరఖాలు తిరిగి, తమ వస్త్రాన్ని తాము ధరించాలనే సంకల్పం గ్రామస్థులకు కలిగినప్పుడే నేతవారికి ఖాదీనేత గిట్టుబాటవుతుంది.

వ్యసన ముక్తికి సైతం గ్రామస్వరాజ్యం తోడ్పడుతుంది. ఉదా: కల్లు వద్దంటే తీసేశారు. దొంగతనంగా త్రాగినారు. మళ్ళీ దుకాణాలు వచ్చినవి. కల్లుత్రాగేది లేదనే సంకల్పం గట్టిగా చేసుకుంటే, కల్లు పోతుంది. గ్రామలక్ష్మి మద్యరూపేణా బయటికిపోదు.

' ' '

మనం గ్రామాలకు స్వరాజ్యం కావాలంటున్నాము. అవల దేశాలకే స్వరాజ్యం వుండికూడా లేన్లేటే, మచ్చుకు వియత్‌నాం సంగతి గమనించండి. అగ్రరాజ్యాలకు ఆ రంగంలో అసక్తి కలిగినందువలన కాష్టం రగిలింది. ఇప్పుడా రాజ్యాలు సర్దుకునే స్థితిలోవున్నా, కాష్టాన్నిచల్లార్చే పద్ధతిలో రాజీ ఇంకా కుదరలేదు.

కమ్యూనిస్టు మయమైన వియత్‌నామును విడిచిపెట్టి అమెరికన్ సేనలు మరలి వస్తాయా?- అన్నాడు నిగ్వెన్. పిమ్మట ఆయన ప్రతినిధి ద-వియత్‌నాం ముఖ్యునితో ప్రస్తావించి మిత్రమ ప్రభుత్వానికి ఆయన అంగీకరించడంలేదని లోకానికి తెలియజేశాడు.

అసగా ఉ. వియత్‌నాంలో కమ్యూనిస్టులు, ద-వియత్‌నాంలో కమ్యూనిస్టేతరులు పరిపాలించే రాజ్యాలు స్థిరంగా వీస్తడి ఒకదానొకటి గుర్తించుకుని, కొత్తగా సఖ్యాన్ని పెంపుచేసుకుంటవా? అట్టయితే ఇప్పటికి తమచేతుల్లోవున్న పెద్ద ద-వియత్‌నాం భాగాన్ని వదిలిపోవటానికి ఎర్రటి ద-వియత్‌నాం గెరిల్లాలు ఒప్పుకుంటారా?

పరజీవనం వియత్‌నాంలో ఒక సమస్యగా పరిణమించింది.

' '

ఇక మన పొరుగున విమశమన్నదో చూదాం. ఆ సీమ మనకు పక్కలో బల్లెంగా వుంటూ వచ్చింది. మొన్నటి యుద్ధంలో చితికింది. ఇక నియంతృత్వం వద్దు-ప్రజాస్వామ్యమే శరణ్యం అంటున్నదట.

భుట్టో ప్రకటన ప్రకారం ప్రజాస్వామ్యాన్ని పాకిస్తాన్ అవలంబిస్తుంది. అప్పుడు సింద్, సరిహద్దు ప్రాంతాల సమస్యలను సవ్యంగా పరిష్కరించుకోగలదు. కాశ్మీర్ సమస్యకు, భారతదేశంతో మైత్రి సమస్యకు చక్కని పరిష్కారమార్గాలు దొరకుతవి.

బాద్‌షాఖాన్ పిశాడో చెప్పెవాడు: 'పాక్ ప్రభువులారా! గింతులు పేరుకండి. భారత్‌లోవలె మీరూ ప్రజాస్వామ్యాన్ని నెలకొల్పండి. కాశ్మీర్ సమస్య క్షణంలో తేలిపోతుంది. నేనస్తున్నా మీకా హామీ, సరేనా?'

ఆ హితబోధ ఈనాటికి అమలుకు వస్తున్నది. మంచిదే, కానికుండి.

భారత్—బాంగ్లా—పాక్‌సీమల ఉమ్మడి కార్యక్రమంలోనే ఈ ఉపఖండపు ఉజ్జ్వల భవిష్యత్తు ఇమిడివున్నది.

' ' '

మన దేశంలోనే ఒక పెద్ద సమస్య వచ్చి పడింది. అహింసామూర్తి జన్మించిన ఈ గడ్డలో హింసలేకుండా ఏ ఆందోళన కూడా జరగడంలేదు. ఎదటివారిని చంపము గాని మనలో మనం హింసించుకుంటాం- ఇదీ వరస.

ఇప్పుడీ బాధ్యం విషయమై పరిశోధన చేసి, హింసకు విరుగుడు కనిపెట్టి, అహింసాబోధన విద్యాలయాలలో చేయవలెనని విశ్వవిద్యాలయాల నడవడికి సంబంధించిన కమీషన్ అధ్యక్షుడు శ్రీ డి. యస్. కొఠారి సూచన చేసినారు. చాల మంచి సూచన. ఎంత త్వరగా అమలు జరిగితే అంత మంచిది.

' ' '

మన దేశంవంటి సీమలు ఏ విధంగా వృద్ధిచెందుతున్నవో ప్రపంచ బ్యాంక్ అధిపతికి తెలిసిపోయింది. (సంపన్న సీమలు వెనకబడిన దేశాలకు చేయవలసినంత సాయం చేయడంలేదని లోగడ ఈయన కుండ బద్దలగొట్టినట్టు చెప్పినాడు). ఈ దేశాలలో అమిత పేదరికానికి లోనైన 40 శాతం ప్రజలకు నిరాధారమైన జీవనమే మిగిలిందని ఆయన వ్యాఖ్యానించాడు. గ్రామస్వరాజ్యంవంటి పథకం వస్తేనే వారికి ఆధారం దొరుకుతుంది.

' ' '

1979 లో విదేశీ సాయంతో మన కవసరం వుండని మన ప్లానింగ్ పెద్దలు చెబుతున్నారు. ఇది మంచి ఆలోచనే కాని ఏమవుతుందో చూదాం.

' ' '

సి. ఐ. ఎ (CIA అమెరికా గూఢచారి సంస్థ) సర్వాంతర్యామి అని అంటున్నారు. 1958 లో రష్యన్ స్పుత్నిక్ సంచారాన్ని ఆపి, మూడు గంటలలో దానిని విప్పి, లోపలి భాగాలను ఫోటోతీసుకుని-బిగించుకుని, మళ్ళీ సి.ఐ.ఏ. వారు వదలివేశారట. ఇది ఇటీవలనే ఒక గ్రంథరూపేణా తెలిసింది.

కొన్నాళ్ళకు సి.ఐ.ఏ. పురాణం సిద్ధమవుతుంది.

సంత్ ఫతేసింగ్ కాలధర్మం

సిక్కునాయకుడు, ప్రత్యేక పంజాబు రాష్ట్ర సాధకుడు శ్రీ సంత్ ఫతేసింగ్ గుండెపోటుతో అకస్మాత్తుగా మరణించారు. ఆయన వయస్సు 61 సంవత్సరాలు.

మతసామ్యంగల వ్యక్తి శ్రీ సంత్. పంజాబును భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రంగా కోరినవాడేకాని, సిక్కుస్థాన్‌గా కాదు. రాజకీయ ప్రాబల్యం కోసం దేశానికి చిచ్చుపెట్టాలనుకున్నవాడుకాదు. ప్రత్యేక రాష్ట్రం కోసం ఆత్మాహుతికైనా సిద్ధమైనాడు శ్రీ సంత్. సంత్ బ్రహ్మచారి. ఆయన ఆత్మకు భగవంతుడు శాంతిని ప్రసాదించుగాక!

కెన్నడీని చంపడంలో సి.ఐ.ఏ. వారికి భాగం వున్నదట. జాన్సన్ హస్తలాఘవం కెన్నడీ హత్యలో వున్నది. విగ్గరగా ఆలోచించినవారు లేకపోలేదు. ఇటువంటి విషయాలలో నిజం తెలుసుకోవడం అసంభవం. ———

పంచాంగం

కార్తీకమాసం

నవంబరు 6 తేది మొదలు డిసెంబరు 5 తేది వరకు కార్తీకమాసము.

విశాఖకార్తె

నవంబరు 6తేది పగలు గం 11-06 ని లకు విశాఖకార్తె ప్రవేశం.

ప్రత్యేకత

నవంబరు 6 తేది మొదలు డిసెంబరు 5 తేది వరకు ధనధాన్య సులభము, సంతృప్తి నివ్వగలదు. అనోద్వేకత యుండును.

నవంబరుతిథులు

4 శని	చతుర్దశి రా. 3-52 గం.వ. నరకచతుర్దశి
5 ఆది	అమావాస్య తె. 5-33 గం.వ. దీపావళి
6 సోమ	కార్తీకశుద్ధ పాడ్యమి పూర్తి.
7 మంగళ	పాడ్యమి ఉ. 7-27 గం.వ.
8 బుధ	విదియ ఉ. 9-22 ,,
9 గురు	తదియ మ. 11-14 ,,
10 శుక్ర	చవితి మ. 12-58 ,,

—నిమ్మగడ్డ వేంకటేశ్వరశాస్త్రి

ఆంధ్రప్రదేశ్ స్టేటు వేర్ హౌసింగ్ కార్పొరేషన్, నెల్లూరు.

చిట్ టెండరు నోటీసు

ఆంధ్రప్రదేశ్ స్టేటు వేర్ హౌసింగ్ కార్పొరేషన్ గోడౌనులవద్ద, లేక గోడౌనుల పరిసరములలో రసాయన ఎరువులను లోడింగుచేయుటకు, అన్‌లోడింగుచేయుటకు, నెట్టు కట్టుటకు మరియు ఇతర సంబంధించిన పనులను చేయుటకు సీలువేసిన టెండరులను ఈ దిగువ వారిచే కోరబడుచున్నవి. తే 19-11-72 ది మధ్యాహ్నము 12 గంటల లోపల టెండర్లు ఆఫీసుకు చేరవలయును. రు 10-00 లు చెల్లించి ఆఫీసు పనిచేయు కాలములో టెండరు దరఖాస్తులను పొందవచ్చును.

ప్రతి టెండరుతోపాటు రు 250/- లు ధరావత్తు చెల్లించవలెను. మిగత వివరములు ఆఫీసులో తెలుసుకొనవచ్చును.

మేనేజరు,
స్టేటు వేర్ హౌసింగ్ కార్పొరేషన్,
నెల్లూరు - 2.

చిత్ర సమీక్ష

శివరాం దర్శకత్వం-
జయంతి నటన బాగున్నాయి
కులగౌరవం

ఎన్టీ రామారావు చాలా కాలం తర్వాత రామకృష్ణా-ఎన్. వి. టి. కంబైన్ వారి కులగౌరవం చిత్రంలో మరలా దర్శన మిచ్చాడు. అదర్శనంగూడా అలా యిలా కాదు, మూడు విభిన్న పాత్రలలో అంటే మూడు తరాల జీవితసత్యాన్ని గుప్పించి చెప్పేతాత, తండ్రి, మనమడు పాత్రలలో దివ్యదర్శనమిచ్చారు రామారావుగారు. ఈ మూడు ముఖ్య అవతారాలేగాక, చిత్రంలో మరికొన్ని చిల్లర మల్లర, అంటే రిక్షా వాలాగా, బాక్సింగ్‌యువకుడుగా రూపాలు దాలుస్తాడు. అందువల్ల యింతకాలం రామారావుగారిని తాజా చిత్రాలలో చూడలేక

గ్రిద్దలూరు గోపాలరావు

పోయామే అని వాపోతున్నవారంతా, యీ కులగౌరవం చిత్రంలో వారిని వివిధపాత్రలలో తనివితీరా దర్శించి తరించవచ్చు.

రామారావుగారు యీ చిత్రంలో వివిధ పాత్రలను పోషించే భారమేగాకుండా తన బహుముఖ ప్రజ్ఞ వెల్లడించుకునేందుకు మరికొన్ని బరువు బాధ్యతలుగూడా ధరించాడు. కథావిధానము, చిత్రీకరణ, పర్యవేక్షణలు గూడా రామారావుగారు నిర్వహించారు.

పాత యుగం, ఆధునికయుగంతో సంప్రదాయాల పట్టింపులను గట్టిగాముడి పెట్టుకొని మూడు తరాలు నడుస్తుంది కథ. కథలో కొత్తదనం లేకపోయినా దాన్ని నడిపిన విధానంలో కొంత కొత్తదనం కనపించింది.

పాతయుగం ఒక జమీందారు తన కుమారుడు ఒక నర్తకిని ప్రేమించి పెండ్లి చేసుకుంటానంటే అంగీకరించడు. కులగౌరవం నశిస్తుందంటాడు. కాని కుమారుడు కులం ప్రధానంకాదు గుణం ప్రధానమని చెప్పి, సిరిసంపదలన్నీతా త్యజ ప్రాయంగా వదలి, ఆ నర్తకిని వివాహమాడి తండ్రితో వేరైపోతాడు. ఆ నర్తకి తన కళను పంఘ్నాశేయస్సుకు వుపయోగ పెడుతుంది.

జమీందారువద్దవున్న దివాను, తండ్రిని కొడుకును మరలా కలపాలని, నర్తకి శీలవతికాదని ఒక కపట నాటకంతో రుజువు చేస్తాడు. జమీందారు కొడుకు నర్తకిని శీలం శంకించి ఆమెను వదిలేసి, తనకు పుట్టిన బిడ్డను తీసుకొని వేరొక బస్తీకి పోయి అక్కడ రహస్యంగా రిక్షా వృత్తితో బ్రతుకుతూ బిడ్డనుపెంచి పెద్దచేస్తాడు. ఆ బిడ్డ గూడా తాను ప్రేమించిన అమ్మాయినే పెండ్లి చేసుకునేందుకు వస్తు వుంటాడు. చిత్రం చివరన దివాను తన కపటనాటకం చెప్పటంతో నర్తకి, జమీందారు, కొడుకు, ఆ కొడుకు కొడుకు అందరూ సంతోషంగా కలుసుకొని గ్రూపుఫోటో తీసుకుంటారు. ఇదీ కథ.

చిత్రం చెప్పుకోదగ్గంత బాగులేదు. చిత్రం మొదటిభాగంకంటె రెండవభాగం కొంత మెరుగ్గావుంది. ఈ రెండవభాగంలో కొన్ని బరువైన సన్నివేశాలున్నాయి నర్తకి (జయంతి) తాను నిరపరాధినని తన భర్తతో చెప్పుకునే సన్నివేశం బలమైంది. బలమైన సన్నివేశాలకంటె బలహీనమైన సన్నివేశాలు చాలావున్నాయి.

హాస్యనటుడుగా ఒకప్పుడు వెలుగులో వున్న పేకేటి శివరాం యీ చిత్రానికి దర్శకుడు. మంచి దర్శకుడేనని రుజువుచేసుకున్నాడు.

చిత్రానికంతా చెప్పుకోతగింది నర్తకిగా జయంతినటన. భర్తచేత వదలిపెట్టబడిన తర్వాతనుంచి ఆమెనటన చెప్పుకోతగింది. చిత్రం చివరన తన భర్తను కలుసుకొని తాను నిరపరాధినని ప్రాధేయపడ్డ సన్నివేశంలో ఆమె నటన పరాకాష్టనందుకున్నది ఎలాంటి రభ్యారావిడి లేకుండా నిమ్మళ స్వరంతో అక్కడ అమె సంభాషణ లోంచి పెదుల్లో తగింది.

రామారావు నటన యిటీవల చాలా బాగుపడును కలిగించి వుండింది. అందుకే ఆతం చిత్రాలు వరుసగా చెల్లుతిన్నాయని గూడా జనవాక్యం. కాని యీ చిత్రంలో చాలా శ్రద్ధవహించి నటించాడు. తాత పాత్రకన్న దసరావేషంలావున్నా నటనలో పర్వాలేదు. మనమడుగా ఆ పసితనం కనపడలేదు. కొడుకుగా, రిక్షావాలాగా రామారావు నటన ఉన్నతస్థాయిలో నడిచింది.

పద్మాకరం, సంధ్యారాణి హాస్యం వెగటుగావుంది. అంతే, మానవలం వీ వసుమతు ప్రక్కన మనమరాలుగా కనుపించింది పర్వాలేదు. పైకొచ్చే సూచన లున్నాయి.

నాగయ్య కొంతసేపు కనపించినా గొప్పగా నటించాడు.

సముద్రాల వ్రాసినమాటలు అక్కడక్కడా వాడిగాను వేడిగాను వున్నాయి.

క్రిష్ణ స్వారాం

శ్రీ వేంకటేశ్వరో దాహరణము

రచయిత: బండి నాగరాజు.
(ప్రతులకు: బండి నాగరాజు, కోట, నెల్లూరుజిల్లా, వెల 31 పై.)

"ఉదాహరణము" ఒక కావ్యభేదం. ఈ ప్రక్రియ ఎంత ప్రాచీనమైనదో నేడు అంతగా మరుగునబడిపోయింది. ఆధునిక రచయితలలో చాలమందికి ఛందశ్శాస్త్రం వట్లగల వైముఖ్యం-వి ఇబ్బందులు లేని వచన పద్య పరివ్యాప్తి-దీనికి ప్రబలమైన కారణాలు కావచ్చు. కారణం ఏదైనా మన ప్రాచీన కావ్యపద్ధతులు ఇట్లా విస్మృతాలు కావడం సాహిత్యానికి శ్లాఘ్యం కాని లగ్గు కాదు. పాతను సంతావిస్తూనే కొత్త పుంతలు తొక్కడం ఉచితజ్ఞత.

సంబోధనంతో కలిపి ఎనిమిది విభక్తులకు-విభక్తికొక వృత్తం, తొమ్మిదిరకాల రగడలలో తినిమిదిపాదాలతో ఏదో ఒక రగడ (కళిక)ఆ రగడలో సగం (ఉత్కళిక) చొప్పున ఎనిమిదింటికిచెప్పి, చివరన అన్ని విభక్తులు వచ్చేటట్టు ఒక పద్యం చెప్పాలని, మొత్తం 'సార్వవిభక్తికపద్యా' లుండాలని లాక్షణికమతం. ఇక్కడ 'పద్య'శబ్దం సామూహికార్థంలో వాడబడిందేకాని ఇందులోని రగడలు (కళికోత్కళికలు) పద్యాలని తాత్పర్యం కాదు. అసలు ఉత్కళిక వృత్తమని ఒకరు ఒకప్పుడు విపరీతవాదం చేశారుకాని అది తప్పు. ఉత్క-ఆత్మకాది ఇరవై ఆరు ఛందస్సుల నుండి పుట్టిన సంస్కృతపద్యాలను వృత్తాలంటారు. రగడలు జాతిచ్ఛందాలు. ఇక ఉదాహరణ కావ్యంలో వాడిన నవవిధ రగడలలో ఏరగడనైనా 'కళిక' అనిట్లా చెప్పిన రగడలో సగాన్ని 'ఉత్కళిక' అని అంటారు. కాబట్టి 'కళికోత్కళికల' ప్రక్రియలే కాని ఒక పద్ధతి ఛందస్సులు మాత్రంకావు.

ఈ 'వేంకటేశ్వరో దాహరణం'లో ఇరవై ఏడు పద్యాలున్నాయి. కృతికర్తృత్వాన్ని సూచించే కందమొకటి అదనం. ఇది 'తాటాకుల రచనల' కాలంనాటి సంప్రదాయం; కవి పేరును అట్టపైనే అందంగా అచ్చువేసుకొనే మనం, మళ్ళా కావ్యం చివరన ఒక పద్యంలో బిగించుకోవడం అనవసరమేమో? అప్పకవిచెప్పనివి, కవి తానై సృష్టించినవి కొన్ని కొత్త రగడలు ఇందులో వున్నాయి. అవి, 'మధ్యగతి, అశ్వగతి, సమ్మిశ్రగతి' రగడలు. మరి ఈ కొత్త ఛందోరూపాల 'లగుసవిభవులు' ఛందశ్శిల్ప వేదులైన పెద్దలకు విడిచిపెట్టడం ఉచితం.

సరళమైన భాష, ధారాళమైన శైలి, భావప్రసన్నత నాగరాజుగారి కవిత్వంలో కొట్టవచ్చినట్టు కనబడేగుణాలు. వదాయింరం ఆయనకు పది బారల దూరంలో పుండవలసిందే చమత్కారానికి, సెసెరుకు కొదవ వుండదు పరికలకు చక్కిలిగింతలుపెట్టే ఈ చమత్కారాలు చూడండి. 'రేయి యెల్లదేలవాడు రేపులావదేలవాడు.' అన్నప్పుడు మెల్లిని నవ్వు మునిపెదవుల నుండి తొంగిచూస్తుంది. వెంటనే 'ఏ యుపాయమునైనా బిడ్డలెవరుగాని లేనివాడు' అన్నతర్వాత పక్కున నవ్వకుండా వుండలేం. అందరి దేవళ్ళకు కనీసం తలకొక బిడ్డనైనా (మగబిడ్డలేనుమండీ) కల్గించిన మనవాళ్ల ఏమరుపాటువల్లనో ఏమో ఒకరికిద్దరు ముద్దులొలికే పెళ్ళాలున్న వృటికి శ్రీ వేంకటేశ్వరుణ్ణి అనపత్యుణ్ణిచేసిపారేశారు ఈ ఏమరుపాటునే కవికాలనుగుణంగా వాడుకొన్నాడు. కాని 'నక్కలైట్లగా చెడివాడా! నాయకులను బ్రోచెడి వాడా!' ఇందులో విట్ చప్పగావుంది. కారణం-దీన్ని చదివిన వెంటనే 'కొవరాజు' గారి 'కాంగ్రెసోళ్ళు ననుగొల్వ గణనాథ కామితార్థమిత్తువయ్య... కమ్యూనిస్టు నిన గొల్వ గణనాథ కాపాడ చుందువయ్య'... అన్న పాట తటుక్కున మన తలపులో మెదులుంది. ఈలోటును తీర్చడానికో అన్నట్టుంది ఇదిగో ఈ పాదం-

'కాంగుబంగరుగా దలంచిన గోచి నూపెడివాని దేవను' కోరికలు తీరని వాళ్ళ గతి యిది. మన జిల్లాలో 'గోచి చూపడం' అనేమాట నిత్యవ్యవహారంలో విరాళంగా వాడుతుంటాం ఇంత వ్యవహారప్రవర్తి వున్న ఈ మాటను 'స్వామి' భంగిమలోని వామహస్తవిన్యాసానికి అపాదించి హాస్యరస స్ఫోరకం చెయ్యడం కవి వూహాబలానికి వ్యవహారదృష్టికి గీటురాయి అసలు ఈ చమత్కారాన్ని మన జిల్లా వాళ్ళు ఆనందించినంతగా ఇతరులు ఆస్వాదించలేరేమో! ఇక్కడ కేవలం చమత్కారమేకాదు నిష్కామకర్మ ధ్వనికూడ

ఎంత భక్తికావ్యమైనా అది కవికృతం. కవిఅయినవాడికి సామాజికదృష్టి వుండక

—తరువ 10 వ పేజీలో

కోడుగుడ్డు పై వేమన

కోడిగుడ్డుమీద వేమన ఏపద్యమూ చెప్పినట్టు లేదుకాని, నెల్లూరు కళాకారుడు మునికుమార్ మాత్రం వేమనను కోడిగుడ్డు మీదికి ఎక్కించాడు. రంగులతో సున్నితంగా బహునైపుణ్యంగా మలచిన ఈచిత్రం వేమన త్రిశత జయంతి సభలో వర్ధమాన సమాజానికి మునికుమార్ బహూకరించాడు

చలికాలానికి
స్వెట్టర్లు
మఫ్లర్లు
వగైరాలకు
మాడరన్ స్టోర్సు
ట్రంకురోడ్డు - నెల్లూరు
ఫోన్ 421.   స్థా: 1944.

నర్సాపురం సబ్ జడ్జి కోర్టులో

O S 68 of 1948 E P 86 of 1968

కురెళ్ళ వెంకట్రాజు (డైడ్) ఎల్.ఆర్.ఎస్: యీ. వెంకటనారాయణరావు వగయిరా-

—డిక్రీహోల్డర్సు.

గుడాల రామారావు (డైడ్) ఎల్ ఆర్.ఎస్: యీ నాగేశ్వరరావు వగైరా-

—జెడ్జిమెంటు డెటర్లు.

వేలం ప్రకటన

యీదిగువ షెడ్యూలు దాఖలా పైప్రతివాదులకు హక్కుభుక్తంకలిగిన స్థిరాస్తులు పైకోర్టువారిచే యీనెంబరున 15-11-72 తేదీ వుదయం 11 గంటలు లగాయతు వేలం వేయబడును. కావలసినవారు పాడుకోవచ్చును.

ప. గో. జిల్లా, నర్సాపురం తాలూకా నర్సాపురం సబుడివిలో చేరిన నర్సాపురం మున్సిపలు పేరియాలోని మాధవాయిపాలెం తాలూకు-

1) తిరాయితిపల్లం ఆర్. ఎస్ నెంబరు 136/5 పూరా. య 0-12 టు.

2) డిటో. డిటో. నం 186/3 పూరా య 7-12 టులో తూర్పువైపు య 2-99 సెంటుకు హద్దులు- [తూ] పై నెంబరు భూమి, [ద] వంటకాలవ, [ప] పీసపల్లి విజయలక్ష్మి వగైరా భూమి, [ఉ] డిటోవారి భూమి. యీ హద్దుల మధ్య య 2-99 టు వెరశి య 3-11 టుకు సరియైన 1 చ. హె. మీ, 25 చ. డె మీ, 84 చ. మీటర్లు భూములున్నూ 1 వ ఐటంలో నన్ను నర్సాపురం మున్సిపలు అసెస్మెంటు నెంబరు 31 కలిగిన పెంకుటిపాల, పైకప్పు, కొబ్బరి చెట్టు, నానావృక్షములు, యీ జామెంటు హక్కులునహా-

షరా: పదరాస్తులు పొముతో నేడూరి హైమావతిగారి పేర గుడాల మునలమ్మ 20-3-68/23-3-68 తేదిన 7500/- రూపాయలకు వ్రాయించి యిచ్చిన రిం అతనఖావాకీ రమారమి రు 14000/- లకున్ను దరిమిలా వడ్డీస్న్ లో ఐ డి 1 2 ఐటమలు విశలాయిగా వేలంకావలెను.

Upset Price:— D. H. R. S. Affidarvit value: 1 and 2 items Rs 1000/- subject to the above mortgage debt,

Amins value: Item I Rs 960 Item II Rs 23920/-

—జి. సత్యనారాయణమూర్తి, వాది తరవు అడ్వకేటు.

అమ్మబడును

నా తాలూకు నెల్లూరుసమీపం వేదాయపాలెం స్టేషనువద్దగల P. W. D. ఆఫీసు వారి కాంపౌండ్ 100 అంకణముల స్థలము అమ్మబడును వివరములకు:-

అంతటి నరసింహం ఎం. ఏ.
1/79 బి. గాంధినగర్.
కడప.

FOR SALE

Available a sparingly used Portable, Diesel driven, 120 Cft/nice at 100 P. S. I.

Make:
Kirlosker Broouwade
AIR COMPRESSURE.

Interested Parties may contact the manager:—
Meenakshisundaram
Mica Mine.
UTUKUR - Rapur (Tq)

Notice Under Indian Companies Act. 1956.

Sri Lakshmi Commercial Chit Fund Company Private Ltd., Ongole.

(Pursuant to Section 485 of the Indian Companie's Act I of 1956.)

(Voluntary Liquidation)

Notice is hereby given that the above company has, as per special resolution No. 1 of the Extraordinary General Body Meeting held at 4 p. m. on 28th October, 1972. resoled to go into voluntary liquidation and that Sri Paruchuri Raghava Rao, Gurramvari Street, Ongole has been appointed Liquidator of the Company as from that date.

-Paruchuri Raghava Rao
Managing Director.

ప్రకటన

(మనుబోలు గ్రామపంచాయితి నెల్లూరుతాలూకా)

మనుబోలు గ్రామపంచాయితీ బందిలిదొడ్డిలో తే 21-10-72 ది రెండుఆవులు తోలబడి యున్నవి. కాని ఇప్పటివరకు వాటిఆసాములు ఎవరునూవచ్చి విడిపించు కొనియుండలేదు. కాన సదరు రెండు ఆవులను తే 10-11-72 ది ఉదయం 10 గంటలలోపల సదరు ఆవుల సొంతదారులు వచ్చి గుర్తించి విడిపించుకొనని యెడల 19-11-72 తేది ఉదయం 11 గంటలకు మనుబోలు గ్రామ పంచాయితీ కార్యాలయమువద్ద బహిరంగముగ వేలమువేయబడును వేలం వివరములు ఆఫీసు పని చేయు వేళలందు తెలిసికొనవచ్చును.

ఆవుల వివరములు:

1. తెల్ల ఆవు కొనచెవులు రెండు కొద్దిగాకోసియున్నవి చెవులక్రింద వాతలు తీసియున్నవి. గంగడోలుక్రింద పాలపులిపి సూచికోయుండి 29-10-72 తేది బందిలిదొడ్డిలోనే పెయ్యదూడను ఈనినది. ఒకటి మొటుకొమ్ము, రెండవది చక్కటికొమ్ము, ఎత్తు 4½ అడుగులుగలది.

2 ఎర్ర బుడ్డ దబ్బిరకం పెయ్య చివరకొమ్ములుగల 3 అడుగులఎత్తుగలది.

—టి. రమణయ్య,
ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసరు,
మనుబోలుగ్రామ పంచాయితీ.

ఒంగోలు డి॥ ము॥ కోర్టులో

O. S; No. 261 of 72

పొన్నం వెంకటసుబ్బయ్య —వాది.
ఇంకొల్లు పున్నాయమ్మ (భర్త కోటీశ్వరరావు) అనువారికి —ప్రతివాది.

వాది యీ నెంబరున నీమీద దావాచేసియున్నాడు గనుక నీకుగల అక్షేపణలు వాయిదా అయిన తే 7-11-72 ది పగలు 10 గంటలకు పై కోర్టులో హాజరై తెలుపుకోవలెను. లేనియెడల యక్సుపార్టి చేయబడును.

—కె. సంజీవరావు
వాది అడ్వకేటు.

నెల్లూరు సబ్ కోర్టులో

E. P. 51/72. Scs. 250/66.

M. J. Textiles వారు —వాది
పాయసం రాఘవయ్య —ప్రతివాది

యీనెంబరు వాదులు ప్రతివాదిని అరెస్టుకు కోరినందుకు కోర్టు వారు నోటీసు నిమిత్తము తే 9-11-72 దీకి వాయిదా వేసినారు. యిందున గురించి ప్రతివాదికి ఏమయినా అక్షేపణలుండినయెడల నాటి దినం కోర్టువారికి తెల్పుకోవలెనని యిందు మూలకముగా తెలుపడమయినది.

—ఎ. రామనాథం,
వాదుల తరపు అడ్వకేటు.

చీరాల డి. ము. కోర్టులో

S. C. 73/69. E. P. 220/71.

పూర కొండయ్య, దామిరెడ్డి -డి. హో.
బ్రహ్మానందం అ.డ్ కో. చీరాల.
లేటు) వెంకటేశ్వర్లు: గైర్హాజరు-జె. డి. లు

ఒంగోలు డి. ఇంకొల్లు సబ్ డి. లో చేరిన ఇంకొల్లు గ్రామంలోని జె డి లు తాలూకు వేలంకావలసిన స్థిరాస్థి వివరం: సర్వే నెం. 652 రు. య. 45-30 ట్లులో

(తూ) మేకల సుబ్బాయమ్మ, (ద) పాలిమేరుడొంక, (ప) దామల రఘునాథ రెడ్డి, (ఉ) మేకల సుబ్బాయమ్మ.

యీహద్దులలోని య. 1-50 ట్లు శేరి మెరక వాది కిమ్మతు రు. 2000 లు.
సర్కారుపాట రు. 2800 లు.
వేలంవాయిదా తే 20-11-72 ది.

—యం. వి, రామమూర్తి,
డి. హో. తరపు అడ్వకేటు

కాకినాడ ప్రిన్సిపల్ సబార్డినేటు జడ్జికోర్టులో

O. P. 141/72.

1. జాలుమూరి వీరవెంకటసుబ్బసోమ రాజు, 2 జాలుమూరి వెంకటరాజారావు మైనర్లు అయినందున గార్డియన్ తండ్రి and Executive శ్రీ జాలుమూరి వెంకటసుబ్బారావు —పిటిషనర్లు
రెస్పాండెంట్లు లేరు.

పై నెంబరులో పిటీషనర్లు లేటు జాలుమూరి సోమరాజుగారికి రావలసిన సొమ్ములు రాబట్టుకునే నిమిత్తం సక్సెషన్ సర్టిఫికేటు యిప్పించమని పిటీషనుదాఖలు చేసినారు. సదరు విషయమై ఎవరికైనా అక్షేపణలున్నయెడల పై కోర్టువారియెదుట తే 24-11-72 ది వుదయం 10 గం.లకు ఖుద్దునగాని వకీలుద్వారాగాని హాజరయి అక్షేపణలు తెలియచేసుకోవలెను.

—మండవిల్లి సత్యనారాయణ.
పిటిషనర్ల అడ్వకేటు

నెల్లూరు ప్రి. డి. ము. కోర్టులో

I. A, 791 of 72 O. S. 661 of 71

ది. హిందుస్థాన్ ల డి. యల్. యిన్సూరెన్సు కంపెనీ- -పిటీషనరు (వాది)
వై. పెంచలురెడ్డి- -రెస్పాండెంటు (ప్రతివాది)

To.

శ్రీ ఎల్లసిరి పెంచలరెడ్డి S/O నరసారెడ్డి, సర్వేపల్లిగ్రామం, నెల్లూరుతాలూకా.

పైనెంబరున పిటీషనరు (వాది)రెస్పాండెంటు తాలూకు (ప్రతివాది) అడుమానం బాకీ రాబట్టుకొను నిమిత్తం పై కోర్టులో, పై నెంబరు దావాచేసి తే 12-4-72 దిన ప్రిలిమినరిడిక్రీ పొందియున్నారు. సదరు దావాలో ఫైనలుడిక్రీ పాసుచేయించమని కోరుచూ పై నెంబరు పిటీషనుదాఖలు చేయగా సదరు పిటీషను మీకు నోటీసు నిమిత్తము తే 25-11-72 దీకి వాయిదా వేయబడియున్నది. మీ కేమైన అక్షేపణ యున్నయెడల హాజరై తెలుపుకొనవచ్చునని యిందుమూలముగా తెలియపరచడమయినది.

—యం. గోపాలాచారి,
పిటీషనరు (వాది) అడ్వకేటు.

అమెరికా ఎలక్షన్ (3వ పేజీ తరువాయి)

నిక్సన్ ఎన్నికల నిధికి 5 వేల డాలర్లు విరాళమిచ్చిన వారికి R. N. (రిచర్డ్ నిక్సన్) అన్న అక్షరాలు చెక్కిన వజ్రం పొదిగిన ఒక పిన్ను బహూకరించారు. 12 వేల డాలర్లు యిచ్చినవారికి నిక్సన్ దంపతులతో, ప్రెసిడెంటు సీలుతో వున్న పేనా, పెన్సిల్ యివ్వబడ్డాయి. మెగవర్న్ కూడా విరాళాలిచ్చిన వారికి ఇలాంటి పిన్నులగిన్నులు బహూకరించారు.

మొత్తంమీద అమెరికన్ ఎన్నికల్లో ఈ విరాళాల సేకరణ, డబ్బు ప్రభావం అందర్నీ కలవరపెడుతోంది. టెలివిజన్లో ఎన్నికల ప్రచారానికైతేనేమి, కంప్యూటర్ల మీద పెట్టే ఖర్చులకైతేనేమి, సాంకేతిక సలహాదారులకు చెల్లించవల్సిన దానికైతేనేమి అమెరికా ఎన్నికల్లో డబ్బు హెచ్చుగా ఖర్చయిపోతుంది (ఇండియాలో లాగా ఓట్లు కొనడం అక్కడలేదు!) ఆ ఖర్చులను భరించడానికి ప్రజా విరాళాలొక్కటే మార్గంగావుంది.

విరాళాలిచ్చే వాళ్ళలో కూడా రకరకాలు! కొందరు కట్టానికియవడి గుప్త దానాలు చేస్తున్నారు. తాము యిచ్చినట్లు మూడో మనిషికి తెలియకూడదని వాళ్ళ తాపత్రయం. తరచుగా ఈ యివ్వడం, తీసుకోవడం బోగస్ కమిటీల ద్వారా జరుగుతున్నాయి ఇచ్చేవాడెవడో తీసుకునేవాడెవడో ఎవరికీ తెలియదు కొందరు ఒక పార్టీని అభిమానిస్తున్నా మరొక పార్టీ అభ్యర్థి విరాళమిచ్చేవాళ్ళు! ప్రెసిడెంటు అభ్యర్థికో సాన్నిహిత్యం, వ్యక్తిగత పరిచయం అభిలషించే సంపన్నులు భూరి విరాళాలు యిస్తున్నారు ప్రభుత్వంలో తమ పనులు చేయించుకోడానికి బడాబడా వ్యాపారస్థులు కళ్ళు మూసుకొని విరాళాలు పారేస్తున్నారు.

నిధులు యిచ్చేవారందరూ వివేకశీలురని యిద్ధారించలేము. పార్టీమీద అభిమానంతో అభ్యర్థిపట్ల గౌరవంతో యిచ్చేవారూ లేకపోలేదు. ఐతే వారి సంఖ్య చాలా తక్కువట!

జార్జ్ డబ్ల్యు. లెస్ అన్నట్లు- ఈ డబ్బు ప్రభావం రాజకీయాల్లో చాలా అసహ్యకరమైంది. ఇది మొత్తం రాజకీయ స్వరూపాన్నే నాశనం చేయవచ్చు అభ్యర్థులకు కూడా యిది చాలా ఇరకాటంగా వుందట. మెగవర్న్ తన 'యాచన'గురించి పైకి ఏమీ చెప్పకుండా గంభీరంగా వుంటున్నాడట. ఆయన సన్నిహితులుమాత్రం ఈ పనిని యీసడించుకొంటున్నారు. ఇక అధికారంలోకి తప్పక రాగలడని నమ్ముతున్న నిక్సన్‌కు యిది శేల్ట చెరులు ప్రాకి ప్లే వుంటుంది.

ఈ పద్ధతిని నివారించడానికి ఒక చట్టం కూడా వుంది. ఆ చట్టాన్ని తప్పించుకోడానికి ఎన్నో మార్గాలుకూడా కనిపెట్టబడ్డాయి. బోగస్ కమిటీలుంటాయి; 5 వేల డాలర్లకు పైగా యివ్వదలచుకున్నవారు ఆ కమిటీలకు పంపేస్తారు. వాటికేదో పేరు, ఒక అడ్రసుతప్ప పలానావాళ్ళని తేల్చిచెప్పే అవకాశం వుండదు. అందువల్ల మరొక లాభంకూడా వుంది. మూడువేల డాలర్లకు మించి బహూకరిస్తే వేయబడే గిఫ్టు టాక్సు తప్పించుకోవచ్చు.

మొత్తానికి అమెరికా ప్రజాస్వామ్యానికిదొక పీడ. ముఖ్యంగా ఈ సారి ఎన్నికల్లో యిదొక బాధ్యంగా ప్రబలిపోయిందని వ్యాఖ్యాతలు భావిస్తున్నారు. 1788 లో అమెరికా మొట్ట మొదటి అధ్యక్షుడుగా జార్జ్ వాషింగ్టన్ ఎన్నికైనప్పుడు ఆయనకు అయిన ఖర్చు కొన్ని వందలడాలర్లు మాత్రమేనట. అదే ఎన్నికలకు యిప్పుడు ఒక్కో అభ్యర్థి దాదాపు 36.1 కోట్ల రూపాయలు తగలేస్తున్నాడు. ఆ రోజులూ యీ రోజులూ అన్ని ధరలూ పెరిగినమాట ఒకటుందికానీ, ఈ ఎన్నికల ఖర్చు ఆ నిష్పత్తిలో పెరగలేదని మాత్రం చెప్పవచ్చు. ఆవైనికెన్నికత్రం ఎన్నికల ఖర్చుకు యిప్పటి ఖర్చుకూ మూడింతలు తేడా వుందట.

దాదాపు రెండువందల ఏళ్ళుగా ప్రజాస్వామ్య పద్ధతిలో ఎన్నికలు జరుపుకుంటున్న అమెరికాకే ఈ డబ్బుజబ్బు వదలలేదు; మరి పాతికేళ్ళ ఇండియాలో డబ్బు ప్రభావం పోవాలంటే అంత సులభంగా పోతుందా?

—

పుస్తక స్వీకారం (9వ పేజీ తరువాయి)

తప్పదు. ఎంతవద్దనుకొన్నా అది అంతో యింతో కావ్యంలో అప్రయత్నంగానే చోటుచేసుకొంటుంది. ఇక కొంతకుకొంత సామాజిక దృక్పథంవున్న కవిసంగతివేరే చెప్పాలా?

'తనివార రాక్షసవరాలు
ధనముగాని యిడువారికొంటకు
సానికొంపల కండనిచెడు
భా కోరు ఛిబిని మెచ్చెడు
దొంగలకస్తుల కాశ్రయమ్మిడు,
కొంగజపమునగాని ఫలమ్మిడు'

ఇది కవి ఆవేదన? ఆవేశమా? లేక రెండింటి కలయికా? పై పాదాలలో పొంకు భక్తుల, రక్తాన్ని పీల్చలు – రకరకాల రాక్షసకత్తుల మనకళ్ళయెదుట సాక్షాత్కరిస్తారు. దైవనింద నెపంతో ఈ భక్త స్వాముల 'భరతం' పడుతున్నాడు కవి.

ఇక భావదీప్తిలోను, వ్యంగ్య వైభవ స్ఫూర్తిలోను నాకు బాగానచ్చిన పద్యం ఇది. చిత్తగించండి.

'బండిగూర్చి, నాగపతి
పైబడి బీలిగి, రాజులంగటన్
జెండి, దశమ్మునంది; యిట
శేషగిరిన్ జనులు బండ్లపై
దండిగవచ్చు నాయకుల
దక్కంగనెంచు, గిరిగొన్న బ్రహ్మాండవిరోధి! నీవలన
నాయువుగొన్న చినర్వతత్త్వముల్'

ఈపద్యం సాహిత్యప్రియులందరిని అలరిస్తుందని నానమ్మకం. 'బ్రహ్మాండవిరోధి' అయినవాడివల్ల 'సర్వత(ప)త్త్వము' 'ఆయువు' గొనుటఎట్లు? ఈప్రశ్న ఎదురైనప్పుడు సర్వస్థితి సంహారగుణాలు కాన మానమై శ్రీనివాసుని త్రిమూర్త్యాత్మక స్వరూపం ధ్వనిస్తుంది.

ఈ పద్యం చదివి 'సప్తమి'లో చెప్పిన మత్తేభవృత్తం నాల్గవపాదంలో 'జనియించెన్ దనియున్ లయించు జగముల్ సర్వమ్ము నీయందునన్' చదివితే కొంత విరుద్ధాభాసం కల్గుతుంది. పై పద్యంలో వ్యంగ్య వైభవంతో ప్రదీప్తమైన భావం ఇక్కడ వాచ్యమై చప్పబడిపోయింది. దీంవల్ల పైపద్య సౌందర్యానికి వచ్చినలోటేమిలేదు కాని అసలు పద్యంలోని సొంపువంపుదిరిగిందేమోనని సంశయం.

మన మాండలికాలు 'అడిబడు' 'గసిలు' 'దొంద దొందో' వంటివి సందర్భ శుద్ధితో చోటుచేసుకొని సార్థకాలైనాయి. 'అకింతలు' అన్నపదాన్ని సనం నిర్ధార్థంలో వాడటం. ఈ వ్యవహారార్థాన్ని స్వీకరించి శ్లేషసాధించి, రూపంమాత్రం (అక్షతల్) గ్రాంథికరూపం స్వీకరించాడు కవి. వ్యవహారరూపం స్వీకరిస్తే అది అగేయపాదంలో 'అతికమాత్ర' అయికూర్చుంటుంది; గేయ గమనాన్ని కుంటు పరుస్తుంది.

మంచి పుస్తకం లక్షణం ఏమిటంటే ఒకసారి చదివిన తర్వాత మళ్ళామళ్ళా చదవాలనిపించేది అంటాడు రస్కిన్ ఈ కావ్యం చదివిన తర్వాత ఎక్కువ కాకపోయినా, మరొక్కసారైనా చదవాలనిపిస్తుంది. అందుకు కవిని అభినందించక తప్పదు.

— వల్లినాథ్.

రైతులోకం

(4వ పేజీ తరువాయి)

వచ్చేవరకు దాని అవసరం తీరిపోతుంది! రైతు సంగతి పోనీండి, కనీసం వ్యవసాయ విస్తరణాధికార్లకయినా అవసరమైన పరిజ్ఞానం వుండాల గదా?

ఇప్పుడు 'తెల్లహంస' అనే కొత్తరకం వరి విత్తనాలు సరఫరా చేశారు. పైనుండి వచ్చాయి; ఇక్కడ పంపకం జరిగింది; రైతులు నారుపోశారు, వేస్తున్నారు-అంతకు మించి దాన్ని గురించేమీ తెలియదు; తెల్పేవాళ్లు లేరు, తెలుసుకోవాలనే శ్రద్ధోత్సాహంకూడా వున్నట్టులేదు! 'గ్రీన్ రివల్యూషన్'కు ఇది తగిన పద్ధతికాదని మనవి.

రష్యా వ్యవసాయశాఖాధికార్ల – అసి స్టైట్ల నేమూలు కలసి ఒక రైరీం ప్రకటించాయి. అందులో వ్యవసాయానికి సంబంధించి చాల విలువైన సమాచారం వుంది. 'తెల్లహంస'ను గురించికూడా సంక్షిప్తంగా వ్రాశారు. ఇది రాజేంద్రనగర్ (హైదరాబాదు) లో తయారైన రకం; 1971 లో విడుదలైంది – హైబ్రిడ్ హెచ్. ఆర్. – తైచుంగ్ నేటివ్‌తో క్రాస్ చేసిన పొట్టిరకం ఇది. 3 అడుగుల 8 అంగుళాలు ఎత్తు ఎదుగుతుందట 110 రోజులలో కోతకు వస్తుంది. ఖరీఫ్‌లో జూన్ మొదలు సెప్టెంబరు వరకు; రబీలో జనవరి మొదలు ఏప్రెల్ వరకు అదను. తెల్లబియ్యం; తినడానికి బాగు టుంది. మిల్లింగ్ క్వాలిటీకూడా మంచిదట తెగుళ్ళు తక్కువ ఇంతవరకు వచ్చిన హంసకంటే తక్కువ రోజుల్లో ఎక్కువ పంటనిస్తుంది. అన్నిటికంటె గొప్ప విశేషం నీళ్ళు అర్థటునా తట్టుకొగల రకం. మంచి సారవంతమైన భూముల్లో హెక్టారుకు (2½ ఎకరాలు) 6000 కిలోలు (ఎకరాకు షుమారు 3 పుట్లు) పండింది సరాసరి పంట హెక్టారుకు 4530 కిలోలు; అంటే ఎకరాకు 2 పుట్ల 3 తూములన్నమాట 100 రోజుల్లో ఒక నాజూకు రకం ఎకరాకు రెండుపుట్లు పండితే అంతకంటే ఏమికావాలి? అయితే వంటకు ఎట్లావుంటుందో, మార్కెట్‌లో ఎట్లా పోతుందో, ధర ఏమాత్రంవుంటుందో చూడాలి.

—

వార్తలు–విశేషాలు

(4 వ పేజీ తరువాయి)

కోయంబత్తూరు వ్యవసాయ కళాశాల పరిశోధనా సంస్థవారు జరిపిన పరిశోధనలు తెలుపుతున్నాయి.

'థయొసైడ్'గు బదులు కార్బరిల్ అనే మందు పొడిని కూడా హెక్టారుకు 1 25 నుండి 2.5 కిలోలమేర చల్లి వంగపైరును ఈ ఆక్రిమితల పురుగులనుండి రక్షించవచ్చునని కూడా యీ పరిశోధనల మూలంగా తెలియ వచ్చింది.

సంకర మామిడిరకం "బొరుమాని"

అధికమైన కాపు, బాగా నిల్వవుండగల్గడం–ఇవి "బొరుమాని" అన్న క్రొత్త సంకరరకం మామిడి లక్షణాలు. దీనిని ఆంధ్రప్రదేశ్ వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయంవారు విడుదల చేశారు.

'రుమాని' రకం ఆడ మొక్కతో 'మల్గోవా' మొగ మొక్కను సంకరం చేయగా 'బొరుమాని' పుట్టింది. అనంతరాజుపేట (కడప) లోని ప్రాంతీయ ఫల పరిశోధనాకేంద్రంవారి రకాన్ని రూపొందించారు.

'బొరుమాని' చెట్టు రుమాని, మల్గోవా చెట్లను పోలివుంటుంది. దీంకాయ రుమాని వలె పెద్దగాను, దీని రుచి రుమాని మల్గోవాల రెంటికన్న చిన్నగాను వుంటాయి. (పి. ఐ. యు)

—

సాహిత్య అకాడమి (3వ పేజీ తరువాయి)

'పిండు ఘనుడు' అన్నాడు; పీడు, మూండు, పోండిమిలాంటి పదాలు వాడాడు. తిక్కన తెలుగుపదాల్లో చేసిన పదవైచిత్రి అంతాయింతా కాదు. ఒకచోట 'నలుగాలి వాన' అంటాడు. ఈ తెలుగు సమాసం అర్థం తెలీక కొందరు పొరబడుతుంటారు. నాల్గుకాళ్లు కలిగిన జంతువులని దాని అర్థం. ఇలాంటి పదాలు ఎక్కడెక్కడ ఎవరెవరు వాడిందీ తెలిపే 'పద ప్రయోగ కోశం' అకాడమీ తయారు చేయిస్తూంది.

తాళ్లపాకవారి పలుకుబళ్లు అర్థగంభీరమైనవి అపారంగావున్నాయి; వాటినంతా సంకలనం చేయించారు. మున్ముందు చేయబోయే ఆంధ్రభాషా నిఘంటువుకు యివి తోడ్పడ్తాయి. వరుసగా ఇప్పటికి 35 ప్రాచీన ప్రబంధాలు ముద్రింపించారు. నిజానికి ఆంధ్రమహాకవుల పదప్రయోగ వైచిత్రిని ఆస్వాదించాలంటే ప్రబంధాలు చదవాలి. వాటిలో పదప్రయోగలాలిత్యం, భావగాంభీర్యం పోటీలు పడిపోతాయి.

నిఘంటువులకు ముఖ్యంగా కావల్సిన వృత్తులకు సంబంధించిన పదాలు సేకరించి వృత్తిపదకోశాలు నిర్మించింది. ఉత్తరహరివంశంలో నాచన సోమనాథుడు జూదానికి సంబంధించిన పదాలు వాడాడు. అవి పండితులకు అర్థంకావు; జూదగాళ్ళకే అర్థమౌతాయి. అలాంటి పదాలనన్నిటినీ సేకరించడం చాలా అవసరం.

ఆర్థిక స్తోమతలేని కవులకు, రచయితలకు అకాడమీ సహాయం చేస్తూంది. షుమారు 250 మంది గ్రంథకర్తలకు సుమారు 70 వేల రూపాయల ఆర్థిక సహాయం చేసింది. దీన్నిబట్టి అకాడమీ వారు ఎంత సాహిత్య వ్యవహారం చేశారో అర్థం చేసికోవచ్చు. అంతేకాదు; ప్రతిభావంతులైనవారు వ్రాసిన రచనలు వెలుగులోకి తేవడానికి అకాడమీ బహుమతులు పెట్టి ప్రోత్సహిస్తూంది. రెండు విషయాలు సూచించి వాటిలో ఉత్తమ గ్రంథానికి 2 వేలు యిస్తున్నారు. ఈనాటి సమావేశంలో ఆ మొత్తం రు 3500 కు పెంచారు.

ఇదిగాక, సి. పి. బ్రౌను నిఘంటువును ముద్రింపించి అందించింది; మన భాషకు వేదప్రాయమైన భారతాన్ని చౌకధరకు అందించింది.

తర్వాత, శైవకవులను లాక్షణికులైనవారే ఉపేక్షించారు. అందుకు వారు భాషా విషయంలోను, మత విషయంలోనూ స్వేచ్ఛగల్గి వుండడం కారణం. నన్నెచోడుడు శైవకవుల్లో అగ్రేసరుడు. శైవకవుల గ్రంథాలన్నీ అచ్చు వేయించవలసివుంది- ఇలా అవధానిగారు అకాడమీ కృషిని పరిశీలించి, అకాడమీ ఆంధ్రభాషకు, వాఙ్మయానికి అపారమైన సేవచేస్తూందని ప్రశంసించారు.

కొరవ సరవ దేవులపల్లి రామానుజరావుగారు పూరించారు. ఆధునిక సాహిత్యాన్ని ప్రోత్సహించడానికి, హిందీ, ఉర్దూ సంస్కృత రచనలను పోషించడానికి అకాడమీ ఇతోధికంగా ప్రయత్నిస్తుందన్నారు.

ఉన్నత పదవిలో వున్న (ల్యాండ్ లామ్స్, టెక్స్‌టైల్స్ డైరెక్టరు) ఆధునికకవి ('శిథిల వలయాలు') శ్రీ ఎల్. మాలకొండయ్య 'మణిమానసం'ను పరిచయం చేస్తూ భీమన్న - జడపదార్థమైన శ్యమంతకమణికి మనస్సు ఆరోపించి అపూర్వమైన ఊహతో ఆ కావ్యం వ్రాశాడన్నారు.

తర్వాత అవధానిగారు 'మణిమానసం' ప్రశంసచేస్తూ, భీమన్న పద్యాలవెనుక ఒక వేదాంత స్పర్శ వుంటుందన్నారు. 'మణిమాత్రము మానసముండదా బూ' అనడంలో, 'గానరసమ్ముతో వెదురుకర్రకు ప్రాణము పోసినావు; నీ చేయుకవమ్ముతో మొరటుసేతను రాధను చేసినావు; సియాన రయమ్ముతోడ జడమహస్సుకు కళ్ళెము వేసినావు; నా మానసమంతకన్న విలమా? భూతమా? నిసర్గోజ్జ్వలమా?' అనడంలోనూ; శంకరభగవత్పాదులవారి 'జడతా పశుగళంతితా' అన్న శ్లోకభావం స్ఫురిస్తూ వుంది; ఈ కావ్యం 'మేఘదూతం' లాగా చాలా గొప్పది; అందులోని ప్రతి పద్యం ఒక రత్నమని ప్రశంసించారు. భీమన్నగారి కావ్యంలోని గొప్పతనాన్ని భూతద్దంలో చూపించారు అవధానిగారు. గోపాలరెడ్డిగారు అన్నట్లు ఉన్నదానికన్నా ఎక్కువగా, వున్నదీ లేనిదీ కల్పించి తన పాండిత్య విశేషంతో అసాధారణ ధారణాశక్తితో చెప్పారు. ఇదంతే ఇరవై నిమిషాల ముందు, వేదిక మీదనే చదువుతున్న ఆ పుస్తకంలోని పద్యాలను ఆహ్మకావ్యంగా, ప్రేక్షకులు మంత్రముగ్ధులయ్యేట్లు అవధానిగారు గానం చేశారు. భీమన్న కవిత్వం అద్భుతంగా వుందని అవధానిగారన్నారు కాని, అంతకన్నా అద్భుతంగా వుంది అవధానిగారి ప్రశంస!

భీమన్న కృతజ్ఞతలు అతిశయోక్తులతో నిండిపోయాయి. బహుశా- ఆయనే చెప్పుకున్నట్లు-ఆ ఆనందంలో, తన్మయత్వంలో దొర్లాయేమో అన్ని అతిశయోక్తులు!

చివరన గోపాలరెడ్డిగారు అకాడమీ కృషినిగూర్చి నాలుగు మాటలు చెప్పి; భీమన్న ఇంత ప్రజ్ఞావంతుడవుతాడని తాము మొదట అనుకోలేదని; హరిజనుడై వుండి ఆయన అపారమైన సాహిత్యసేవ చేస్తున్నారంటే, ఒక శతాబ్దంగా అనాదరణ చేయబడినవారు ఏ విధంగా ముందుకు రాబోతున్నారో సూచిస్తూందని; ఆయనది శాశ్వతమైన యశస్సని; అందువల్లనే ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయం ఆయనకు 'కళాప్రపూర్ణ' బిరుదనిచ్చిందని; ఆయనలోని ప్రజ్ఞ అంతా వికసించి మాతూందని అన్నారు.

వేదికమీద కూర్చున్నవారిలో మాట్లాడినవారికన్నా మాట్లాడనివారే ఎక్కువమంది. నోరి నరసింహశాస్త్రి, గడియారం వేంకటశేషశాస్త్రి, పురిపండా అప్పలస్వామి, గడియారం రామకృష్ణశర్మగార్లుకూడా వేదికమీద కనిపించారేగాని వినిపించలేదు. ఇంతమంది కవిపండితుల నొక్క వేదిక మీదికి చేర్చడం అరుదే; ఐతే వారి నోటికి తాళం వేసి కూర్చోబెట్టడంవల్ల ప్రేక్షకులకు చూచే ఆనందమేకాని వినే అదృష్టం కలగలేదు.

సాహిత్య అకాడమీ కార్యవర్గ సభ్యులకు వర్ధమాన సమాజ మిచ్చిన ఘనస్వాగతమేగాక, గునుపాటి వగైరాలు ఘన అతిధ్యాలుకూడా యిచ్చి సంతృప్తిపరచారు; సమాదరించారు.

అకాడమీ సమావేశాలు అప్పుడప్పుడూ అన్ని జిల్లా కేంద్రాల్లోనూ, పెద్ద నగరాల్లోనూ జరిపిస్తూ, సాహిత్య యాత్రలు చేయడం; అకాడమీ చేస్తున్న కృషిని, చేపట్టున్న పథకాలను పదుగురికి తెలియజెప్పి, అందరి ఆమోదమ్మునూ పొందడం; జనంతో సంబంధాలు పెట్టుకోవడం అవసరమని అకాడమీయులు గుర్తించినట్టున్నారు; మంచిదే!

పల్లెలు

(5వ పేజీ తరువాయి)

కాల్లో ఉదయగిరి ఒకటి. స్థానికంగా శాసనసభ్యుడు, ఉదయగిరి పంచాయితీ అధ్యక్షుడు భిన్నవర్గీయులు. ఎప్పుడూ ఘర్షణతప్ప, సామరస్యంలేదు. మొన్న ముఖ్యమంత్రి వచ్చినప్పుడుకూడా ఈ వర్గ ఘర్షణ ప్రస్ఫుటమైంది. స్థానికమైన ఈ వర్గాలకు జిల్లా స్థాయిలో అండకూడా వుంది. ఒకరు ఆనంవారి వర్గీయులైతే, ఇంకొకరు మేగూరి వర్గీయుడు. అంటే తీగ కదిలితే డొంకకూడా కదలుతుందన్నమాట. ఉదయగిరి శాసనసభ్యుడంటే, సామ్యుడు-జంహీనవర్గీయుడని కాలేజీ, మరి; మంత్రికి కొన్న అభిమానమట. పంచాయితీ ఆఫీసును ఆ ఊరినుండి వెంకటగిరిలో కలెక్టరుగారు గాని, లేక ఇతర అధికార్లు గాని ఇంత తొందరపాటు వహించడానికి ఇదే కారణమై వుంటుందని కొందరి ఆరోపణ. అది నిజం కావచ్చు; లేక కేవలం అనుమానమే కావచ్చు. తొందరపాటు, దురుసుపాటు ఈ అనుమానానికి ఆస్కారం కల్గించి వుంటుంది. పరిపాలనలో కఠినత్వం అవసరమే; అది లేనందువల్లనే అలజడి, దుష్కృత్యం అయిపోయింది. కఠినత్వానికి విచక్షణ తోడైనప్పుడు అది రాణిస్తుంది; లేనప్పుడు ఇటువంటి అపోహలకు అవకాశం కల్గిస్తుంది.

పార్థసారధిగారు కాస్త సంయమనాన్ని ప్రదర్శించగలిగితే ప్రఖ్యాతమైన కలెక్టరనిపించుకుంటారు; లేకుంటే ఈ విధంగా విమర్శలకు గురియవుతారు. పేదసాదపట్ల ప్రత్యేక ప్రేమాభిమానాలుండడమే కాదు, వాటిని క్రియలో చూపించే శ్రీ పార్థసారధి ఇటువంటి విమర్శలకు గురికాకూడదని మా అభిమతం. సదుద్దేశ్యంతో వ్రాసేవాటను ఆయన అపార్థం చేసుకోకూడదని మా కోర్కె.

నిరాశయురాలైన ఉదయగిరి పంచాయితీకి మా సానుభూతి!

ఉదయగిరి నీటిపథకం

ఉదయగిరి అంటే ప్రతిదీ వివాదమని ముందే చెప్పాముగదా. ఆ బస్తీ మంచినీటి పథకానికి సంబంధించికూడా ఒక పెద్ద వివాదమే చెలరేగింది.

సర్పంచ్ శ్రీ ఎస్. అర్. అబ్దుల్ ఖాదర్ ఒక ప్రకటనలో ఇలా అంటున్నారు; వీరరాఘవజగారి హయాంలో కోవకెనాల్ స్కీము మంజూరైనప్పటికి, జిల్లా ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరు ఆ స్కీము వుపయోగం లేదని, దాని నీరు చాలవని భావించి; నాగులబావి స్కీమును ప్రారంభించారు. ఇష్టం లేకపోయినా, దానికి శాసనసభ్యుడు కూడా అనుకూలుడని, ఈ స్కీమును నిరాకరిస్తే ఇక రెండేళ్ళవరకు మోక్షంలేదని ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరుగారు చెప్పినందువల్ల ఆమోదించాము. కాని నాగులబావి ప్రాంతం ప్రజలు ఆ స్కీముకు అడ్డు వచ్చారు. పైప్‌లైనుకు త్రవ్విన గుంటలు దౌర్జన్యంగా పూడ్చివేశారు. వారిమీద చర్య తీసుకోబోతే శాసనసభ్యుడు నివారించాడు. తర్వాత శాసనసభ్యుడు జిల్లా ఇంజనీరుగారిని ఉదయగిరికి పిలిపించాడు. దాంతో నాగులబావి స్కీము పిల్లెత్తుకొని పోయింది. గొల్లపాళెం బావి స్కీము చేపట్టబడింది. ఈ బావి నీరు వుప్పుకషాయం. మనుషులే కాదు, పశువులు త్రాగడానికికూడా ఈ నీళ్ళు పనికిరావు. గ్రామ పార్టీలకు, కక్షలకు మంచినీటి పథకం ఈ విధంగా బలియైపోయింది-ఇదీ అబ్దుల్ ఖాదర్‌గారి ప్రకటన సారాంశం.

ఈ విషయాన్నిగూర్చి ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరుగార్ని అడిగాము. ఆయనిలా చెప్పారు: వీరరాఘవజగారి టైంలో ఉదయగిరి మంచినీటి పథకానికి ఇంత మొత్తమని మంజూరు చేయడం తప్ప, ఫలానా బావి అని నిర్ణయించలేదు. ఆ నిర్ణయ బాధ్యత ఇంజనీరింగులకు వదలిపెట్టారు. కోవకెనాల్ నీరు మంచిదే; కాని ఆ నీరు చాలదు, వేసవిలో బొత్తుగా చాలదు. నాగులబావిలో 11 అడుగుల నీళ్ళుంటాయి. జనసమ్మర్దంవున్న ప్రదేశం అది. ఆ ప్రాంతీయులు చేదుకోడానికి 5 అడుగుల నీళ్ళయినా వదలిపెట్టవలసివుంటుంది. మిగిలిన 6 అడుగుల నీళ్లు ఆ స్కీముకు చాలవు. అందువల్ల దాన్ని వదలివేయవలసివచ్చింది. గొల్లపాళెం బావిలో 12 అడుగులలోతు నీళ్ళున్నాయి. ఆ నీటినంతా స్కీముకు వాడుకోవచ్చు. పైగా ఆ బావి పల్లపు ప్రదేశంలోవుంది; అందువల్ల వూట ఎక్కువ. ఈ కారణాలవల్ల గొల్లపాళెం బావిని ఎన్నిక చేశామేకాని-మరోకారణం లేదు. రుచిలో నాగులబావినీరు, గొల్లపాళెం బావినీరు ఒకటిగానే వుంటాయి; త్రాగడానికి వీలులేనంత వుప్పేమీకాదు. అదీగాక, కాని ఏదైనా ఇది తాత్కాలికపు స్కీమే. ఎల్. ఐ. సి. వారి అప్పుతో సమగ్రపథకం ఒకటి రూపొందించబడింది. 8 లక్షల రూపాయల పథకం అది. ఉదయగిరికి 1½ మైలు దూరానవున్న ఏరుగుల మడుగులో బావులుత్రవ్వి, అక్కడనుండి ట్యూబులకు నీరు సరఫరా చేయబడుతుంది. -ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరుగారి వివరణ ఇది.

ఈ వాద ప్రతివాదాల్లో మనం చెప్పగలిగిందేమీ లేదుకాని- ఇంజనీరుగారు నాగులబావినీరు ఆ స్కీముకు చాలనందువల్ల గొల్లపాళెం బావిని చేపట్టామని చెప్తున్నారే; ఆ సంగతి ముందు తెలియదా? దర్యాప్తు జరపకుండానే నాగులబావి స్కీమునని ప్రారంభించారా? పైపులకు కాల్వలుకూడా త్రవ్వారా? చెప్పండి! గొల్లపాళెం బావినీరు త్రాగడానికి పనికిరావంటున్నారు పంచాయితీ అధ్యక్షుడు. అందులో వాస్తవమెంతవుందో విచారించడం అవసరమే.

సంక్షిప్త వార్తలు

● ఒక స్థానిక పత్రికలో గ్రామోద్యోగులపై కె. గున్నేశ్వరరావు వేసిన అభాండాలకు రాపూరనుండి రాపూరు సుందరరామయ్య జవాబు వ్రాస్తున్నాడు; 'రావుగారి నిజ స్వరూపం' అంటున్నాడు. సుందరయ్యా! దానికి జవాబు ఆ పత్రికకే పంపించు, బాగుంటుంది.

● వెంకటగిరి విశ్వోదయ కాలేజిలో అంతర్జాతీయ దినోత్సవం జరిగింది. ఇంచార్జి ప్రిన్సిపాల్ శ్రీ ఎ. ఎస్ కృష్ణరావు అధ్యక్షించిన సభలో తిరుపతి లెక్చరర్ శ్రీ ఎచ్ హెచ్. సీతారామశర్మ ప్రసంగించారు. డాక్టర్ వి. విజయగోపాల్ అహూతులకు స్వాగతం చెప్పారు.

● చింతలదేవి ఫారం మేనేజరు లేబర్సు నలిపి చంపుతున్నాడని, అక్రమాలు చేస్తున్నాడని తూర్పు యర్రబల్లి లేబర్ నాయకుడు బండారు రెడ్డయ్య వ్రాస్తున్నాడు- సర్పంచ్ శ్రీ దగడ రామిరెడ్డి ధృవపత్రంతో. ఈ ఫారంకు సంబంధించి ఇదివరకెవ్వరిమీద ఈ విధంగా ఆరోపణలు రాలేదు. ఏమిటో విచారించాలి.

● ఈ ఇరవయ్యో శతాబ్దంలోకూడా 18వ శతాబ్దపు బాధలను చవిచూస్తున్నామని నిర్వేదాన్ని వ్యక్తం చేస్తున్నాడు- నెల్లూరు తాలూకా సోమరాజుపల్లివాసి శ్రీ ఈరుబిండి వెంకటసుబ్రహ్మణ్యం. ఈ గ్రామంచుట్టూ ఎన్నో బండికలున్నాయి. వర్షాకాలం ఒక్కొక్కటి ఒక్కొక ద్వీపం. దారి దిక్కులేని పల్లెపట్టులు. నాగరికమైన నెల్లూరు నగరానికి పదిపన్నెండు మైళ్ళలో వున్న గ్రామాలు. కలెక్టరు పార్థసారధి గారైనా తమ బాధలకు విముక్తి కల్గించాలని ప్రార్థిస్తున్నాడు శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యం.

● సీతారామపురం, గడిగుంటపాళెం, కోట, తడ, బుచ్చి, బిలకంటి హైస్కూలు విద్యార్థులు ముల్కీ రూల్సుకు వ్యతిరేకంగా సభలు వుత్సవాలు జరిపినట్లు సమ్మె చేస్తున్నట్లు వ్రాస్తున్నారు.

దీపావళి వేళ

సి. ఆత్రేయ ఎం. ఏ.

దీపావళి వచ్చిందని
దివ్వెకోల తెచ్చిందని
అనవాలు వినుందని?
అనందము విస్తైందని?

అనుమానం పెనుచీకటి
అంతరించి పోయిందా?
పుద్రవ్యాదకు దౌర్భాగ్యం
చిరుపలై చెదరిందా?
కొంతకంటి అంధత్వం
కొంచమైన తరిగిందా?
దుర్మార్గం, దౌర్జన్యం
దుర్నయాలు తగ్గెనవా?

మనిషిలోని మానవతకు
మందిరోళ వచ్చినపుడు
వందితనం చందనమును
పంచిపెట్ట గలిగినపుడు
కొడిగట్టెడు ఆత్మజ్యోతి
కాంతిమంతమైన వేళ
సమతా, మమతాలయమున
కాంతిగంట మ్రోయువేళ
ఆ వేళయే దీపావళి
విశ్వమాత కడె నివాళి

అభ్యుదయపథంలో ఆంధ్రప్రదేశ్

భారతదేశంలోని రాష్ట్రాలలో ఆంధ్రప్రదేశ్ అక్షరక్రమంగా మొదటిది
అలాగే అనేక అభివృద్ధిరంగాలలోకూడా ఆంధ్రప్రదేశ్ అగ్రగామిగావుంది.
భాషా ప్రాతిపదికతో ఏర్పడిన తొలిరాష్ట్రం ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రమే.
పంచాయతీరాజ్య వ్యవస్థకు తొలిరూపురేఖలు దిద్దిన ఘనతకూడా ఆంధ్రప్రదేశ్‌దే
దేశం మొత్తంమీద ఆంధ్రప్రదేశ్ విస్తీర్ణంలో అయిదవది, జనాభాలో నాల్గవది.
కృష్ణా-గోదావరి జీవనదీ జలాలు, అపారమైన ఖనిజసంపదగా కలిగిన ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం ఏర్పడి పదహారేండ్లు అయింది.
ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రధానంగా వ్యవసాయ రాష్ట్రం.
భవిష్యత్తుమీద ప్రగాఢమైన విశ్వాసంతో పరిశ్రమ రంగంలోకూడా ఆంధ్రప్రదేశ్ ముందంజవేస్తున్నది
హైదరాబాదు నగరమూ, పరిసర ప్రాంతాలు; విశాఖపట్నం, రామగుండం, కొత్తగూడెం ప్రాంతాలలోని పారిశ్రామిక వాతావరణం కొత్త కొత్త పరిశ్రమలకు ఆకర్షణీయంగా అభివృద్ధిచెందుచున్నది.
విదేశీయుల పరిపాలనలో తెలుగుప్రజల ఐక్యత విచ్ఛిన్నమైంది
ఒకేభాష, ఒకే లక్ష్యం, ఒకే భవితవ్యం అనే ఆదర్శాలు 4.4 కోట్ల తెలుగు ప్రజలు విస్తృత ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో ఐక్యంగానుండడం శ్రేయస్కరమని ఉద్బోధిస్తున్నాయి.
రాష్ట్రంలో లభించే వనరులను ఎక్కువగా వినియోగించుకోడానికి రాష్ట్రంలోని వివిధప్రాంతాల ప్రజలు వాటి ప్రయోజనాలను సమంగా పొందడానికి ఒకరి కొకరు చేదోడువాదోడుగా సమన్వయ ప్రాతిపదికమైన అభివృద్ధి సాధించడానికి అన్నిప్రాంతాలు ఐక్యంగానుండడం అవసరం.

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వ సమాచార పౌరసంబంధ, యాత్రికశాఖ డైరెక్టరుచే ప్రకటితము.

ఒంగోలు వార్తలు

మడనూరు ఘర్షణ- హరిజనుడి హత్య

ఒంగోలుకు 12 కిలో మీటర్లదూరంలో వున్న మడనూరులో 30 తేది పల్లె వాళ్ళకు హరిజనులకు జరిగిన ఘర్షణలో దిబ్బాదిన చెన్నయ్య అనే హరిజనుడు దారుణంగా హత్యచేయబడ్డాడు. డి. బాలయ్య, బి. చెన్నయ్య, బి వెంకటేశ్వర్లు, బి. కోటీశ్వరరావు, డి చెంచయ్య తీవ్రంగా గాయపడ్డారు.

సముద్రపు వొడ్డునవున్న ఖాళీస్థలంలో హరిజనులు వాకనారు పోసుకోడానికి గుంటలు త్రవ్వారు. ఆ భూమిని సాగుచేసుకోవడానికి లేదని పల్లెవాళ్ళు అడ్డగించారు. 30 తేది సాయంకాలం దిబ్బాదిన చెన్నయ్య వరాక 19 మంది హరిజనులు అక్కడ వాకనారు నాటుతుంటే వందమంది పల్లెవాళ్ళు వచ్చి అటకాయించారు. ఘర్షణ చెలరేగింది. కర్రలు, గొడ్డళ్ళు తలపడ్డాయి. దిబ్బాదిన చెన్నయ్యను గొడ్డలితో తలమీద కొట్టారు. అతను 1 తేది హాస్పిటల్లో చనిపోయాడు.

పోలీసు దర్యాప్తు చేస్తూంది. ఇంకా ఎవరూ అరెస్టు కాలేదు.

ఎండ్రిన్ చావు

సింగరాయకొండలో 1తేది రాత్రి పద్మనాభుని నరసింహారావు అనే 25 ఏళ్ల యువకుడు ఎండ్రిన్ తాగి ఆత్మహత్య చేసుకున్నాడు. ప్రముఖవ్యాపారి, పలుకుబడిగల పెద్దమనిషి శ్రీ పద్మనాభుని నరసింహులుశెట్టి కుమారుడా యువకుడు. భార్య, పిల్లలు వున్నారు. ఈ అఘాయిత్యానికి కారణమేమిటో?

కలెక్టరు కార్యక్రమం

జిల్లా కలెక్టరు శ్రీ బి. రామచంద్ర ప్రసాద్ నవంబరు 15 తేది వరకు కార్యక్రమం-

1 తేది ఒంగోలు. 2 తేది పొదిలి. 3 దర్శి 4,5,6 ఒంగోలు. 7 తేది ఉలవపాడు. 9 రాత్రి, 10 తేది మార్కాపూర్. 13, 14 తేదులు కనిగిరి. 15 ఒంగోలు.

అద్దంకి శవం

అద్దంకి తాలూకా వెంపరాల పంటకాల్వలో 55 ఏళ్ళ వయస్కుని శవం ఒకటి తేలింది. ఒంటిమీద దెబ్బలున్నాయి. చామనఛాయ, వీపున ఎడమవైపు పుట్టుమచ్చ వుంది. ఎవరో తెలియలేదు. గుర్తుపట్టగలిగినవాళ్ళు అద్దంకి పోలీసుస్టేషనుకు తెలియచేయండి.

ఎరువుల దాడి

ఎరువులంగళ్ళమీద దాడులు జోరుగా సాగుతున్నాయి. వ్యవసాయశాఖ అసిస్టెంట్ డైరెక్టరు శ్రీ ఎ. గోపాలకృష్ణమూర్తి కరుకుగావున్నారు. ఇటీవల మేదరమెట్ల, అద్దంకి గ్రామాల్లో దాడిచేసి, 25 వేల రూపాయల ఖరీదుచేసే ఎరువులు స్వాధీనం చేసుకున్నారు. డెమాన్ స్ట్రేటర్ల ద్వారా పర్మిట్లమీద ఆ సరుకు పంచబడుతుందట.

ముల్కీ సమ్మెలు

గత 26 తేదినుండి విద్యార్థులు సమ్మె చేస్తున్నారు. ఎ బి యం జూనియర్ కాలేజి 26 తేదినుండి మూసేశారు. సి యస్.ఆర్. శర్మ కాలేజి విద్యార్థుల్లో ఒకవర్గం 26,27 తేదీలు సమ్మెచేశారు. 28 తేదినుండి అన్ని కాలేజీలు మూతపడ్డాయి. విద్యార్థులు కార్లు బస్సులు ఆపి ముల్కీ నినాదాలు అలంకరించి పంపుతున్నారు. ఇంతవరకూ సమ్మె ప్రశాంతంగానే సాగుతూంది.

జనవాణి

(2 వ పేజీ తరువాయి)

బహుమతులిచ్చి, గృహవసతులు కల్పించి ప్రోత్సాహపరచాలి. హరిజనులను వివాహమాడినవారికి బహుమానరూపేణా ధనసహాయం చేయడమేగాక, వారి సంతతికి ఉచితవిద్య, వైద్యసదుపాయాలు కల్పించాలి. కులాంతర వివాహాలు చేసికున్నవారికి ప్రజాప్రాతినిధ్య రంగంలో ప్రాధాన్యత నిస్తే ఎంతో ఆదర్శవంతంగా వుంటుంది.

నెల్లూరు. —వి. రామచందర్

▲

ఎరువు బాధలు- అమ్మ పెట్టదు...

మఖకార్తెలో వేయాల్సిన నారువేతలు- డెల్టాప్రాంతాంలోకూడా-హస్తకార్తెల్లో, అంటే రెండు మూడు నెలలు ఆలస్యంగా, వేయడం జరిగింది. మొలగొలుకు పైరు ఇప్పుడు నారువేసినా ఋతువునన సరిగా జనవరిలో కోతకువస్తుంది. కనీసం రసాయనిక ఎరువుల ప్రభావంతోనైనా, ఎంతైనా ఖర్చుపెట్టి, ఆ లోటును భర్తీచేసుకోడానికి రైతు ప్రయత్నిస్తాడు. నాట్లు వేసేప్పుడు రైతు కాంప్లెక్స్ ఎరువులు ప్రైవేటు వర్తకులవద్ద కొని వేస్తుంటాడు. తర్వాత అక్టోబరు నెలాఖరుకు నవంబరు మొదటివారానికే కరుకుక వస్తుంది. ఆప్పుడు నత్రేటు, యూరియా, సి. ఎ. ఎన్. తప్పక వాడాల్సివుంటుంది. ఈ రసాయనిక ఎరువులను ప్రైవేటు రంగానికి అందనియ్యకుండా చేసింది ప్రభుత్వం. బాగానేవుంది; కాని ప్రభుత్వం వారుకూడా వాటిని రైతు సప్లయి చేయలేక పోతున్నారు. అమ్మ పెట్టాపెట్టదు, అడుక్కుతిననివ్వదు అన్నట్లుంది! సీజను అయిపోయిన తర్వాత సప్లయ్ చేసి ఏం ప్రయోజనం? పెద్దరైతు కొని నిల్వచేసుకోంటాడుగాని సన్నకారు రైతు నష్టపోతాడు. సకాలంలో ఎరువులు సప్లయ్ చేయలేకపోతే ప్రభుత్వం ఆ బాధ్యత పెట్టుకోవడమే దండగ.

నాగమాంబాపురం —కె.ఎల్.కె. శర్మ

▲

లోపభూయిష్టంగా వుంది!

నెల్లూరు జిల్లాలో ఎరువుల పంపక విధానం లోపభూయిష్టంగా వుంది. ప్రైవేటు వ్యాపారస్థులు యూరియా, నత్రేటు ఎరువులు బ్లాక్ మార్కెట్లో విపరీతమైన ధరలకు అమ్ముతున్నారు. బిల్లుమీద యూరియా కట్ట రు. 49-50 లు వ్రాస్తూ, 75 నుండి 80 రూ॥ల వరకు వసూలు చేస్తున్నారు. నత్రేటు బస్తా కంట్రోల్ రేటు రు 60 లయితే రు 100 ల అమ్ముతున్నారు.

అగ్రికల్చర్ డిపార్టుమెంటు ద్వారా కొంత సప్లయ్ చేశారు. వారు రైతుల అవసరాలకు చాలినంత యివ్వడంలేదు. ఎక్కువభాగం లోన్లకు పెట్టుకొన్నవారికే యిస్తున్నారు. ఐతే నాట్లు పూర్తయినా, దుక్కిపిండి అయిన 17: 17: 17, 28:28 వగైరా మిక్చర్ ఎరువులు యివ్వడు అవసరంలేదన్నా వాటినే తప్పని సరిగా తీసుకోమంటున్నారు. రైతులు కోరిన మేరకు చాలినంత నైట్రేట్ ఎరువులు సప్లయ్ చేయాలి. ఇంత పెద్దఎత్తున ఎరువుల్లో బ్లాక్ మార్కెట్ సాగుతున్నా ఒక్క దొంగవ్యాపారస్థుణ్ణి కూడా పట్టుకొని శిక్షించినట్టు కనిపించదు. రహస్య ఉద్యమాలను పసికట్టే పేర కోట్లరూపాయలు వెచ్చించి పోషించబడుతున్న సి. ఐ. డి.ని రైతుల బాగుకోసం ఎందుకు వినియోగించకూడదు?

ప్రభుత్వం వెంటనే రైతాంగానికి అవసరమైన ఎరువులు అందజేయాలి; లోపభూయిష్ట విధానాన్ని సవరించాలి. బ్లాక్ మార్కెటు వ్యాపారస్థులను కఠినంగా శిక్షించాలి. అప్పుడే రైతు బాగుపడ్తాడు.

—గునుపాటి రామచంద్రయ్య
లేగుంటపాడు సహాయ కార్యదర్శి
నెల్లూరుజిల్లా రైతుసంఘం

◆

టీచర్ల ట్రాన్సుఫర్లు- అభినందనలు

నెల్లూరు మునిసిపల్ స్కూళ్ళలో పనిచేస్తున్న టీచర్లలో 75 శాతం సుమారు పది పదిహేను సంవత్సరాలుగా ఉన్న స్కూళ్ళను వదలకుండా తిష్ఠవేసుకున్నారు. అందువల్ల టీచర్లలో అశ్రద్ధ, అనాసక్తత ప్రబలమౌతూంది; విద్యార్థులు నష్టపడుతున్నారు; విద్యావిధానం చాలావరకు కుంటుపడ్తూంది. మునిసిపల్ కమీషనరుగారు ధైర్యంతో ఆ టీచర్లను ట్రాన్సుఫర్ చేసి, మునిసిపల్ స్కూళ్ళను బాగుపరుస్తున్నారు. అందుకాయన్ను అభినందించక తప్పదు.

నెల్లూరు —టి. రమణయ్య

▲

సినిమా హాళ్లలో సైకిళ్ల బెడద!

నెల్లూర్లో వున్న 11 సినిమాహాళ్ళలో ఒక్క లీలామహల్ లోనే సైకిల్ స్టాండులో టికెట్టిచ్చే పద్ధతుంది. ఐదుపైసలు తీసికొని, హాలుపేరు నెంబరు వెల ముద్రించిన టికెటిచ్చి, సైకిల్ కొకటి తగిలిస్తారు ఇది అందరికీ ఆమోదయోగ్యమైన, నమ్మకమైన పద్ధతి. శ్రీరామ్ థియేటర్లో ఇప్పుడో ఒక్కోసారి 10 పైసలు తీసుకొని ఈ పద్ధతినను సరిస్తారు. తక్కిన 9 హాళ్ళలో నూ 10 పైసలుమటుకు ముక్కుపిండి వసూలు చేస్తారుకాని టికెట్టుమాత్ర మివ్వరు; కనీసం స్టాంపువేసిన కాగితంముక్కకూడా ఇవ్వరు. లీలామహాల్లో ఐదుపైసలు వసూలు చేస్తుంటే, మిగతా హాళ్ళలో 10 పైసలు వసూలు చేయడం ఏమిటి? టోకెనువ్వక పోవడమేమిటి? అందువల్ల సైకిల్ పోతే దిక్కులేదు. పైగా డబ్బులిచ్చావని, ఇవ్వలేదని వాగ్వివాదాలు జరుగుతున్నాయి. అసలు ఎన్నిసైకిళ్ళు వచ్చినా నిలబెట్టేందుకు సరిపడా స్థలం ఒక్క లీలామహల్ లోనేవుంది. ఏడు హాళ్ళలో చాలీచాలని సైకిల్ స్టాండున్నాయి. మిగతా మూడింటికి అసలులేవు. ప్రతిహాల్లోనూ సైకిల్ స్టాండ్సు వెంటనే పెట్టించాలి; అన్నిటికీ సమానమైన వెల నిర్ణయించాలి. అప్పుడే ఈ బెడద తొలగుతుంది.

నెల్లూరు —ఒక సైకిలిస్టు

హైదరాబాదు లేఖ

(మొదటి పేజీ తరువాయి)

సమైక్యతకు ముప్పువాటిల్లే పరిస్థితులు ఏర్పడవు. ప్రతిదానికీ 'వేరుపడాలి' అనే నాయకులు మధ్యకు రెండుప్రాంతాల్లోనూ అప్పుడప్పుడూ తలెత్తినా, వారిది మూగపోయిన గొంతుక కాగలదు.

ముల్కీనిబంధనల దుమారంతో పి.డి.ని బలహీన వర్గాలనకొని, నిన్నటివరకు సమైక్యవాదులైన నేడు ప్రాంతీయ శక్తి పెరిగిన కొందరిమూలంగా ఈనాటి పరిస్థితి చాలా అశాంతంగాగావుంది. ఇటు పి. డి. వ్యతిరేకతకు ఆటు ఇందిరమ్మ శక్తికి మధ్య ఊగిసలాడిన త్రిశంకుమహారాజులు ఈ నాలుగురోజుల్లో చాలామంది కనపడగలిగారు.

అంకెలలో తేడాలు

(మొదటి పేజీ తరువాయి)

	ఆంధ్ర	తెలంగాణా
ఎల్. డి. సి లు	136	271
టైపిస్టులు	110	92
ఇతరులు	16	88
గెజెటెడ్	297	254
నాన్ గెజెటెడ్	3792	5226
క్లాస్ 4	323	2364

ప్రత్యేక రిబేటు 10% నుండి 30% వరకు

ప్రత్యేక అరలయందుగల రకములకు పై ప్రకారము రిబేటు పొందండి. మరియు

మఫత్ లాల్ స్కీముద్వారా బంగారు గాజులు ఇంకా ఎన్నో బహుమతులు పొందండి.

మఫత్ లాల్ గ్రూప్ ఆఫ్ మిల్సు

అప్రూవ్డ్ రీటైల్ క్లాత్ షో రూము

ట్రంకురోడ్డు - నెల్లూరు.

మావద్ద రూ 50 లు కొన్న ప్రతివారికి ఒక కూపను యివ్వబడును. 31-12-72 వ తేదీ పెద్దల సమక్షమున మా షాపుయందు డ్రా జరుపబడును. వారి సమక్షముననే ప్రైజులు పంచబడును.

1.వ ప్రైజు బంగారు గాజులు (2 సవర్లు)
2.వ ,, సాండజ్ చేతిగడియారము (మగవారికిగాని, ఆడవారికిగాని)
3.వ ,, కరెంటు ఇస్త్రీపెట్టె-1
4.వ ,, సూట్ కేసు-1
5.వ ,, థర్మాస్ ఫ్లాస్క్-1

ఇవిగాక ఇంకా 11 కన్సొలేషన్ ప్రైజులు
ఒక్కొక్క కూపనుకు 1 స్టీలుగ్లాసు యివ్వబడును.
పండుగలసందర్భమున చాలా క్రొత్తరకములు వచ్చియున్నవి.
ఒక్కసారి వచ్చిచూడండి.

ఇట్లు, అనుమతిపొందిన మీ అభిమాన:
తొండెపు బ్రదర్సు.

ఊర్వశి శిల్క్స్ షో రూమ్

ట్రంకురోడ్డు : నెల్లూరు.

మావద్ద:-

బెనారస్, కంచి, బెంగుళూరు, ధర్మవరం, ఆరణి - పట్టుచీరలు; 100% టెరీన్, 644 నైలెక్సు, చినాన్, షిఫాన్ ప్రింటు చీరలు. ఫుల్ వాయిల్, రూబియావాయిల్, హకోబా చీరలు, వరయూరు మాధవరం, వెంకటగిరి, గద్వాల్, పోచంపల్లి జరీనేతచీరలు, టెరీన్, టెరికాటన్ షర్టింగులు. సూటింగులు! ఇంకా ఎన్నో క్రొత్తడిజైన్లలో వచ్చియున్నవి.

మా నూతన వస్త్రాలయమునకు విచ్చేయ ప్రార్థన

దీపావళికి క్రొత్తరకాలు వచ్చియున్నవి.

టాటా మిల్లు - అప్రూవ్డ్ షోరూమ్.

Edited, Printed and Published by N. Sree Ramamurthy, at the Zamin Ryot Press, 170, Tipparajuvari Street, Nellore (A. P.)